

Outcomemonitor Krachtwijken Nulmeting

08

Daniëlle ter Haar, Luuk Schreven en Maartje Rienstra

Centrum voor Beleidsstatistiek (rapport 08001)

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2005–2006	= 2005 tot en met 2006
2005/2006	= het gemiddelde over de jaren 2005 tot en met 2006
2005/'06	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2005 en eindigend in 2006
2003/'04–2005/'06	= oogstjaar, boekjaar enz., 2003/'04 tot en met 2005/'06

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

eind augustus 2008:

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek - Facilitair bedrijf

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

ISSN: 1572-3267

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2008.
Vereenvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Woord vooraf	5
Samenvatting	7
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding van de Outcomemonitor Krachtwijken	9
1.2 Bereik van de Outcomemonitor Krachtwijken	10
1.3 Opzet van de Outcomemonitor Krachtwijken	10
1.4 Indeling van het rapport	11
2. Resultaten	12
2.1 Inleiding	12
2.2 Algemeen beeld aandachtswijken	12
Dimensie Bevolking	17
Dimensie Wonen	19
Dimensie Leren	21
Dimensie Werken	22
Dimensie Veiligheid	24
Dimensie Integratie	25
Dimensie Schuldenproblematiek	26
3. Resultaten per aandachtswijk	27
3.1 Inleiding	27
3.2 Amsterdam	27
3.3 Rotterdam	36
3.4 Den Haag	49
3.5 Utrecht	55
3.6 Aandachtswijken in de overige gemeenten	61
Alkmaar	61
Amersfoort	62
Arnhem	63
Deventer	66
Dordrecht	67
Eindhoven	68
Enschede	71
Groningen	72
Heerlen	74
Leeuwarden	75

Maastricht	76
Nijmegen	77
Schiedam	78
Zaanstad	79
4. Verantwoording van de Outcomemonitor Krachtwijken	81
4.1 Inleiding	81
4.2 Uitgangspunten van de Outcomemonitor Krachtwijken	81
Analyse van de WAPs	82
Dimensies in de Outcomemonitor Krachtwijken	82
4.3 Terugkomende thema's in de WAPs	84
Voorwaarden en criteria	84
Overeenkomsten en verschillen tussen indicatoren in de Outcomemonitor Krachtwijken en de wijkenselectie	93
4.4 Aanbevelingen voor vervolgmetingen	94
Vervolgonderzoek	94
5. Methoden en bronnen	96
5.1 Inleiding	96
5.2 Beschrijving indicatoren	96
5.3 Publicatieregels	130
6. Begrippen en afkortingen	131
6.1 Begrippen	131
6.2 Afkortingen	134
Literatuurlijst	136
Bijlage I Overzicht aandachtswijken en onderliggende postcode-4-gebieden	137
Bijlage II Korte handleiding bij het gebruik van StatLine	140

Woord vooraf

Voor u ligt het rapport *Outcomemonitor Krachtwijken - Nulmeting*. Dit rapport is samengesteld in opdracht van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM). De outcomemonitor is ontwikkeld om de voortgang op het krachtwijkenbeleid in de 40 door minister Vogelaar geselecteerde aandachtswijken te kunnen volgen.

De nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken geeft een grote hoeveelheid aan informatie over de aandachtswijken op uiteenlopende thema's. In de tweede helft van dit jaar zal onderzocht worden of het mogelijk is om de huidige basisset uit te breiden met indicatoren of thema's die nog niet vertegenwoordigd zijn, maar die wel thuishoren in de outcomemonitor. Over de outcomemonitor zal tweejaarlijks worden gepubliceerd.

Dit resultaat kon niet worden behaald zonder de inzet van vele betrokkenen. Naast de auteurs van dit rapport hebben de volgende collega's van het Centrum voor Beleidsstatistiek aan het onderzoek meegewerkt: Esther Vieveen, Kathleen Geertjes, Martje Roessingh, Osman Baydar en Wendy Jenje-Heijdel.

Dank gaat ook uit naar de overige betrokkenen bij het onderzoek. Met name Arjen Verweij en Floor Langendijk van het ministerie van VROM voor hun beleidsmatige en kritische blik tijdens de ontwikkeling en uitvoering van de nulmeting van de outcomemonitor. Daarnaast zijn wij dank verschuldigd aan de begeleidingscommissie, bestaande uit een vertegenwoordiging van de G4, de G14, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), voor hun betrokkenheid bij het onderzoek en hun commitment aan het ontwikkelde instrument. Het ministerie van VROM zijn wij erkentelijk voor belangrijke leveringen van gegevens. Ten slotte danken wij alle deskundigen van het CBS die ons van onmisbaar advies hebben voorzien.

Daniëlle ter Haar, Luuk Schreven en Maartje Rienstra

Voorburg, juli 2008

Samenvatting

Het Centrum voor Beleidsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS-CvB) heeft in opdracht van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) de Outcomemonitor Krachtwijken ontwikkeld en een nulmeting uitgevoerd. Aanleiding hiervoor is het medio 2007 verschenen Actieplan Krachtwijken, een plan voor 40 aandachtswijken in 18 Nederlandse gemeenten waar de kwaliteit van de leefomgeving door een cumulatie van problemen flink achterblijft bij die van andere wijken in de stad. De nulmeting beschrijft de dimensies Bevolking, Wonen, Leren, Werken, Veiligheid, Integratie en Schuldenproblematiek. De invulling van deze dimensies is voornamelijk gebaseerd op de door de gemeenten opgestelde wijkactieplannen. De meting van de 27 indicatoren in de nulmeting is verricht voor de 40 aandachtswijken, de onderliggende postcode-4-gebieden, de door de gemeenten aangewezen clusters van postcode-6-gebieden, de 18 betrokken gemeenten en heel Nederland. Het peilmoment van de nulmeting ligt zoveel mogelijk op of rond 1 januari 2007; het moment waarop het Krachtwijkenbeleid van start ging. De resultaten van de nulmeting zijn opgenomen in StatLine: de elektronische databank van het CBS (<http://statline.cbs.nl/>). De belangrijkste resultaten zijn in dit rapport beschreven, daarbij is ook een algemeen beeld geschetst van de aandachtswijken.

In de aandachtswijken wonen veel niet-westerse allochtonen, personen van 20 tot en met 29 jaar, eenpersoons- en eenouderhuishoudens en paren waarbij één partner niet-westers allochtoon en één partner autochtoon of westers allochtoon is. In de aandachtswijken staan veel meergezinswoningen, kleine woningen, huurwoningen en oudere woningen. Kinderen hebben een laag opleidingsniveau en verlaten vaak het onderwijs zonder startkwalificatie. In de aandachtswijken hebben tweede generatie allochtonen minder vaak een uitkering dan de autochtonen. Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in de aandachtswijken lager dan in Nederland en ook is het huishoudinkomen in de aandachtswijken een stuk lager. De aandachtswijken scoren erg slecht op het gebied van overlast en veiligheid. Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in de aandachtswijken duidelijk hoger dan in heel Nederland.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding van de Outcomemonitor Krachtwijken

Medio 2007 heeft minister Vogelaar voor Wonen, Wijken en Integratie (WWI) het Actieplan Krachtwijken: Van Aandachtswijk naar Krachtwijk naar de Tweede Kamer gestuurd. Het Actieplan Krachtwijken is opgesteld voor 40 aandachtswijken in 18 Nederlandse gemeenten waar de kwaliteit van de leefomgeving door een cumulatie van problemen flink achterblijft bij die van andere wijken in de stad.

De selectie van deze 40 wijken is uitgevoerd aan de hand van een door ABF Research ontwikkelde systematiek¹. Bij deze analyses is zowel gekeken naar de fysieke als naar de sociaal-economische situatie. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen achterstanden en problemen. Het idee daarachter is dat er altijd verschillen tussen wijken zullen zijn en er dus altijd achterstanden zullen zijn. In een aantal gevallen gaan deze achterstanden echter gepaard met problemen en dan is er reden tot zorg. In een vervolgstudie over dit onderwerp² is gekeken naar de ernst van de achterstanden en problemen. Hierbij is een onderscheid gemaakt in fysieke en maatschappelijke achterstanden en problemen. Bij de fysieke omstandigheden gaat het om de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. De maatschappelijke omstandigheden betreffen de fysieke, sociale, economische en culturele vermogens van de mens.

Om tot een selectie van aandachtswijken te komen, is door ABF Research eerst een analyse uitgevoerd naar factoren voor achterstanden en problemen in wijken en zijn de meest verklarende indicatoren geselecteerd. Vervolgens is een selectie gemaakt van aandachtswijken met meervoudige problematiek, is een rangorde vastgesteld van aandachtswijken en zijn de wijken met de grootste achterstanden en problemen geselecteerd. Ten slotte is de selectie ter toetsing voorgelegd aan de gemeenten.

De 18 gemeenten waarin de aandachtswijken liggen hebben in de 2e helft van 2007 wijkactieplannen (WAPs) opgesteld die een beeld geven van de problematiek in de wijk en de daaruit volgende acties van de gemeente in de betreffende wijk. De WAPs beschrijven naast plannen voor de gehele wijk ook plannen voor speciale doelgroepen in deze wijk, zoals allochtone vrouwen en jongeren.

Om de voortgang op het krachtwijkenbeleid te volgen heeft het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) het Centrum voor

¹ Jan Brouwer en Judith Willems, Ruimtelijke concentratie van achterstanden en problemen, inventarisatie (ABF Research, Delft, 2003) en Jan Brouwer en Judith Willems, Ruimtelijke concentratie van achterstanden en problemen, Actualisatie en analyse achtergronden (ABF Research, Delft, 2004).

² Jan Brouwer en Judith Willems, Ruimtelijke concentratie van achterstanden en problemen, Vaststelling selectie 40 aandachtswijken en analyse achtergronden (ABF Research, Delft, 2007).

Beleidsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS-CvB) gevraagd om een outcomemonitor voor deze aandachtswijken te ontwikkelen en een nulmeting uit te voeren.

1.2 Bereik van de Outcomemonitor Krachtwijken

De Outcomemonitor Krachtwijken is opgezet om inzicht te bieden in de effecten van het Actieplan Krachtwijken: zijn de achterstanden in de 40 aandachtswijken op de vijf beleidsthema's (Wonen, Leren, Werken, Veiligheid en Integratie) op het beoogde tijdstip ingelopen?

Dit rapport beschrijft de opzet van de Outcomemonitor Krachtwijken en de belangrijkste resultaten uit de nulmeting. Aangezien het om een nulmeting gaat waarbij het peilmoment vóór de start van het Krachtwijken beleid ligt, is het nog niet mogelijk om ontwikkelingen in de aandachtswijken te beschrijven. Na een eerste vervolgmeting is dit wel mogelijk.

De Outcomemonitor Krachtwijken levert geen informatie over de doeltreffendheid (effectiviteit) van het beleid. Dat wil zeggen dat de monitor geen antwoord geeft op vragen als: zijn de einddoelen gehaald dankzij het gevoerde beleid of voor welk deel mogen de gesignaleerde ontwikkelingen worden toegeschreven aan het uitgevoerde beleid? De Outcomemonitor Krachtwijken levert ook geen informatie over de doelmatigheid van het beleid: had hetzelfde resultaat met minder geld kunnen worden bereikt of had met hetzelfde geld een beter resultaat kunnen worden gerealiseerd?

1.3 Opzet van de Outcomemonitor Krachtwijken

In de Outcomemonitor Krachtwijken worden de door minister Vogelaar geselecteerde 40 aandachtswijken en de onderliggende postcode-4-gebieden waaruit deze wijken bestaan beschreven. Daarnaast worden clusters van postcode-6-gebieden binnen de wijken beschreven. Het betreft clusters van postcode-6-gebieden waarvoor de gemeenten hebben aangegeven de komende jaren specifiek beleid in te zetten. Een volledig overzicht van deze wijken en onderliggende postcode-4-gebieden is opgenomen in bijlage I.

De nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken beschrijft de dimensies: Bevolking, Wonen, Leren, Werken, Veiligheid, Integratie en Schuldenproblematiek. Deze dimensies worden uitgebreid beschreven in paragraaf 4.1.

De invulling van deze dimensies is voornamelijk gebaseerd op de door de gemeenten opgestelde wijkactieplannen (WAPs). In totaal zijn 27 indicatoren opgenomen in de nulmeting. Voorbeelden van indicatoren zijn: de verdeling van de bevolking naar leeftijdsklasse, het aandeel langdurig bijstandafhankelijken en het aandeel wanbetalers

voor de zorgverzekeringswet. Een volledig overzicht van de in de nulmeting opgenomen indicatoren is gegeven in schema 4.1 in hoofdstuk 4.

De indicatoren worden voor alle 40 aandachtswijken gemeten. Ook worden in beeld gebracht: de gemeenten waarin de 40 wijken liggen, de overige postcodegebieden als een geheel binnen deze gemeenten en heel Nederland. Hierdoor wordt benchmarking mogelijk.

Het peilmoment van de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken ligt zoveel mogelijk op of rond 1 januari 2007; het moment waarop het Krachtwijkenbeleid van start ging. Voor inkomensgegevens is dit niet mogelijk. In dit specifieke geval is gebruik gemaakt van het meest recente jaar waarvoor de gegevens beschikbaar zijn, namelijk 2005.

Over de Outcomemonitor Krachtwijken zal tweejaarlijks worden gepubliceerd.

1.4 Indeling van het rapport

Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste resultaten uit de nulmeting. Hierin wordt een algemeen beeld gegeven van de situatie van de aandachtswijken samen; hoe ziet een gemiddelde aandachtswijk er uit en hoe verhoudt deze zich tot het landelijke gemiddelde?

Hoofdstuk 3 beschrijft de meest opvallende resultaten per wijk; waarin wijkt de betreffende aandachtswijk af van de gemiddelde aandachtswijk?

Hoofdstuk 4 geeft een uitgebreide toelichting op de verantwoording van de Outcomemonitor Krachtwijken. Hierin wordt ingegaan op de uitgangspunten en wordt een onderbouwing gegeven voor de keuze van indicatoren. Deze keuze is voornamelijk gebaseerd op de WAPs die de gemeenten waarin de aandachtswijken liggen hebben opgesteld.

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de operationalisatie van de indicatoren; op welke wijze en met welke bronnen worden de indicatoren berekend?

Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de gehanteerde begrippen en afkortingen.

Bijlage I geeft een overzicht van de 40 door minister Vogelaar geselecteerde aandachtswijken en de onderliggende postcode-4-gebieden.

De resultaten van de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken zijn opgenomen in de elektronische databank van het CBS: StatLine. De StatLine-tabellen zijn via de volgende link te benaderen:

<http://statline.cbs.nl/>.

Bijlage II geeft een beknopte handleiding bij het gebruik van StatLine.

2. Resultaten

2.1 Inleiding

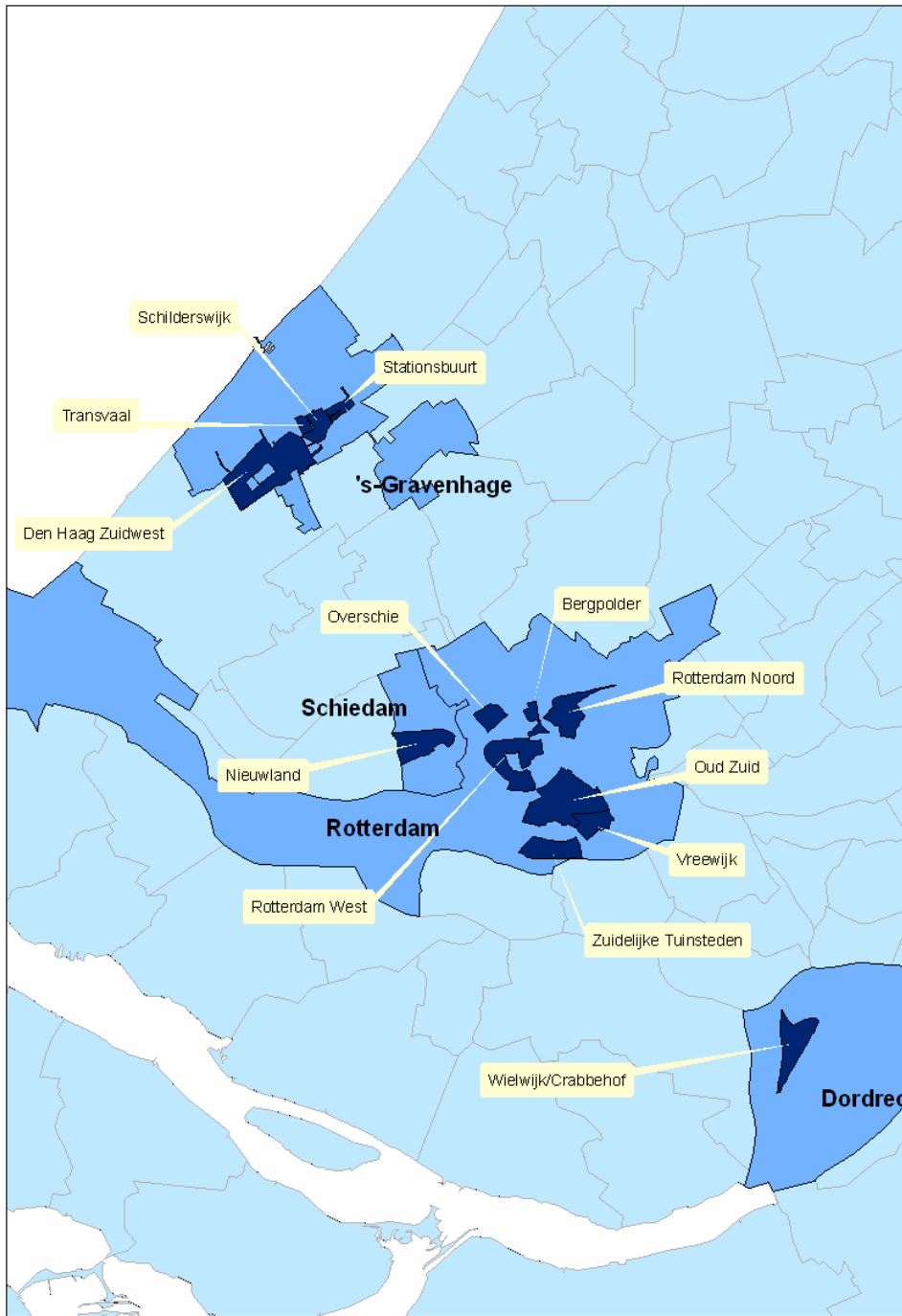
In dit hoofdstuk worden de belangrijkste uitkomsten van de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken besproken. In de nulmeting kan de voortgang op de maatschappelijke doelen die met het krachtwijkenbeleid worden beoogd, niet worden gemeten. Deze nulmeting fungeert als ijkpunt voor toekomstige metingen.

In paragraaf 2.2 wordt een beschrijving gegeven van het algemene beeld in de aandachtswijken; hoe ziet de gemiddelde aandachtswijk er uit. Per dimensie wordt een beschrijving gegeven van de meest opvallende verschillen met de uitkomsten over heel Nederland. Een beschrijving per aandachtswijk komt in hoofdstuk 3 aan bod. Voor een overzicht van de gehanteerde begrippen wordt verwezen naar hoofdstuk 6: begrippen en afkortingen.

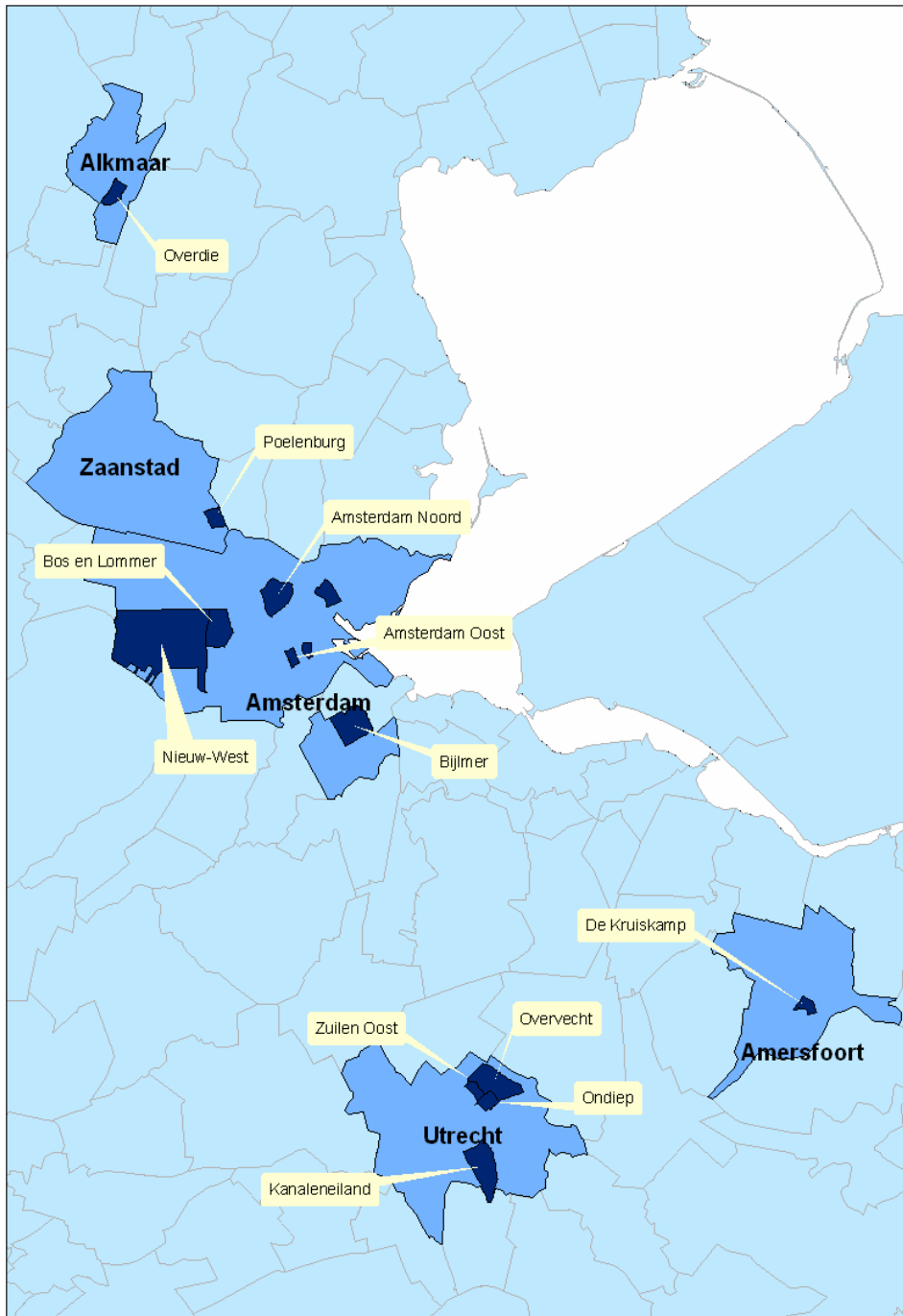
2.2 Algemeen beeld aandachtswijken

De 40 aandachtswijken liggen in 18 Nederlandse gemeenten, die allen behoren tot de zogenoemde G31 steden. Dit zijn grote steden die rechtstreekse financiering krijgen in het kader van het Grote Stedenbeleid. De helft van de aandachtswijken ligt in één van de vier grote steden (G4: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht). Op 1 januari 2007 wonen in de aandachtswijken ongeveer 770 duizend personen. Hiervan woont bijna 80 procent in de G4. Hieronder is in vier figuren de ligging van de aandachtswijken in Nederland weergegeven (zie voor een overzicht van de aandachtswijken en de onderliggende postcode-4-gebieden bijlage I).

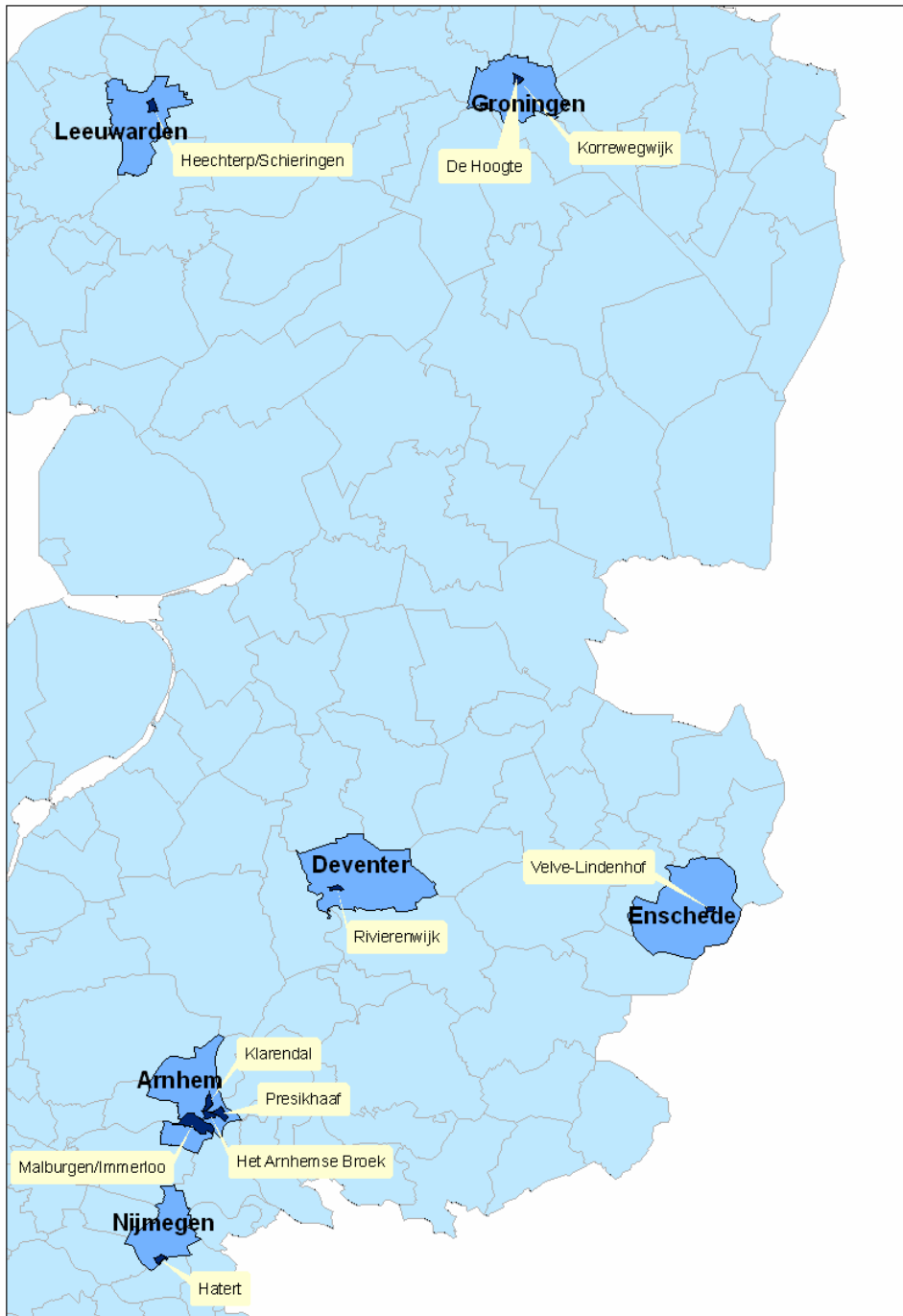
Figuur 2.1 Aandachtswijken in Zuid-Holland

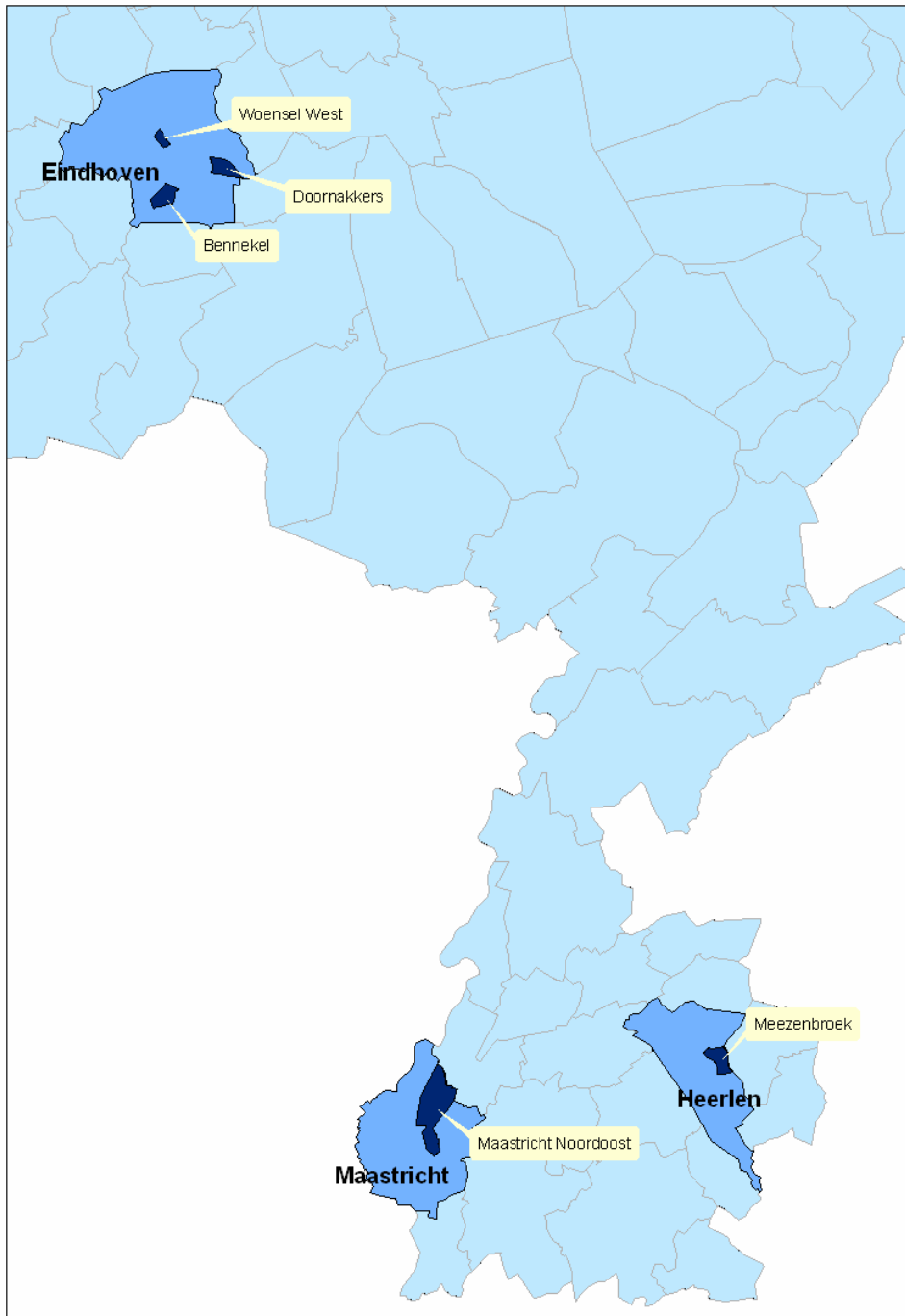
Figuur 2.2 Aandachtswijken in Noord-Holland en Utrecht

Figuur 2.3 Aandachtswijken in Friesland, Groningen, Overijssel en Gelderland

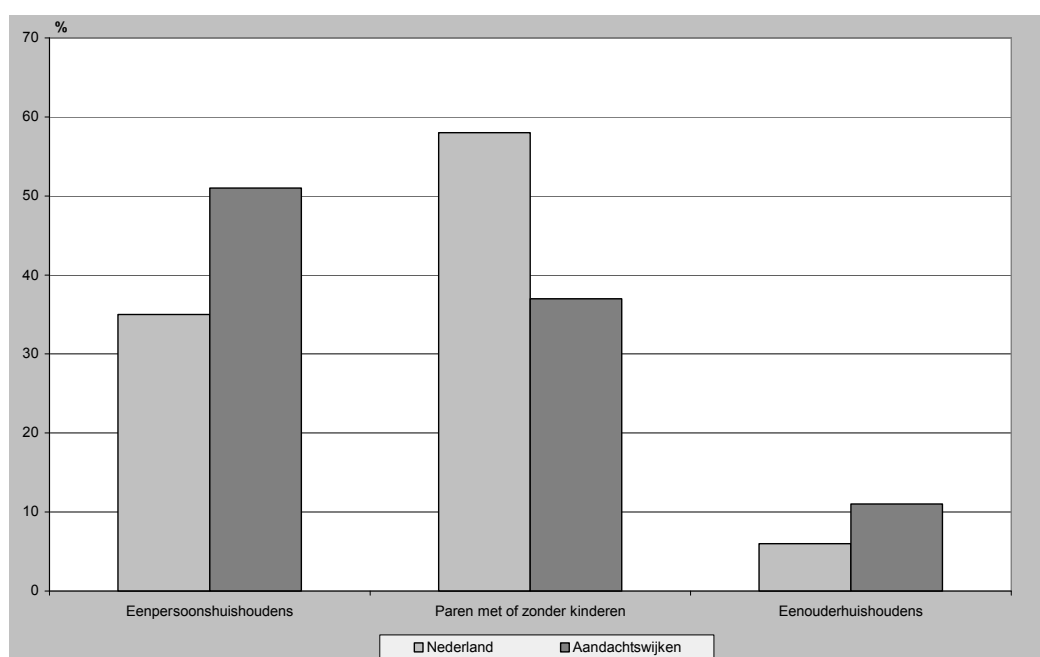
Figuur 2.4 Aandachtswijken in Noord-Brabant en Limburg

Dimensie Bevolking

De dimensie Bevolking bevat geen onderdelen die outcome gerelateerd zijn, toch maakt deze dimensie onderdeel uit van de outcomemonitor. Binnen de dimensie Bevolking worden indicatoren opgenomen die inzicht verschaffen in de samenstelling van de bevolking in de aandachtswijken. Het gaat in deze dimensie grotendeels om achtergrondkenmerken, zoals het aantal inwoners en de leeftijdsopbouw van de aandachtswijk. Kennis van deze achtergrondkenmerken is van belang om de scores op andere dimensies te kunnen interpreteren.

Figuur 2.5 Particuliere huishoudens naar type huishouden, 1 januari 2007

Bron: CBS, Gemeentelijke Basisadministratie

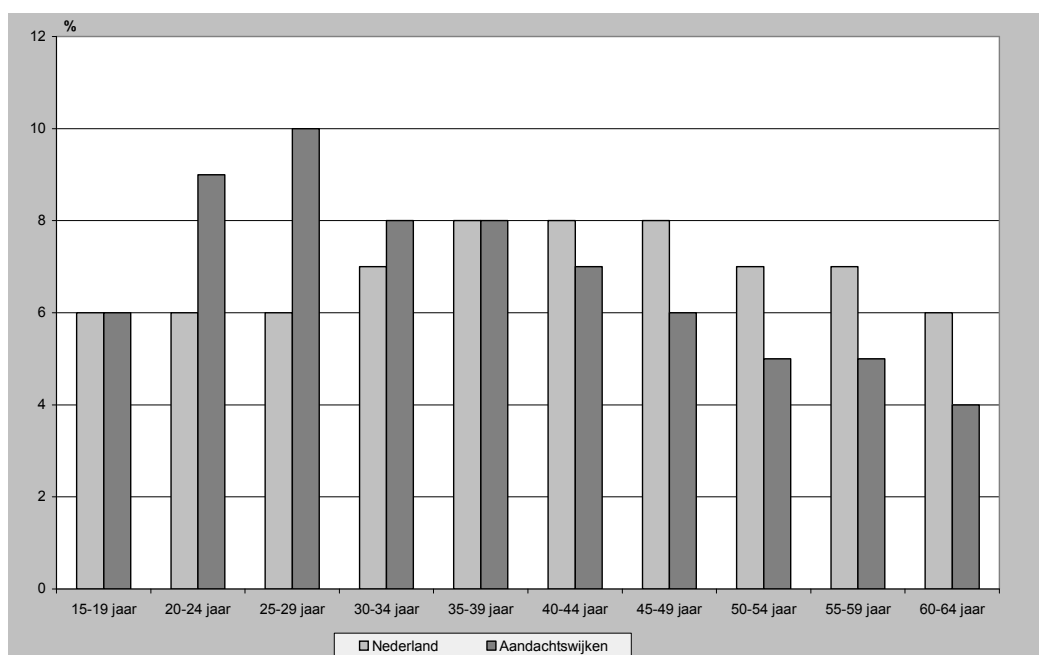
Huishoudens

In vergelijking met Nederland als geheel tellen de aandachtswijken veel eenpersoonshuishoudens en eenouderhuishoudens en maar weinig paren met of zonder kinderen. In heel Nederland is het percentage eenpersoonshuishoudens 35 procent, voor de aandachtswijken is dit 51 procent. Bij de paren met of zonder kinderen is het omgekeerde het geval. In de aandachtswijken is het aandeel paren met of zonder kinderen 37 procent terwijl dit in heel Nederland 58 procent is. Het percentage eenouderhuishoudens is in de aandachtswijken met 11 procent bijna dubbel zo groot als voor heel Nederland (6 procent).

Leeftijdsopbouw

In de aandachtswijken wonen veel 20 tot en met 34 jarigen en juist weinig 40 tot en met 64 jarigen. Door de oververtegenwoordiging van 20 tot en met 34 jarigen wonen in de aandachtswijken in vergelijking met Nederland als geheel veel personen die behoren tot de potentiële beroepsbevolking (15 tot en met 64 jarigen). Het verschil is niet heel groot, in de aandachtswijken behoort 70 procent van de bevolking tot de potentiële beroepsbevolking, in heel Nederland 67 procent.

Figuur 2.6 Leeftijd (15 tot en met 64 jarigen) in klassen, 1 januari 2007

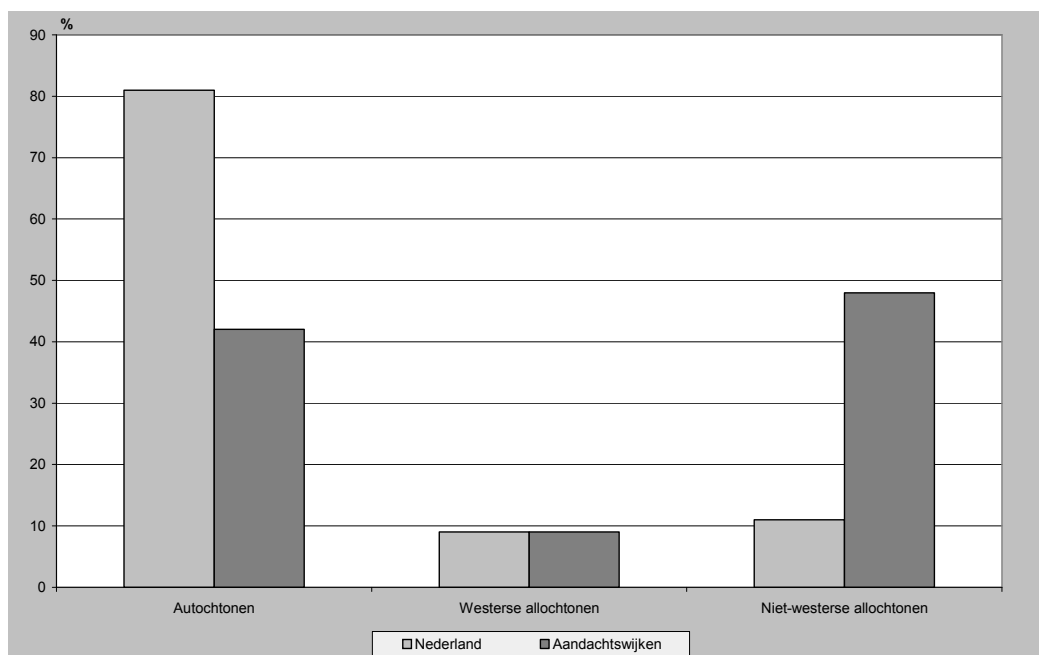

Bron: CBS, Gemeentelijke Basisadministratie

Herkomstgroepering

In de aandachtswijken wonen veel niet-westerse allochtonen. Van de inwoners van de aandachtswijken is 48 procent niet-westers allochtoon, in heel Nederland is dit 11 procent. De grootste verschillen zijn te zien onder de niet-westerse allochtonen van Turkse en Marokkaanse afkomst. In de aandachtswijken is 13 procent van de inwoners van Turkse afkomst en 13 procent van Marokkaanse afkomst. Voor heel Nederland is dat steeds 2 procent.

Figuur 2.7 Personen naar herkomstgroepering, 1 januari 2007

Bron: CBS, Gemeentelijke Basisadministratie

Verhuizingen

Er zijn over het algemeen meer personen die de aandachtswijken *uit* verhuizen, dan personen die de aandachtswijken *in* verhuizen. Dit kan samenhangen met de sloop van oudere huurwoningen in sommige aandachtswijken. Personen die de aandachtswijken *uit* verhuizen wonen op 1 januari 2006 in een aandachtswijk en op 1 januari 2007 niet meer. Personen die de aandachtswijken *in* verhuizen wonen op 1 januari 2006 niet in een aandachtswijk en op 1 januari 2007 wel. Vooral hierdoor wonen er op 1 januari 2007 minder personen in een aandachtswijk dan op 1 januari 2006. Het zijn met name personen die behoren tot een paar of eenouderhuishouden die de aandachtswijken *uit* verhuizen. Personen die tot een eenpersoonshuishouden behoren verhuizen vaak de aandachtswijken *in*.

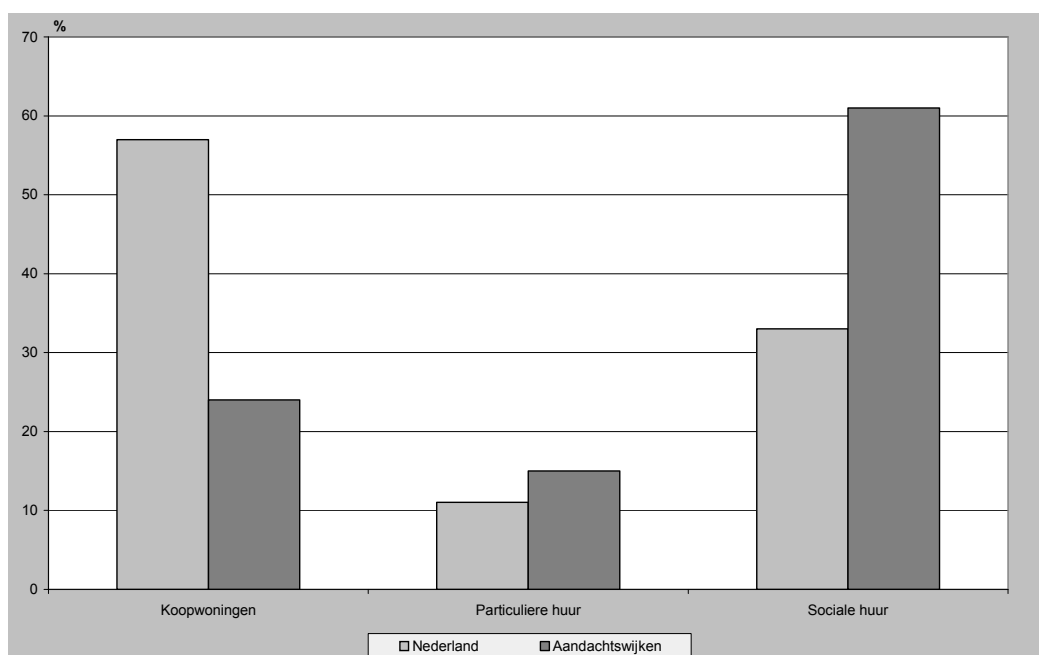
Dimensie Wonen

De dimensie Wonen kent verschillende aspecten: zowel de woning zelf, als ook de woonomgeving is van groot belang voor de woonsituatie en –tevredenheid van bewoners. De samenstelling van de woningvoorraad hangt samen met de sociale compositie van de buurt: een eenzijdige voorraad van kleine sociale huurwoningen leidt er toe dat ook de bevolking eenzijdig van samenstelling is. Gegevens over de samenstelling van de woningvoorraad zijn bruikbare indicatoren in deze dimensie. Daarnaast is de leefbaarheid een belangrijk aspect. Leefbaarheid is een ruim begrip. Het omvat de sociale en de fysieke kwaliteit van de woonomgeving en het voorzieningenniveau van die omgeving.

Woningen

In de aandachtswijken staan veel meergezinswoningen. Het aandeel meergezinswoningen in de aandachtswijken is 74 procent, tegen slechts 29 procent voor heel Nederland. Daarnaast staan in de aandachtswijken veel sociale huurwoningen. Het aandeel sociale huurwoningen is in de aandachtswijken met 61 procent bijna twee keer zo groot als in heel Nederland (33 procent). Bijna de helft van de sociale huurwoningen in de aandachtswijken (49 procent) is gebouwd in de periode tussen 1945 en 1970. Voor heel Nederland ligt dit aandeel op 38 procent.

Figuur 2.8 Aandeel koop-, particuliere huur- en sociale huurwoningen, 1 januari 2007

Bron: VROM, Systeem Woningvoorraad

In de aandachtswijken wonen minder inwoners per bewoonde woning (2,2 inwoners) dan in heel Nederland (2,4 inwoners). Dit betekent echter niet dat de inwoners in de aandachtswijken ruimer wonen dan de rest van de inwoners van Nederland. In de aandachtswijken staan namelijk veel kleine woningen. Een kleine woning is een woning van drie kamers of minder. Meer dan de helft van de woningen (55 procent) in de aandachtswijken is een kleine woning. Voor heel Nederland is dit aandeel 28 procent.

Leefbaarheid

De aandachtswijken scoren wat betreft de leefbaarheidsituatie lager dan Nederland als geheel. De leefbaarheid wordt gemeten door middel van de Leefbaarometer. Dit is een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De leefbaarheidsscore wordt weergegeven op een schaal van 1 tot 7, waarbij 1 zeer negatief

en 7 zeer positief is. Terwijl voor Nederland als geheel een leefbaarheidsscore van 5 (positief) te zien is, scoren de aandachtswijken een 3 (tussen positief en negatief).

Voorzieningen in de wijk

In Nederland ligt het aantal verkooppunten per inwoner iets hoger dan in de aandachtswijken. In vergelijking met Nederland als geheel staan in de aandachtswijken echter veel winkels die voorzien in het dagelijkse aanbod. In de aandachtswijken voorziet 19 procent van de verkooppunten in het dagelijkse aanbod, voor heel Nederland is dit aandeel 13 procent.

Verkoopprijs van koopwoningen

Een woning in een aandachtswijk wisselt voor minder geld van eigenaar dan een gemiddelde woning in Nederland. De gemiddelde woning in de aandachtswijken kost 152 duizend euro, voor heel Nederland ligt de gemiddelde woningprijs op 236 duizend euro.

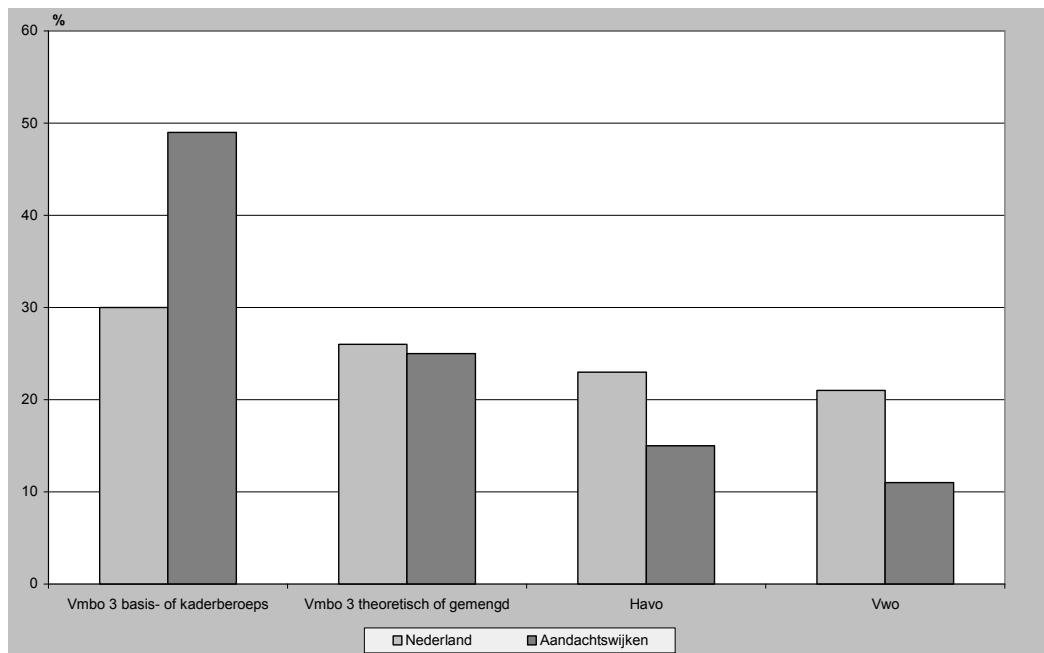
Dimensie Leren

De onderwijskwalificatie die mensen hebben, bepaalt voor een belangrijk deel hun kansen op toegang tot en daarmee hun positie op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarktpositie betreft werkloosheid, uitkeringsafhankelijkheid, het functieniveau van de baan en het daarmee samenhangende inkomen dat men bereikt. Een groot aandeel laag opgeleiden in de bevolking betekent dat wijken kwetsbaar zijn. Wanneer een groot aandeel van de leerlingen het onderwijs verlaat zonder dat een diploma behaald is, neemt het probleem toe.

Onderwijsniveau

Schoolgaande kinderen in de aandachtswijk volgen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs gemiddeld vaker de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo en gaan minder vaak naar havo of vwo dan in Nederland als geheel. Daarnaast wonen in de aandachtswijken veel studenten die hoger onderwijs volgen.

Figuur 2.9 Leerlingen in het 3e leerjaar van het voortgezet onderwijs naar schoolsoort, 1 oktober 2006

Bron: CBS, Eéncijferbestand voortgezet onderwijs

Startkwalificatie

Een leerling heeft een startkwalificatie met ten minste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, of een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2). In de aandachtswijken verlaten veel leerlingen de school zonder een startkwalificatie (de zogenoemde voortijdig schoolverlater). Maar liefst 70 procent van de schoolverlaters heeft geen startkwalificatie, voor heel Nederland ligt dit aandeel op 49 procent. Dit betekent echter niet dat deze leerlingen nooit een startkwalificatie behalen. Het komt voor dat deze voortijdig schoolverlaters na verloop van tijd weer een opleiding gaan volgen en dan alsnog een startkwalificatie behalen.

Dimensie Werken

De dimensie Werken kent een aantal aspecten. In de eerste plaats gaat het om de vraag of mensen economisch actief zijn, met andere woorden of zij werken, of uitkeringsafhankelijk zijn. Daarnaast is ook de inkomenspositie van het huishouden van belang. Huishoudens met een laag inkomen zullen minder in zichzelf en in de wijk kunnen investeren dan hoge inkomensgroepen. De arbeidsmarktpositie staat centraal bij de bepaling van de maatschappelijke positie en het maatschappelijk succes dat mensen weten te bereiken. De arbeidsmarktpositie is een belangrijke indicator van de 'kracht' van een wijk.

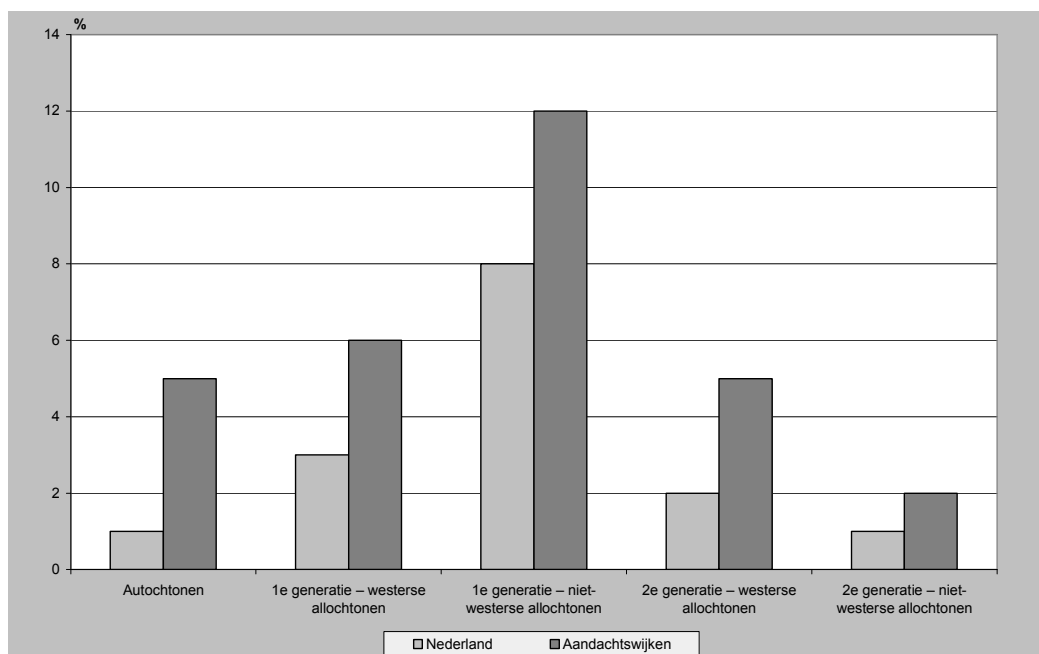
Participatie

In de aandachtswijken is het aandeel personen in de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid met 56 procent lager dan in heel Nederland (69 procent). Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen, herkomstgroeperingen en zowel voor mannen als voor vrouwen. In de aandachtswijken hebben veel huishoudens een laag inkomen. Van de huishoudens in de aandachtswijken heeft 59 procent een gestandaardiseerd huishoudinkomen van minder dan 16 duizend euro per jaar, ten opzichte van 40 procent in heel Nederland.

Uitkeringen

Bij zowel de WW-, als de bijstands- en AO-uitkeringen valt op dat de groep tweede generatie allochtonen in de aandachtswijken het beter doet dan de autochtonen in de aandachtswijken. Het aandeel tweede generatie allochtonen met een WW-, bijstands- of AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking (15 tot en met 64 jarigen) is lager dan onder de autochtonen. In figuur 2.10 wordt dit voor de bijstandsuitkeringen geïllustreerd.

Figuur 2.10 Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering per generatie, eind 2006

Bron: CBS, Bijstandsregistratie en Gemeentelijke Basisadministratie

Werkloosheidswet

In de aandachtswijken is het aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële beroepsbevolking met 2 procent even hoog als in heel Nederland. Alleen binnen de leeftijdsklassen 35 tot en met 44 en 45 tot en met 54 jaar is er een verschil te zien tussen

de aandachtswijken en heel Nederland. Voor deze leeftijdsgroepen is het aandeel personen met een WW-uitkering in de aandachtswijken met 3 procent iets hoger dan voor Nederland als geheel (2 procent).

Bijstand

In de aandachtswijken is het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken (ten minste drie jaar algemene bijstand) in de potentiële beroepsbevolking met 7 procent hoger dan in heel Nederland (2 procent). Vooral binnen de leeftijdsklassen 35 tot en met 44 jaar (10 tegen 2 procent), 45 tot en met 54 jaar (12 ten opzichte van 3 procent) en 55 tot en met 64 jaar (14 tegen 3 procent) wijkt het aandeel af van het Nederlandse gemiddelde.

Arbeidsongeschiktheid

In de aandachtswijken is het aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking met 8 procent iets hoger dan in Nederland (7 procent). Vooral binnen de leeftijdsklassen 45 tot en met 54 jaar (13 tegen 9 procent) en 55 tot en met 64 jaar (24 ten opzichte van 17 procent) is het aandeel in de aandachtswijken duidelijk hoger.

NWW-ers

In vergelijking met heel Nederland (5 procent) staan in de aandachtswijken met 11 procent veel personen die tot de potentiële beroepsbevolking behoren ingeschreven bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) als niet-werkend werkzoekende (NWW-er). Het verschil is het grootst voor personen van 35 tot en met 54 jaar. Het aandeel NWW-ers ligt voor deze leeftijdsgroep meer dan 2,5 keer zo hoog (16 ten opzichte van 6 procent). Onder de tweede generatie allochtonen in de aandachtswijken is het aandeel NWW-ers in de potentiële beroepsbevolking met 6 procent iets lager dan onder de autochtone bevolking van de aandachtswijken (7 procent).

Dimensie Veiligheid

De mate waarin een wijk veilig of juist onveilig is, heeft grote betekenis voor de leefkwaliteit van een wijk en van de mensen die er wonen en opgroeien. Onveiligheid scoort dan ook hoog op de rangorde van belangrijke maatschappelijke problemen. Bij onveiligheid wordt naast de objectieve onveiligheid (criminaliteit), ook de subjectieve onveiligheid (onveiligheidsgevoelens) onderscheiden. Naast onveiligheid blijkt de sociale kwaliteit van de directe woonomgeving een belangrijke factor in de leefkwaliteit.

Overlast en veiligheid

De aandachtswijken scoren wat betreft overlast en veiligheid erg negatief. De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index uit de

Leefbaarometer die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen op het gebied van vernieling, verstoring van de openbare orde, geweldsmisdrijven, diefstal uit de auto en overlast. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. De aandachtswijken scoren met -44 beduidend lager.

Dimensie Integratie

Bij het vaststellen van de mate van integratie van allochtonen in de Nederlandse samenleving worden meestal twee aspecten onderscheiden: het sociaal-economische aspect en het sociaal-culturele aspect. Binnen het sociaal-economische aspect gaat het om de arbeidsmarktparticipatie van allochtonen. Dit aspect komt voor een belangrijk deel aan bod in de dimensies Leren en Werken en wordt bij de dimensie Integratie niet meer afzonderlijk besproken. Het sociaal-culturele aspect heeft betrekking op de culturele assimilatie van allochtonen. Deze twee aspecten sluiten aan bij het gangbare onderscheid tussen structurele integratie en culturele integratie.

Een beeld van de sociaal-economische en culturele integratie van minderheden wordt niet alleen bepaald door de indicator paren naar herkomst. Binnen de dimensies Bevolking en Leren wordt een deel van de indicatoren naar herkomst uitgesplitst, binnen de dimensie Werken zijn alle indicatoren uitgesplitst naar herkomst, generatie, geslacht en leeftijdsklasse.

Segregatie

In vergelijking met Nederland als geheel (3 procent) wonen in de aandachtswijken veel paren waarvan de ene partner niet-westers allochtoon en de andere partner autochtoon of westers allochtoon is (7 procent). Daarnaast wonen er veel paren waarvan beide partners niet-westers allochtoon zijn (39 procent ten opzichte van 6 procent) en minder paren waarvan beide partners autochtoon of westers allochtoon zijn (53 procent tegen 91 procent). Dit resultaat hangt samen met de samenstelling van de bevolking in de aandachtswijken naar herkomstgroepering. In de aandachtswijken wonen veel niet-westerse allochtonen.

Dimensie Schuldenproblematiek

Financiële problemen kunnen voor veel instabiliteit in de leefsituatie van mensen zorgen. Wie in financiële moeilijkheden verkeert, zal niet snel in de gelegenheid zijn te investeren in de woonomgeving of in onderwijs. De relatieve achterstand die men ervaart door een gebrekkige financiële situatie heeft daardoor een versterkend negatief effect binnen andere dimensies. Daarmee is schuldenproblematiek een goede indicator voor de kwetsbaarheid van een wijk.

Schulden

In de aandachtswijken ligt het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet (4 procent) twee keer zo hoog als in heel Nederland (2 procent).

3. Resultaten per aandachtswijk

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt van iedere aandachtswijk een korte beschrijving gegeven aan de hand van een aantal geselecteerde indicatoren. Binnen de dimensie Bevolking zijn dit het aantal inwoners en de verdeling naar herkomst. Bij de dimensie Wonen is gekozen voor het aandeel sociale huurwoningen. Van de dimensie Leren is het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie opgenomen. Deze indicator kan niet voor iedere aandachtswijk gegeven worden vanwege het beperkte aantal waarnemingen. In de dimensie Werken zijn het aandeel personen met inkomsten uit arbeid en het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken geselecteerd. Binnen de dimensie Schuldenproblematiek is gekozen voor de indicator wanbetalers voor de zorgverzekeringswet. De overige indicatoren worden alleen beschreven wanneer er in de betreffende aandachtswijk opvallende resultaten te melden zijn. Deze informatie is toegevoegd aan de betreffende dimensie waaronder de opvallende indicator valt. Wanneer er geen bijzonderheden te melden zijn, of vanwege het beperkte aantal waarnemingen geen gegevens opgenomen zijn, kan het voorkomen dat dimensies niet beschreven worden.

In de vier grote steden (G4) liggen 20 van de 40 aandachtswijken en van alle inwoners van aandachtswijken woont bijna 80 procent in de G4. Om deze reden worden in de paragrafen 3.2 tot en met 3.5 de vier grote steden en hun aandachtswijken apart beschreven. In deze paragrafen wordt een vergelijking gemaakt tussen de aandachtswijken, de gemeente waarin zij gelegen zijn en het algemene beeld in de aandachtswijken zoals beschreven in hoofdstuk 2. In een enkele aandachtswijk worden de onderliggende postcode-4-gebieden – wanneer er daartussen grote verschillen bestaan –apart beschreven. Vervolgens komen in paragraaf 3.6 de overige aandachtswijken aan bod.

Voor een sociaal-economische analyse per aandachtswijk en de door de gemeenten per aandachtswijk gestelde doelen, wordt verwezen naar de Wijkactieplannen, zie <http://www.vrom.nl/pagina.html?id=31051>. Voor een overzicht van de gehanteerde begrippen wordt verwezen naar hoofdstuk 6: begrippen en afkortingen.

3.2 Amsterdam

In de gemeente Amsterdam liggen de volgende vijf aandachtswijken: Amsterdam Noord, Nieuw-West, Bos en Lommer, Amsterdam Oost en de Bijlmer. Amsterdam Noord telt drie postcode-4-gebieden: 1024, 1031 en 1032. De aandachtswijk Nieuw-West bestaat uit acht postcode-4-gebieden: 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1067, 1068 en 1069. Bos en Lommer telt drie postcode-4-gebieden: 1055, 1056 en 1057. De aandachtswijken

Amsterdam Oost en Bijlmer bestaand beide uit twee postcode-4-gebieden: Amsterdam Oost uit 1092 en 1094, Bijlmer uit 1103 en 1104.

Bevolking

De gemeente Amsterdam telt op 1 januari 2007 742 510 inwoners, hiervan woont 30 procent in een van de vijf aandachtswijken.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de gemeente Amsterdam met 34 procent boven het landelijk gemiddelde (11 procent), maar onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (48 procent). In de meeste Amsterdamse aandachtswijken schommelt het aandeel niet-westerse allochtonen rond het gemiddelde van de aandachtswijken, alleen de Bijlmer springt eruit met 70 procent niet-westerse allochtonen. In de gemeente Amsterdam ligt het aandeel westerse allochtonen met 14 procent boven het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de aandachtswijken (9 procent), alleen in de grensgemeenten Maastricht (15 procent) en Heerlen (20 procent) is dit hoger.

Amsterdam is een gemeente met erg veel eenpersoonshuishoudens: 56 procent van alle huishoudens bestaat hier uit slechts één persoon. Het gemiddelde van heel Nederland is 35 procent en voor alle aandachtswijken is het gemiddelde 51 procent.

Wonen

Staat 3.1

Aandeel kleine woningen¹⁾ voor Nederland en Amsterdam, 1 januari 2007

	Aandeel kleine woningen
	%
Nederland	28
w.v.	
Aandachtswijken	55
Niet-aandachtswijken	26
Amsterdam	67
w.v.	
Amsterdam Noord	64
Nieuw-West	61
Bos en Lommer	68
Amsterdam Oost	75
Bijlmer	61
Overige postcode-4-gebieden	68

1) Een woning van 3 kamers of minder.

Bron: VROM, Systeem woningvoorraad

In het algemeen verschillen de Amsterdamse aandachtswijken vooral van de gemiddelde aandachtswijk voor wat betreft de woningvoorraad. Dit is niet verwonderlijk, aangezien de samenstelling van de woningvoorraad ook in de overige Amsterdamse wijken behoorlijk afwijkt van de woningvoorraad in Nederland. In de gemeente Amsterdam zijn namelijk relatief veel kleine woningen (67 procent in Amsterdam, tegen 28 procent voor heel Nederland), veel meergezinswoningen (85 procent in Amsterdam, tegen 29 procent voor heel Nederland) en veel huurwoningen (78 procent in Amsterdam, waarvan een derde

particuliere huur, tegen 43 procent voor heel Nederland). De gemeente Amsterdam scoort op deze drie indicatoren het hoogst van alle gemeenten met aandachtswijken. Het aandeel kleine woningen ligt in de aandachtswijken (55 procent) hoger dan in de overige wijken (26 procent). Dit is in de gemeente Amsterdam echter niet het geval. Het aandeel kleine woningen in de niet-aandachtswijken van Amsterdam is met 68 procent juist hoger dan in de meeste Amsterdamse aandachtswijken. De aandachtswijk Amsterdam Oost valt op, het aandeel kleine woningen is hier met 75 procent beduidend hoger dan in de overige wijken in Amsterdam en in de rest van Nederland.

Het aantal inwoners per bewoonde woning is in de gemeente Amsterdam met 2,0 inwoners lager dan het landelijk gemiddelde (2,4 inwoners) en het gemiddelde van de aandachtswijken (2,2 inwoners). Het aantal inwoners per bewoonde woning is in de gemeente Amsterdam het laagst van alle gemeenten met aandachtswijken. Dit hangt ook samen met het hoge aandeel eenpersoonshuishoudens in de gemeente Amsterdam.

De gemiddelde verkoopprijs van woningen is in de gemeente Amsterdam hoger dan het Nederlands gemiddelde. Van de gemeenten met aandachtswijken is Amsterdam de gemeente met de hoogste huizenprijzen. In de Amsterdamse aandachtswijken ligt de huizenprijs boven het gemiddelde van alle aandachtswijken.

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie³ ligt in de gemeente Amsterdam met 64 procent boven het Nederlands gemiddelde (49 procent).

Van alle leerlingen in het derde leerjaar van het voorgezet onderwijs ligt het aandeel vmbo basis- of kaderberoeps-leerlingen in de gemeente Amsterdam met 38 procent boven het gemiddelde voor heel Nederland (30 procent). Het aandeel vmbo theoretisch- of gemengd-leerlingen ligt er met 21 procent juist onder het landelijk gemiddelde (26 procent).

Werken

In de gemeente Amsterdam ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 64 procent onder het gemiddelde voor heel Nederland (69 procent). Opvallend is dat in de Amsterdamse aandachtswijken het aandeel hoger is dan het gemiddelde van alle aandachtswijken (56 procent). Alleen in de Bijlmer is dit percentage gelijk aan het gemiddelde van alle aandachtswijken.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in de gemeente Amsterdam met 5 procent ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent). Van alle gemeenten met aandachtswijken ligt dit percentage alleen in Rotterdam nog hoger.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort de gemeente Amsterdam met -42 nauwelijks beter dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (-44). De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot

³ Een leerling heeft een startkwalificatie met ten minste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, of een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2).

+50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Amsterdam Oost scoort van de Amsterdamse aandachtswijken het laagst met -48.

Integratie

De gemeente Amsterdam heeft opvallend veel paren waarvan één partner autochtoon of westers allochtoon is en de andere partner niet-westers allochtoon, namelijk 10 procent. Voor heel Nederland is dit percentage 3 procent.

Amsterdam Noord

Bevolking

De aandachtswijk Amsterdam Noord telt op 1 januari 2007 22 940 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Amsterdam Noord gelijk aan het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar ligt boven het gemiddelde voor Amsterdam (34 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Amsterdam Noord zijn voornamelijk van Marokkaanse afkomst. Daarnaast wonen er in Amsterdam Noord ook veel niet-westerse allochtonen van Surinaamse afkomst.

De bevolking van Amsterdam Noord telt veel eenouderhuishoudens (15 procent). Het aandeel eenouderhuishoudens ligt er hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (11 procent), Amsterdam (9 procent) en heel Nederland (6 procent).

Wonen

Met 79 procent ligt het aandeel sociale huurwoningen ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Leren

Van de schoolverlaters in Amsterdam Noord heeft 70 procent geen startkwalificatie, dit komt overeen met het percentage voor de gemiddelde aandachtswijk en ligt boven het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en het landelijk gemiddelde (49 procent).

Van alle leerlingen in het derde leerjaar van het voorgezet onderwijs ligt het aandeel vwo-leerlingen in Amsterdam Noord met 8 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent), Amsterdam (19 procent) en heel Nederland (21 procent).

Werken

In Amsterdam Noord ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 57 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar onder het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Amsterdam Noord gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en ligt boven het gemiddelde voor Amsterdam en heel Nederland (beide 2 procent).

Nieuw-West

Bevolking

De aandachtswijk Nieuw-West is een van de vier aandachtswijken met het hoogste aantal inwoners. Nieuw-West telt op 1 januari 2007 106 470 inwoners. Van het totale aantal inwoners van de aandachtswijken woont 14 procent in Nieuw-West. Nieuw-West bestaat uit acht postcode-4-gebieden. Van deze postcodegebieden is 1062 met 7 270 inwoners het kleinst, postcodegebied 1069 telt het hoogst aantal inwoners: 19 610.

Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Nieuw-West met 53 procent hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), Amsterdam (34 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Nieuw-West zijn voornamelijk van Marokkaanse afkomst. Tussen de postcode-4-gebieden in Nieuw-West zijn grote verschillen. In postcodegebied 1061 is het aandeel niet-westerse allochtonen met 83 procent een stuk hoger, terwijl het postcodegebied 1068 met 39 procent een lager aandeel niet-westerse allochtonen telt.

De leeftijdsopbouw van Nieuw-West als geheel is weinig opvallend, wel geven de postcodegebieden een afwijkend beeld te zien. In postcodegebied 1061 wonen met 5 procent weinig 65-plussers, dit aandeel ligt in postcodegebied 1068 met 26 procent juist ruim boven het gemiddelde voor Amsterdam en de aandachtswijken (beide 11 procent) en heel Nederland (14 procent).

Wonen

Met 66 procent ligt het aandeel sociale huurwoningen in Nieuw-West boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). Postcodegebied 1061 springt eruit: hier is het aandeel sociale huurwoningen 86 procent. In postcodegebied 1062 is dit aandeel met 50 procent iets lager dan het gemiddelde voor Amsterdam (51 procent), maar hoger dan het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

In Nieuw-West is het aandeel meergezinswoningen met 82 procent iets lager dan het gemiddelde voor heel Amsterdam (85 procent), maar hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (29 procent). In de postcodegebieden 1061 en 1068 is het aandeel meergezinswoningen een stuk hoger met respectievelijk 90 en 89 procent.

In Nieuw-West is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 2,3 inwoners hoger dan gemiddeld voor Amsterdam (2,0 inwoners). Het is lager dan het gemiddelde voor heel Nederland (2,4 inwoners) en iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (2,2 inwoners). Tussen de verschillende postcodegebieden bestaan grote verschillen. Postcodegebied 1068 telt 1,9 inwoners per bewoonde woning, terwijl postcodegebied 1061 met 2,9 inwoners daar ruim boven ligt.

Nieuw-West scoort wat betreft de leefbaarheidssituatie gelijk aan de gemiddelde aandachtswijk, namelijk tussen positief en negatief (een 3, op een schaal van 1 tot 7). Amsterdam als geheel scoort matig positief (een 4), heel Nederland scoort positief (een 5). Opvallend is dat postcodegebied 1061 zeer negatief scoort (een 1).

Leren

Van alle leerlingen in het derde leerjaar van het voorgezet onderwijs ligt het aandeel vmbo-leerlingen in Nieuw-West met 72 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent). In postcodegebied 1061 is dit aandeel met 80 procent echter een stuk hoger, terwijl in de postcodegebieden 1065 en 1068 het aandeel vmbo scholieren 67 procent is.

Van de schoolverlaters in Nieuw-West heeft 66 procent geen startkwalificatie, dit ligt onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent), iets boven het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en ruim boven het landelijk gemiddelde (49 procent).

Werken

In Nieuw-West ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 57 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar onder het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en voor heel Nederland (69 procent). In postcodegebied 1061 is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 45 procent fors lager dan het gemiddelde voor Nieuw-West.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Nieuw-West (6 procent) onder het gemiddelde van de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Amsterdam (5 procent) en heel Nederland (2 procent). Dit aandeel ligt in postcodegebied 1061 met 10 procent duidelijk hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Nieuw-West gelijk aan de gemiddelde aandachtswijk met een score van -44. Amsterdam als geheel scoort -42. Postcodegebied 1062 scoort lager met -48.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Nieuw-West gelijk aan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde voor Amsterdam (2 procent) en ligt daarmee onder het gemiddelde van de aandachtswijken (4 procent).

Bos en Lommer

Bevolking

De aandachtswijk Bos en Lommer is een van de vier aandachtswijken met het meeste aantal inwoners. Bos en Lommer telt op 1 januari 2007 52 370 inwoners. Van het totale aantal inwoners van de aandachtswijken woont 7 procent in Bos en Lommer. Bos en Lommer bestaat uit drie postcode-4-gebieden die alle ongeveer evenveel inwoners tellen.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Bos en Lommer met 43 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Amsterdam (34 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Bos en Lommer zijn voornamelijk van Marokkaanse afkomst.

In deze aandachtswijk wonen veel 25-39 jarigen. In Bos en Lommer gaat het om 36 procent van de bevolking, terwijl de gemiddelde aandachtswijk 26 procent 25-39 jarigen

kent, Amsterdam 28 procent en heel Nederland 21 procent. In postcodegebied 1056 is dit percentage nog iets hoger: 39 procent van de bevolking is 25-39 jaar oud.

Wonen

Met 46 procent ligt het aandeel sociale huurwoningen in Bos en Lommer ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), zelfs onder het gemiddelde voor Amsterdam (51 procent) maar boven het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent). Alleen in postcodegebied 1055 ligt dit aandeel met 52 procent iets boven het gemiddelde voor Amsterdam. In Bos en Lommer staan opvallend veel particuliere huurwoningen (36 procent). Dit is meer dan het gemiddelde voor heel Amsterdam (27 procent) en veel meer dan het gemiddelde van de aandachtswijken (15 procent) en heel Nederland (11 procent).

In Bos en Lommer is het aandeel meergezinswoningen met 90 procent een stuk hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent). Het ligt boven het gemiddelde voor heel Amsterdam (85 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (29 procent).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Bos en Lommer met 69 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent), maar boven het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en ruim boven het landelijk gemiddelde (49 procent).

In Bos en Lommer volgen meer leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs een havo- of vwo-opleiding (31 procent) dan in de gemiddelde aandachtswijk (26 procent) of in één van de overige Amsterdamse aandachtswijken (tussen 23 en 29 procent). In postcodegebied 1057 is dit aandeel nog iets hoger (34 procent). Maar het ligt nog altijd een stuk onder het gemiddelde voor heel Amsterdam (40 procent) en voor heel Nederland (44 procent).

In Bos en Lommer wonen veel studenten die hoger onderwijs volgen. Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in Bos en Lommer volgt 55 procent hoger onderwijs, dit is ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (37 procent), Amsterdam (46 procent) en heel Nederland (28 procent). Postcodegebied 1056 telt met 60 procent de meeste studenten in het hoger onderwijs.

Werken

In Bos en Lommer ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 62 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en maar net onder het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en voor heel Nederland (69 procent). In postcodegebied 1056 is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 64 procent gelijk aan het gemiddelde voor Amsterdam.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Bos en Lommer (6 procent) onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent) en boven het gemiddelde voor Amsterdam (5 procent) en heel Nederland (2 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Bos en Lommer met een score van -46 lager dan de gemiddelde aandachtswijk (-44). Amsterdam als geheel scoort -42.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Bos en Lommer gelijk aan het landelijk gemiddelde (2 procent) en ligt daarmee onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Amsterdam Oost

Bevolking

De aandachtswijk Amsterdam Oost telt op 1 januari 2007 21 250 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Amsterdam Oost met 51 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), en ruim boven het gemiddelde voor Amsterdam (34 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Amsterdam Oost zijn voornamelijk van Marokkaanse afkomst.

Wonen

In Amsterdam Oost ligt het aandeel sociale huurwoningen met 63 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Amsterdam Oost wijkt vooral wat betreft woningvoorraad af van de gemiddelde aandachtswijk en de gemeente Amsterdam als totaal. In Amsterdam Oost staan relatief veel meergezinswoningen (93 procent) en kleine woningen (75 procent). Gemiddeld staan er in de aandachtswijken 74 procent meergezinswoningen en 55 procent kleine woningen, het gemiddelde voor Amsterdam is 85 procent meergezinswoningen en 67 procent kleine woningen, terwijl heel Nederland 29 procent meergezinswoningen en 28 procent kleine woningen telt.

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Amsterdam Oost met 67 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent), iets boven het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) maar ruim boven het landelijk gemiddelde (49 procent).

Werken

In Amsterdam Oost ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 59 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent). Het ligt onder het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Amsterdam Oost opvallend laag: -48. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Amsterdam als geheel scoort -42 en heel Nederland scoort 0.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Amsterdam Oost gelijk aan het landelijk gemiddelde (2 procent) en ligt daarmee duidelijk onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Bijlmer

Bevolking

De aandachtswijk Bijlmer telt op 1 januari 2007 22 940 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de Bijlmer met 70 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), het gemiddelde voor Amsterdam (34 procent) en heel Nederland (11 procent). Bijna de helft van de niet-westerse allochtonen in de Bijlmer zijn van Surinaamse afkomst. Daarnaast wonen er in de Bijlmer ook relatief veel niet-westerse allochtonen van Antilliaanse en Arubaanse afkomst en is er een grote groep overige niet-westerse allochtonen⁴.

De bevolking van de Bijlmer bestaat uit relatief veel eenouderhuishoudens (20 procent). Het aandeel eenouderhuishoudens ligt er veel hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (11 procent), Amsterdam (9 procent) en heel Nederland (6 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in de Bijlmer met 63 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in de Bijlmer met 74 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent).

Van alle leerlingen in het derde leerjaar van het voorgezet onderwijs ligt het aandeel vwo-leerlingen in de Bijlmer met 6 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent), Amsterdam (19 procent) en heel Nederland (21 procent).

⁴ Een allochtoon is een persoon waarvan ten minste één ouder in het buitenland geboren is. Niet-westers allochtonen zijn afkomstig uit Turkije of de werelddelen Zuid-Amerika, Afrika en Azië (exclusief Indonesië en Japan). De niet-westers allochtonen worden ingedeeld naar herkomst: Turken, Marokkanen, Surinamers en Antillianen en Arubanen. De rest van de niet-westers allochtonen vallen onder de groep overige niet-westerse allochtonen.

Werken

In de Bijlmer is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 56 procent gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken. Het ligt onder het gemiddelde voor Amsterdam (64 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Ook het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de Bijlmer is gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

Integratie

De Bijlmer heeft opvallend veel paren waarvan één partner autochtoon of westers allochtoon is en de andere partner niet-westers allochtoon, namelijk 12 procent. Voor heel Amsterdam is dit 10 procent en voor de gemiddelde aandachtswijk 7 procent en voor heel Nederland 3 procent.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in de Bijlmer met 5 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en boven het gemiddelde voor Amsterdam en heel Nederland (beide 2 procent).

3.3 Rotterdam

In de gemeente Rotterdam liggen zeven aandachtswijken: Rotterdam West, Rotterdam Noord, Bergpolder, Overschie, Oud Zuid, Vreewijk en de Zuidelijke Tuinsteden. De aandachtswijk Rotterdam West bestaat uit zeven postcode-4-gebieden: 3014, 3021, 3022, 3024, 3025, 3026 en 3027. Rotterdam Noord telt vijf postcode-4-gebieden: 3031, 3033, 3034, 3035 en 3036. Oud Zuid bestaat uit zes postcode-4-gebieden: 3072, 3073, 3074, 3081, 3082 en 3083. De Zuidelijke Tuinsteden tellen twee postcode-4-gebieden: 3085 en 3086. De aandachtswijken Bergpolder, Overschie en Vreewijk bestaan elk uit één postcode-4-gebied: Bergpolder 3038, Overschie 3042 en Vreewijk 3075.

Bevolking

De gemeente Rotterdam telt op 1 januari 2007 584 010 inwoners, hiervan woont 38 procent in een van de zeven aandachtswijken.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de gemeente Rotterdam met 36 procent boven het landelijk gemiddelde (11 procent), maar onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (48 procent). Binnen de Rotterdamse aandachtswijken zijn er grote verschillen in het aandeel niet-westerse allochtonen. Rotterdam West en Oud Zuid zijn de aandachtswijken met de meeste niet-westers allochtone inwoners, respectievelijk 63 en 59 procent. Vreewijk heeft juist weer erg weinig niet-westerse allochtonen: 19 procent.

Het aandeel eenouderhuishoudens ligt in de gemeente Rotterdam met 10 procent boven het landelijk gemiddelde (6 procent). Rotterdam heeft hiermee van alle gemeenten met aandachtswijken het grootste aandeel eenouderhuishoudens.

Wonen

In de gemeente Rotterdam staan relatief veel kleine woningen (50 procent, tegen 28 procent voor heel Nederland), veel meergezinswoningen (72 procent, tegen 29 procent voor heel Nederland) en veel huurwoningen (72 procent, waarvan iets minder dan een derde particuliere huur, tegen 43 procent voor heel Nederland).

De gemeente Rotterdam scoort wat betreft de leefbaarheidssituatie tussen positief en negatief (een 3, op een schaal van 1 tot 7). Rotterdam scoort daarmee net zo hoog als de gemiddelde aandachtswijk en het laagst van alle gemeenten met aandachtswijken. De aandachtswijken Rotterdam West en Oud Zuid scoren negatief (een 2), terwijl Vreewijk matig positief (een 4) scoort.

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in de gemeente Rotterdam met 66 procent boven het Nederlands gemiddelde (49 procent). In de grote aandachtswijken Rotterdam West en Rotterdam Noord zijn er vrij veel schoolverlaters zonder startkwalificatie, respectievelijk 76 en 78 procent, terwijl het gemiddelde voor de aandachtswijken 70 procent is.

Van alle leerlingen in het derde leerjaar van het voorgezet onderwijs ligt het aandeel vmbo basis- of kaderberoeps-leerlingen in de gemeente Rotterdam met 38 procent boven het gemiddelde voor heel Nederland (30 procent).

Werken

In de gemeente Rotterdam ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 61 procent onder het gemiddelde voor heel Nederland (69 procent). Bijna alle aandachtswijken in Rotterdam scoren lager dan de stad als geheel. Alleen in de aandachtswijk Bergpolder is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 72 procent zelfs hoger dan het gemiddelde voor heel Nederland.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in de gemeente Rotterdam met 6 procent ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

Het aandeel niet-werkend werkzoekenden die staan ingeschreven bij het CWI is in de gemeente Rotterdam met 10 procent een stuk hoger dan het gemiddelde voor heel Nederland (5 procent). Zowel het aandeel bijstandsafhankelijken als het aandeel niet-werkend werkzoekenden is in Rotterdam het hoogste van alle gemeenten met aandachtswijken.

Het aandeel personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering is in de gemeente Rotterdam echter vrij laag, namelijk 6 procent. Dit aandeel ligt voor heel Nederland op 7 procent en voor het totaal van de aandachtswijken op 8 procent. In de aandachtswijk Bergpolder ligt dit aandeel zelfs op 3 procent.

In de gemeente Rotterdam zijn de inkomens relatief laag. De totale gemeente heeft 51 procent lage inkomens ten opzichte van 40 procent voor heel Nederland en 59 procent voor het gemiddelde van de aandachtswijken. De meeste Rotterdamse aandachtswijken hebben tussen de 58 en 65 procent lage inkomens. Alleen de aandachtswijk Bergpolder springt er hier positief uit met maar 46 procent lage inkomens.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort de gemeente Rotterdam met -44 gelijk aan het gemiddelde van de aandachtswijken. De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. De grote aandachtswijken Rotterdam West en Rotterdam Noord scoren van alle Rotterdamse aandachtswijken het laagst met -49.

Staat 3.2

Score overlast en veiligheid voor Nederland en Rotterdam, 2006

	Score overlast en veiligheid
Nederland	0
w.v.	
Aandachtswijken	-44
Niet-aandachtswijken	2
Rotterdam	-44
w.v.	
Rotterdam West	-49
Rotterdam Noord	-49
Bergpolder	-47
Overschie	-44
Oud Zuid	-48
Vreewijk	-42
Zuidelijke Tuinsteden	-46
Overige postcode-4-gebieden	-42

Bron: VROM, Leefbaarometer

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in de gemeente Rotterdam met 4 procent ruim boven het gemiddelde voor Nederland (2 procent) en is gelijk aan het gemiddelde van de aandachtswijken. In de aandachtswijk Oud Zuid ligt dit aandeel met 6 procent het hoogst van alle aandachtswijken.

Rotterdam West

Bevolking

De aandachtswijk Rotterdam West is een van de vier aandachtswijken met het hoogste aantal inwoners. Rotterdam West telt op 1 januari 2007 58 060 inwoners. Van het totale aantal inwoners van alle aandachtswijken woont 8 procent in Rotterdam West. Rotterdam West bestaat uit zeven postcode-4-gebieden. Postcodegebied 3021 telt 11 020 inwoners en is daarmee het grootst, met 6 320 inwoners is postcodegebied 3026 het kleinst.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Rotterdam West met 63 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (36 procent) en heel Nederland (11 procent). Ongeveer een kwart van de niet-westerse allochtonen in Rotterdam West is van Turkse afkomst, maar er wonen ook veel niet-westerse allochtonen van Marokkaanse en Surinaamse afkomst. Wat betreft het aandeel niet-westerse allochtonen verschillen de postcodegebieden nogal van elkaar. Postcodegebied 3024 heeft met 46 procent net iets minder niet-westerse allochtonen dan het gemiddelde voor de aandachtswijken, terwijl postcodegebied 3027 er met 79 procent ruim boven ligt.

Rotterdam West telt met 13 procent iets meer eenouderhuishoudens dan het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent). Dit is met name terug te zien in de postcodegebieden 3027 (17 procent) en 3014 (16 procent). Postcodegebied 3024 telt met 60 procent juist veel eenpersoonshuishoudens vergeleken met het gemiddelde voor Rotterdam West en de gemiddelde aandachtswijk (beide 51 procent), Rotterdam (47 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (35 procent).

In Rotterdam West wonen met 7 procent minder 65-plussers dan in de gemiddelde aandachtswijk (11 procent) en veel minder dan in heel Rotterdam en heel Nederland (beide 14 procent). In postcodegebied 3027 is het verschil nog groter, hier is slechts 5 procent van de inwoners 65-plusser, de bevolking is er erg jong, 25 procent van de inwoners is jonger dan 15 jaar. In postcodegebied 3026 daarentegen is het aandeel 65-plussers gelijk aan het gemiddelde van de aandachtswijken. Postcodegebied 3024 telt juist veel 20-29 jarigen.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Rotterdam West met 60 procent iets onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). Binnen de aandachtswijk zijn er grote verschillen. In het postcodegebied 3014 is het percentage sociale huurwoningen het hoogst, namelijk 81 procent, terwijl in postcodegebied 3021 maar 47 procent van de woningen een sociale huurwoning is.

Het aandeel meergezinswoningen ligt in Rotterdam West met 81 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (74 procent) en het gemiddelde voor heel Rotterdam (72 procent), en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (29 procent).

Rotterdam West scoort lager dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk negatief (een 2, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Ook Rotterdam als geheel scoort tussen positief en negatief (een 3), Nederland als geheel scoort positief (een 5). Binnen de aandachtswijk zijn er verschillen te zien. De postcodegebieden 3021 en 3024 scoren namelijk net als de gemiddelde aandachtswijk en heel Rotterdam tussen positief en negatief (een 3), terwijl de postcodegebieden 3014 en 3027 zeer negatief scoren (een 1).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Rotterdam West met 76 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent) en het gemiddelde voor Rotterdam (66 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (49

procent). Binnen de aandachtswijk valt het postcodegebied 3027 op. Hier is het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie 80 procent. Binnen dit postcodegebied zit 81 procent van de leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs op het vmbo.

Werken

In Rotterdam West is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 52 procent lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (61 procent) en voor heel Nederland (69 procent). Binnen de aandachtswijk zijn er geen grote verschillen te zien.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Rotterdam West met 9 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent). Binnen de aandachtswijk is op dit punt wel veel verschil te zien. De postcodegebieden 3021 en 3024 scoren met 7 procent gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken, terwijl het postcodegebied 3014 met 14 procent veel meer langdurig bijstandsafhankelijken telt.

Het percentage lage inkomens in Rotterdam West is met 65 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (59 procent). Binnen de aandachtswijk zijn er verschillen. Het postcodegebied 3027 scoort het laagst met 72 procent lage inkomens, terwijl het postcodegebied 3024 met 58 procent iets beter scoort dan het gemiddelde voor de aandachtswijken.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Rotterdam West opvallend laag, met een score van -49. Dit is lager dan de gemiddelde aandachtswijk, die -44 scoort. Rotterdam als geheel scoort net zo laag als de gemiddelde aandachtswijk. Binnen de aandachtswijk zijn er geen grote verschillen in de overlast- en veiligheidscore vast te stellen.

Integratie

In Rotterdam West wonen iets meer paren waarvan één partner autochtoon of westers allochtoon is en de andere partner niet-westers allochtoon, namelijk 9 procent. Voor heel Rotterdam en de gemiddelde aandachtswijk is dit 7 procent en voor heel Nederland 3 procent. Binnen Rotterdam West vallen de postcodegebieden 3021 (11 procent) en 3024 (12 procent) op.

Schuldenproblematiek

Ook het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Rotterdam West met 5 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken en Rotterdam (beide 4 procent) en ruim boven het gemiddelde voor Nederland (2 procent). In de postcodegebieden 3026 en 3027 is het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet met 6 procent nog iets hoger.

Rotterdam Noord

Bevolking

De aandachtswijk Rotterdam Noord telt op 1 januari 2007 38 570 inwoners. Binnen de aandachtswijk telt het postcodegebied 3034 de meeste inwoners 11 490. Postcodegebied 3033 telt met 4 550 de minste inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Rotterdam Noord met 49 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), en ruim boven het gemiddelde voor Rotterdam (36 procent) en heel Nederland (11 procent). Ruim een kwart van de niet-westerse allochtonen in Rotterdam Noord is van Marokkaanse afkomst, maar er wonen ook veel niet-westerse allochtonen van Turkse en Surinaamse afkomst. Binnen de aandachtswijk valt op dat het postcodegebied 3036 met 64 procent het hoogste aandeel niet-westerse allochtonen telt. Meer dan een derde van de niet-westerse allochtonen in dit postcodegebied is van Marokkaanse afkomst. Het postcodegebied 3031 telt met 33 procent het laagste aantal niet-westerse allochtonen, dit aandeel ligt lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (48 procent) en Rotterdam (36 procent), maar ruim boven het Nederlandse gemiddelde (11 procent).

Wat betreft de leeftijdsopbouw is de aandachtswijk Rotterdam Noord weinig opvallend, wel zijn er verschillen binnen de aandachtswijk vast te stellen. In postcodegebied 3031 ligt het aandeel 65-plussers met 16 procent boven het gemiddelde voor Rotterdam en Nederland (beide 14 procent) en een stuk boven het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent). Postcodegebied 3033 telt juist meer 20-29 jarigen (25 procent) dan het gemiddelde van de aandachtswijken (19 procent), Rotterdam (16 procent) en heel Nederland (12 procent). In postcodegebied 3036 is de bevolking jong, 21 procent van de inwoners is jonger dan 15 jaar. Het gemiddelde voor Rotterdam Noord, heel Nederland en de aandachtswijken is 18 procent, het gemiddelde voor Rotterdam 17 procent.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Rotterdam Noord met 69 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). Binnen de aandachtswijk zijn grote verschillen. In het postcodegebied 3034 is het percentage sociale huurwoningen het hoogst, namelijk 86 procent, terwijl in postcodegebied 3033 54 procent van de woningen een sociale huurwoning is.

Het aandeel meergezinswoningen ligt in Rotterdam Noord met 80 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (74 procent) en het gemiddelde voor heel Rotterdam (72 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (29 procent).

Rotterdam Noord scoort wat betreft de leefbaarheidssituatie gelijk aan de gemiddelde aandachtswijk en Rotterdam als geheel, namelijk tussen positief en negatief (een 3, op een schaal van 1 tot 7). Nederland als geheel scoort positief (een 5). De postcodegebieden 3034, 3035 en 3036 scoren iets slechter, namelijk negatief (een 2).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Rotterdam Noord met 78 procent een stuk boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (49 procent).

Werken

In Rotterdam Noord is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 54 procent iets lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (61 procent) en voor heel Nederland (69 procent). Binnen de aandachtswijk valt op dat in de postcodegebieden 3031 en 3033 het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 62 procent iets boven het gemiddelde voor Rotterdam ligt.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Rotterdam Noord met 10 procent ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent). Dit beeld is zowel onder de autochtone, als de (westerse en niet-westerse) allochtone bevolking terug te zien. Binnen de aandachtswijk zijn er verschillen te zien. Het postcodegebied 3033 scoort met 7 procent gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken, terwijl het postcodegebied 3034 met 12 procent veel meer langdurig bijstandsafhankelijken telt.

Het aandeel personen met een AO uitkering is in Rotterdam Noord met 6 procent gelijk aan het gemiddelde voor Rotterdam en lager dan het gemiddelde voor heel Nederland (7 procent) en van de aandachtswijken (8 procent). Binnen de aandachtswijk valt op dat in postcodegebied 3033 het aandeel personen met een AO uitkering met 4 procent duidelijk lager ligt.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Rotterdam Noord opvallend laag, met een score van -49. Dit is lager dan de gemiddelde aandachtswijk, die -44 scoort. Rotterdam als geheel scoort net zo laag als de gemiddelde aandachtswijk. Binnen de aandachtswijk zijn er geen duidelijke verschillen in de overlast- en veiligheidscore vast te stellen.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Rotterdam Noord gelijk aan het gemiddelde voor de stad Rotterdam en de aandachtswijken (beide 4 procent). Binnen Rotterdam Noord ligt in het postcodegebied 3035 het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet met 6 procent het hoogst.

Bergpolder

Bevolking

De aandachtswijk Bergpolder telt op 1 januari 2007 7 390 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Bergpolder met 25 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent) en het gemiddelde voor Rotterdam (36 procent) en boven het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent). Bergpolder telt veel autochtonen en westerse allochtonen in vergelijking met het gemiddelde van de aandachtswijken.

In Bergpolder is het aandeel eenpersoonshuishoudens met 63 procent hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken (51 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (47 procent) en heel Nederland (35 procent).

In Bergpolder is de helft van de inwoners tussen 20 en 34 jaar oud. Dit is ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (27 procent), heel Rotterdam (24 procent) en heel Nederland (19 procent). Mede hierdoor is het aandeel personen dat behoort tot de potentiële beroepsbevolking in Bergpolder met 83 procent veel hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent), heel Rotterdam (69 procent) en heel Nederland (67 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Bergpolder met 19 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent) en onder het Nederlandse gemiddelde (33 procent).

In Bergpolder staan relatief veel meergezinswoningen (89 procent, ten opzichte van 74 procent in de gemiddelde aandachtswijk, 72 procent in Rotterdam en 29 procent in heel Nederland).

Ook is het aantal inwoners per bewoonde woning met 1,7 een stuk lager dan in Rotterdam en de gemiddelde aandachtswijk (beide 2,2 inwoners) en heel Nederland (2,4 inwoners). Dit hangt samen met het hoge aandeel eenpersoonshuishoudens.

Bergpolder scoort wat betreft de leefbaarheidssituatie gelijk aan de gemiddelde aandachtswijk en Rotterdam als geheel, namelijk tussen positief en negatief (een 3, op een schaal van 1 tot 7). Nederland als geheel scoort positief (een 5).

Leren

Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in Bergpolder volgt 69 procent hoger onderwijs, dit is ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (37 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (35 procent) en voor heel Nederland (28 procent).

Werken

In Bergpolder is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 72 procent veel hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (61 procent) en zelfs hoger dan het gemiddelde voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in Bergpolder (4 procent) bijna de helft van het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), ligt onder het gemiddelde voor Rotterdam (6 procent) en boven het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

Ook het aandeel personen met een AO-uitkering ligt in Bergpolder met 3 procent een stuk lager dan in de gemiddelde aandachtswijk (8 procent), Nederland (7 procent) en Rotterdam (6 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Bergpolder met een score van -47 lager dan de gemiddelde aandachtswijk en Rotterdam als geheel (beide -44).

Integratie

Bergpolder heeft opvallend veel paren waarvan één partner autochtoon of westers allochtoon is en de andere partner niet-westers allochtoon, namelijk 13 procent. Voor

heel Rotterdam, net als voor de gemiddelde aandachtswijk, is dit 7 procent, voor heel Nederland 3 procent.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Bergpolder met 3 procent tussen het gemiddelde voor Rotterdam en de aandachtswijken (beide 4 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

Overschie

Bevolking

De aandachtswijk Overschie telt op 1 januari 2007 7 230 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Overschie met 38 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), iets boven het gemiddelde voor Rotterdam (36 procent) en boven het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent).

Overschie telt met 20 procent duidelijk meer 65-plussers dan het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent) en Rotterdam en heel Nederland (beide 14 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen is in Overschie gelijk aan het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). Het aandeel particuliere huurwoningen is met 24 procent hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (15 procent), en ook hoger dan het gemiddelde voor Rotterdam (21 procent) en heel Nederland (11 procent). Van de woningen in Overschie is 15 procent een koopwoning, dit is minder dan het gemiddelde van de aandachtswijken (24 procent), Rotterdam (28 procent) en heel Nederland (57 procent).

Werken

In Overschie is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 60 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar iets lager dan het gemiddelde voor Rotterdam (61 procent) en ook lager dan het gemiddelde voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in Overschie met 6 procent gelijk aan het gemiddelde voor Rotterdam en ligt onder het gemiddelde van de aandachtswijken (7 procent).

Veiligheid

De score van Overschie op het gebied van overlast en veiligheid is met -44 gelijk aan de gemiddelde aandachtswijk en Rotterdam als geheel.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Overschie gelijk aan het gemiddelde voor Rotterdam en de aandachtswijken (4 procent).

Oud Zuid

Bevolking

De aandachtswijk Oud Zuid is een van de vier aandachtswijken met de meeste inwoners. Oud Zuid telt op 1 januari 2007 71 820 inwoners, die vrij gelijkmatig over de zes onderliggende postcode-4-gebieden verdeeld zijn. Van het totale aantal inwoners van de aandachtswijken woont 9 procent in Oud Zuid.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Oud Zuid met 59 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (36 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Oud Zuid zijn voornamelijk van Turkse afkomst. Binnen de aandachtswijk valt op dat het postcodegebied 3074 met 74 procent het hoogste aandeel niet-westerse allochtonen telt. Het postcodegebied 3083 telt met 39 procent het laagste aandeel niet-westerse allochtonen.

In Oud Zuid wonen met 9 procent minder 65-plussers dan in de gemiddelde aandachtswijk (11 procent) en veel minder dan in heel Rotterdam en heel Nederland (beide 14 procent). In de postcodegebieden 3074 en 3081 is het verschil nog groter, hier is slechts 7 procent van de inwoners 65-plusser. In heel Oud Zuid is 19 procent van de inwoners jonger dan 15 jaar. Alleen in postcodegebied 3083 is dit aandeel met 14 procent lager, in dit postcodegebied is het aandeel 65-plussers daarentegen met 12 procent weer duidelijk hoger dan in de rest van de aandachtswijk. Het postcodegebied 3083 telt ook veel 20-29 jarigen (25 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Oud Zuid met 40 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), onder het gemiddelde voor Rotterdam (51 procent), maar boven het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent). Binnen de aandachtswijk zijn grote verschillen te zien. In het postcodegebied 3072 is het aandeel sociale huurwoningen met 71 procent juist hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken, terwijl in de postcodegebieden 3082 (17 procent) en 3083 (14 procent) het aandeel sociale huurwoningen juist erg laag is. Deze twee postcodegebieden tellen een hoog aandeel particuliere huurwoningen (respectievelijk 51 en 46 procent). Dit is hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken (15 procent), en ook hoger dan het gemiddelde voor Rotterdam (21 procent) en heel Nederland (11 procent). In Oud Zuid als totaal is het aandeel particuliere huurwoningen 31 procent.

Het aandeel meergezinswoningen ligt in Oud Zuid met 80 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent) en het gemiddelde voor Rotterdam (72 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (29 procent). Binnen Oud Zuid telt postcodegebied 3083 met 90 procent het hoogste aandeel meergezinswoningen, terwijl postcodegebied 3073 met 64 procent het laagste aandeel meergezinswoningen telt.

Oud Zuid scoort wat betreft de leefbaarheidssituatie lager dan de gemiddelde aandachtswijk en Rotterdam als geheel, namelijk negatief (een 2, op een schaal van 1 tot 7). Binnen Oud Zuid scoren de postcodegebieden 3082 en 3083, net als Rotterdam als geheel en de gemiddelde aandachtswijk, tussen positief en negatief (een 3). Nederland als geheel scoort positief (een 5).

Leren

Van alle leerlingen in het derde leerjaar van het voorgezet onderwijs ligt het aandeel vmbo-leerlingen in Oud Zuid met 77 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent). In postcodegebied 3073 is dit aandeel met 85 procent nog hoger, terwijl in postcodegebied 3082 het aandeel vmbo scholieren 60 procent is. In dit postcodegebied gaat 23 procent van de leerlingen in het derde leerjaar naar de havo en 18 procent naar het vwo.

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Oud Zuid met 69 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent) maar ruim boven het Nederlandse gemiddelde (49 procent). In postcodegebied 3073 ligt het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie met 78 procent duidelijk hoger.

Werken

In Oud Zuid is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 52 procent lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (61 procent) en voor heel Nederland (69 procent). In postcodegebied 3083 ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 63 procent echter hoger dan in Rotterdam.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Oud Zuid met 8 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent). Binnen de aandachtswijk Oud Zuid zijn grote verschillen te zien. Postcodegebied 3072 telt 13 procent langdurig bijstandsafhankelijken, terwijl in postcodegebied 3083 dit aandeel met 4 procent onder het gemiddelde voor Rotterdam (6 procent) ligt.

Het aandeel niet-werkend werkzoekenden die staan ingeschreven bij het CWI ligt in Oud Zuid met 15 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (11 procent) en Rotterdam (10 procent). Binnen Oud Zuid valt op dat dit aandeel in postcodegebied 3072 wel 19 procent is, terwijl het in postcodegebied 3083 met 9 procent iets onder het gemiddelde voor Rotterdam ligt.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Oud Zuid opvallend laag, met een score van -48. Dit is lager dan de gemiddelde aandachtswijk, die -44 scoort. Rotterdam als geheel scoort net zo laag als de gemiddelde aandachtswijk. Binnen de aandachtswijk zijn er geen duidelijke verschillen in de overlast- en veiligheidscore vast te stellen.

Integratie

In Oud Zuid wonen iets meer paren waarvan één partner autochtoon of westers allochtoon is en de andere partner niet-westers allochtoon, namelijk 9 procent. Voor heel Rotterdam en de gemiddelde aandachtswijk is dit 7 procent en voor heel Nederland 3 procent. Binnen Oud Zuid valt het postcodegebied 3083 (12 procent) op.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Oud Zuid met 6 procent boven het gemiddelde voor Rotterdam en de aandachtswijken (beide 4 procent) en ruim

boven het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent). In het postcodegebied 3081 is dit aandeel met 8 procent nog een stuk hoger.

Vreewijk

Bevolking

De aandachtswijk Vreewijk telt op 1 januari 2007 12 810 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Vreewijk met 19 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), onder het gemiddelde voor Rotterdam (36 procent) en iet boven het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent).

Vreewijk telt met 22 procent duidelijk meer 65-plussers dan het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent) en Rotterdam en heel Nederland (beide 14 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Vreewijk met 84 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). In Vreewijk staan relatief veel eengezinswoningen: 62 procent van de woningen in Vreewijk is een eengezinswoning, terwijl het gemiddelde voor de aandachtswijken slechts 26 procent is en voor heel Rotterdam 28 procent.

Ook het aandeel kleine woningen ligt in deze aandachtswijk met 39 procent lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (55 procent), heel Rotterdam (50 procent) en heel Nederland (28 procent).

Vreewijk scoort wat betreft de leefbaarheidssituatie hoger dan Rotterdam als geheel en de gemiddelde aandachtswijk, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor Rotterdam als geheel en de gemiddelde aandachtswijk. Nederland scoort positief (een 5).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Vreewijk met 61 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent) en boven het gemiddelde voor heel Nederland (49 procent).

Werken

In Vreewijk is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 56 procent gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken, het ligt lager dan het gemiddelde voor Rotterdam (61 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Vreewijk met 9 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

Veiligheid

Van alle Rotterdamse aandachtswijken scoort Vreewijk met -42 het best op het gebied van overlast en veiligheid. Vreewijk scoort ook beter dan het gemiddelde van de aandachtswijken en heel Rotterdam (-44).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Vreewijk met 3 procent tussen het gemiddelde voor Rotterdam en de aandachtswijken (beide 4 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

Zuidelijke Tuinsteden

Bevolking

De aandachtswijk Zuidelijke Tuinsteden telt op 1 januari 2007 24 540 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de Zuidelijke Tuinsteden met 44 procent iets onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent) en boven het gemiddelde voor Rotterdam (36 procent) en heel Nederland (11 procent). Iets minder dan een kwart van de niet-westerse allochtonen in de Zuidelijke Tuinsteden is van Surinaamse afkomst. Daarnaast is de groep overige niet-westerse allochtonen in de Zuidelijke Tuinsteden relatief groot.

De aandachtswijk Zuidelijke Tuinsteden telt met 19 procent meer 65-plussers dan het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent), Rotterdam en heel Nederland (beide 14 procent). Mede hierdoor is het aandeel personen dat behoort tot de potentiële beroepsbevolking in de Zuidelijke Tuinsteden met 63 procent lager dan het gemiddelde van de aandachtswijken (70 procent), Rotterdam (69 procent) als heel Nederland (67 procent).

De Zuidelijke Tuinsteden telt met 14 procent meer eenouderhuishoudens dan een gemiddelde aandachtswijk (11 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in de Zuidelijke Tuinsteden met 72 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), het gemiddelde voor Rotterdam (51 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

Ook het aandeel meergezinswoningen is met 81 procent hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent), Rotterdam (72 procent) en heel Nederland (29 procent).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in de Zuidelijke Tuinsteden met 72 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent).

Werken

In de Zuidelijke Tuinsteden ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 54 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en lager dan het gemiddelde voor Rotterdam (61 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in de Zuidelijke Tuinsteden met 9 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

Het aandeel niet-werkend werkzoekenden die staan ingeschreven bij het CWI ligt in de Zuidelijke Tuinsteden met 15 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (11 procent) en Rotterdam (10 procent). Dit beeld is zowel onder de autochtone, als de allochtone bevolking terug te zien.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort de Zuidelijke Tuinsteden met een score van -46 slechter dan de gemiddelde aandachtswijk en Rotterdam als geheel (beide -44).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in de Zuidelijke Tuinsteden met 5 procent boven het gemiddelde voor Rotterdam en de aandachtswijken (beide 4 procent).

3.4 Den Haag

In de gemeente Den Haag liggen de volgende vier aandachtswijken: Stationsbuurt, Schilderswijk, Den Haag Zuidwest en Transvaal. Den Haag Zuidwest telt zes postcode-4-gebieden: 2532, 2533, 2541, 2542, 2544 en 2545. De aandachtswijk Schilderswijk bestaat uit twee postcode-4-gebieden: 2525 en 2526. De Stationsbuurt en Transvaal bestaan elk uit één postcode-4-gebied: Stationsbuurt 2515 en Transvaal 2572.

Bevolking

De gemeente Den Haag telt op 1 januari 2007 473 900 inwoners, hiervan woont 20 procent in een van de vier aandachtswijken.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de gemeente Den Haag met 33 procent boven het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent), maar onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent). In de aandachtswijken Schilderswijk en Transvaal is dit aandeel echter veel hoger, respectievelijk 87 en 84 procent. Het gaat hierbij vooral om niet-westerse allochtonen van Turkse en Surinaamse afkomst en voor de Schilderswijk ook om niet-westerse allochtonen van Marokkaanse afkomst.

Wonen

In de gemeente Den Haag staan veel kleine woningen (51 procent, tegen 28 procent voor heel Nederland) en veel meergezinswoningen (74 procent, tegen 29 procent voor heel Nederland). In de aandachtswijk Den Haag Zuidwest ligt dit aandeel met 87 procent nog een stuk hoger en ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent).

De gemeente Den Haag telt relatief weinig sociale huurwoningen (34 procent). Van alle gemeenten met aandachtswijken is dit het laagste aandeel na Dordrecht (32 procent). Heel Nederland telt 33 procent sociale huurwoningen. Behalve de aandachtswijk Transvaal (17 procent), bevatten de Haagse aandachtswijken weinig particuliere huurwoningen (3 tot 7 procent), terwijl de gemeente Den Haag als geheel 21 procent particuliere huurwoningen telt. De gemiddelde aandachtswijk telt 15 procent particuliere huurwoningen.

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in de gemeente Den Haag met 63 procent boven het Nederlands gemiddelde (49 procent), maar onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent).

Van alle leerlingen in het derde leerjaar van het voorgezet onderwijs ligt het aandeel vmbo basis- of kaderberoeps-leerlingen in de gemeente Den Haag met 37 procent boven het gemiddelde voor heel Nederland (30 procent). In de aandachtswijken Stationsbuurt (64 procent) en Schilderswijk (61 procent) ligt dit aandeel ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (49 procent).

Werken

In de gemeente Den Haag ligt het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 63 procent onder het gemiddelde voor heel Nederland (69 procent). In de aandachtswijken in Den Haag ligt dit aandeel steeds tussen de 45 en 55 procent. Het ligt daarmee onder het gemiddelde van de aandachtswijken (56 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in de gemeente Den Haag met 4 procent boven het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent). In de aandachtswijk Transvaal ligt dit aandeel met 6 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (7 procent), terwijl de Schilderswijk en de Stationsbuurt met respectievelijk 10 en 9 procent een duidelijk hoger aandeel langdurig bijstandsafhankelijken hebben.

Staat 3.3

Aandeel lage inkomens voor Nederland en Den Haag, 2005

	Aandeel lage inkomens
	<u>%</u>
Nederland	40
w.v.	
Aandachtswijken	59
Niet-aandachtswijken	39
Den Haag	45
w.v.	
Stationsbuurt	66
Schilderswijk	72
Den Haag Zuidwest	59
Transvaal	71
Overige postcode-4-gebieden	40

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek

Met 45 procent is het aandeel lage inkomens in de gemeente Den Haag niet bijzonder hoog. Heel Nederland heeft 40 procent lage inkomens, terwijl veel gemeenten met aandachtswijken een hoger aandeel lage inkomens hebben. De Haagse aandachtswijken daarentegen hebben relatief veel personen met een laag inkomen, zie staat 3.3. Het gemiddelde voor de aandachtswijken ligt op 59 procent, voor de Stationsbuurt, de Schilderswijk en Transvaal is het aandeel lage inkomens respectievelijk: 66, 72 en 71

procent. In zowel Transvaal als in de Schilderswijk is ook het aandeel hoge inkomens erg laag: 4 procent ten opzichte van 9 procent voor de gemiddelde aandachtswijk.

Stationsbuurt

Bevolking

De aandachtswijk Stationsbuurt telt op 1 januari 2007 11 170 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de Stationsbuurt met 60 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), het gemiddelde voor Den Haag (33 procent) en heel Nederland (11 procent). De grootste groep niet-westerse allochtonen in de Stationsbuurt is van Surinaamse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in de Stationsbuurt met 62 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Leren

Het percentage vmbo-leerlingen in het derde leerjaar ligt in de Stationsbuurt met 80 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent).

Werken

In de Stationsbuurt is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 50 procent een stuk lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), het gemiddelde voor Den Haag (63 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in de Stationsbuurt met 9 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

In de Stationsbuurt hebben relatief veel mensen een laag inkomen (66 procent). Dit is hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (59 procent), en aanzienlijk hoger dan het gemiddelde voor Den Haag (45 procent) en heel Nederland (40 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid scoort de Stationsbuurt met een score van -49 lager dan de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Den Haag scoort -34.

Integratie

In de Stationsbuurt wonen veel paren waarvan één partner autochtoon of westers allochtoon is en de andere partner niet-westers allochtoon, namelijk 10 procent. Voor heel Den Haag is dit 8 procent, voor de gemiddelde aandachtswijk 7 procent en voor heel Nederland 3 procent.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in de Stationsbuurt gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Schilderswijk

Bevolking

De aandachtswijk Schilderswijk telt op 1 januari 2007 29 260 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de Schilderswijk met 87 procent ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (48 procent), het gemiddelde voor Den Haag (33 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in de Schilderswijk zijn voornamelijk van Turkse afkomst. Daarnaast wonen er in de Schilderswijk ook veel niet-westerse allochtonen van Marokkaanse en Surinaamse afkomst.

De Schilderswijk telt veel eenouderhuishoudens. In de Schilderswijk is 15 procent van de particuliere huishoudens een eenouderhuishouden. Dit percentage ligt boven het gemiddelde van de aandachtswijken (11 procent), het gemiddelde voor Den Haag (9 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (6 procent).

Wonen

In de Schilderswijk ligt het aandeel sociale huurwoningen met 67 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). In de Schilderswijk is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 2,8 inwoners hoger dan in Nederland (2,4 inwoners). Dit in tegenstelling tot het beeld in Den Haag en de gemiddelde aandachtswijk waar het gemiddelde aantal inwoners met 2,2 inwoners lager ligt dan in Nederland.

De Schilderswijk scoort lager dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk negatief (een 2, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Den Haag scoort matig positief (een 4) en Nederland als geheel positief (een 5).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in de Schilderswijk met 77 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent).

Het percentage vmbo-leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs ligt in de Schilderswijk met 81 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent).

Werken

In de Schilderswijk is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 45 procent een stuk lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), het gemiddelde voor Den Haag (63 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in de Schilderswijk met 10 procent een stuk hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

Het aandeel personen met een laag inkomen ligt in de Schilderswijk met 72 procent veel hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken (59 procent), Den Haag (45 procent) en heel Nederland (40 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort de Schilderswijk met een score van -48 lager dan de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Den Haag scoort -34.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in de Schilderswijk gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Den Haag Zuidwest

Bevolking

De aandachtswijk Den Haag Zuidwest telt op 1 januari 2007 47 220 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Den Haag Zuidwest met 45 procent iets onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Den Haag (33 procent) en heel Nederland (11 procent). Binnen deze aandachtswijk is het aandeel niet-westerse allochtonen in het postcodegebied 2545 met 35 procent het laagst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Den Haag Zuidwest met 72 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). In alle postcode-4-gebieden waaruit deze aandachtswijk bestaat is het aandeel sociale huurwoningen hoger dan het gemiddelde van de aandachtswijken. Het postcodegebied 2533 telt 82 procent sociale huurwoningen, in postcodegebied 2542 is het aandeel sociale huurwoningen met 63 procent binnen deze aandachtswijk het laagst.

In Den Haag Zuidwest staan veel meergezinswoningen (87 procent). Dit ligt een stuk hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken en Den Haag (beide 74 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (29 procent). Binnen de aandachtswijk springt het postcodegebied 2544 eruit met 91 procent meergezinswoningen.

Den Haag Zuidwest scoort gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk tussen positief en negatief (een 3, op een schaal van 1 tot 7). Alleen het postcodegebied 2545 scoort net als Den Haag matig positief (een 4). Nederland als geheel scoort positief (een 5).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Den Haag Zuidwest met 68 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent), maar boven het gemiddelde voor Den Haag (63 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (49 procent).

Werken

In Den Haag Zuidwest is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 55 procent iets lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), en ook lager dan het gemiddelde voor Den Haag (63 procent) en voor heel Nederland (69 procent). In het postcodegebied 2545 heeft 62 procent inkomsten uit arbeid. Dit postcodegebied scoort daarmee het hoogst van alle postcode-4-gebieden in deze aandachtswijk.

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in Den Haag Zuidwest gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent). De postcodegebieden 2532 en 2533 tellen beide 9 procent langdurig bijstandsafhankelijken. Deze gebieden scoren hiermee binnen de aandachtswijk Den Haag Zuidwest het slechtst.

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Den Haag Zuidwest met een score van -36 beter dan de gemiddelde aandachtswijk (-44) en maar iets lager dan Den Haag (-34). Binnen de aandachtswijk zijn er tussen de postcode-4-gebieden grote verschillen. Het postcodegebied 2544 scoort relatief goed (-23), terwijl het postcodegebied 2532 met -46 slechter scoort dan de gemiddelde aandachtswijk.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Den Haag Zuidwest met 3 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Transvaal

Bevolking

De aandachtswijk Transvaal telt op 1 januari 2007 7 920 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Transvaal met 84 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), het gemiddelde voor Den Haag (33 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Transvaal zijn voornamelijk van Turkse afkomst. Daarnaast wonen er in Transvaal ook veel niet-westerse allochtonen van Surinaamse afkomst.

Wonen

In Transvaal ligt het aandeel sociale huurwoningen met 50 procent een stuk lager dan het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar hoger dan het gemiddelde voor Den Haag (34 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

In Transvaal is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 2,8 inwoners hoger dan in Nederland (2,4 inwoners). Dit in tegenstelling tot het beeld in Den Haag en de gemiddelde aandachtswijk (beide 2,2 inwoners), waar het gemiddelde aantal inwoners lager ligt dan in Nederland.

Transvaal scoort wat betreft de leefbaarheidssituatie lager dan de gemiddelde aandachtswijk, namelijk negatief (een 2, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Den Haag scoort matig positief (een 4) en Nederland als geheel positief (een 5).

Werken

In Transvaal is het aandeel personen met inkomsten uit arbeid met 47 procent een stuk lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), het gemiddelde voor Den Haag (63 procent) en voor heel Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 6 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent) en boven het gemiddelde voor Den Haag (4 procent) en heel Nederland (2 procent).

Ook het aandeel personen met een laag inkomen ligt in Transvaal met 71 procent veel hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (59 procent), Den Haag (45 procent) en heel Nederland (40 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Transvaal met een score van -48 lager dan de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Den Haag scoort -34.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Transvaal gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

3.5 Utrecht

In de gemeente Utrecht liggen vier aandachtswijken: Kanaleneiland, Ondiep, Overvecht en Zuilen Oost. Overvecht bestaat uit vier postcode-4-gebieden: 3561, 3562, 3563 en 3564. De aandachtswijk Kanaleneiland telt twee postcode-4-gebieden: 3526 en 3527. Ondiep en Zuilen Oost bestaan beide uit één postcode-4-gebied: Ondiep 3552 en Zuilen Oost 3554.

Bevolking

De gemeente Utrecht telt op 1 januari 2007 288 440 inwoners, hiervan woont 23 procent in een van de vier aandachtswijken.

Deze aandachtswijken verschillen aanzienlijk in karakter. Zo wonen er in Kanaleneiland veel niet-westerse allochtonen (58 procent), terwijl het percentage niet-westerse allochtonen in Ondiep met 21 procent gelijk is aan het gemiddelde voor de gemeente Utrecht (zie staat 3.3).

Utrecht is een studentenstad en heeft een jonge bevolking, er wonen veel 20-29 jarigen (22 procent), dit aandeel ligt boven het gemiddelde voor alle aandachtswijken (19 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (12 procent). Dit beeld is in iedere Utrechtse aandachtswijk te vinden, behalve in Overvecht. Overvecht telt iets meer 65-plussers.

Staat 3.3

Aandeel niet-westerse allochtonen in Nederland en Utrecht, 1 januari 2007

	<u>%</u>
Nederland	11
w.v.	
Aandachtswijken	48
Niet-aandachtswijken	9
Utrecht	21
w.v.	
Kanaleneiland	58
Ondiep	21
Overvecht	42
Zuilen Oost	33
Overige postcode-4-gebieden	14

Bron: CBS, Gemeentelijke basisadministratie

De gemeente Utrecht telt veel eenpersoonshuishoudens (53 procent), dit is meer dan gemiddeld in de aandachtswijken (51 procent) en ook ruim boven het Nederlands gemiddelde (35 procent). Binnen de Utrechtse aandachtswijken ligt dit percentage tussen 47 en 53 procent.

Wonen

In de gemeente Utrecht ligt het percentage eengezinswoningen met 50 procent, ruim onder het gemiddelde voor heel Nederland (71 procent), maar ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (26 procent). In de overige G4 steden is dit aandeel steeds kleiner dan 30 procent. Tussen de aandachtswijken in Utrecht zijn er grote verschillen. In Kanaleneiland is het aandeel eengezinswoningen 23 procent, terwijl in Ondiep 68 procent van de woningen een eengezinswoning is.

De gemiddelde verkoopprijs van woningen is in de gemeente Utrecht ongeveer gelijk aan het Nederlands gemiddelde. Van de gemeenten met aandachtswijken is Utrecht na Amsterdam en Amersfoort de gemeente met de hoogste huizenprijzen. In de Utrechtse aandachtswijken ligt de huizenprijs over het algemeen boven het gemiddelde van alle aandachtswijken.

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in de gemeente Utrecht met 60 procent boven het Nederlands gemiddelde (49 procent). Utrecht scoort op dit punt echter iets beter dan de overige G4 steden.

Utrecht is een studentenstad, in de gemeente Utrecht wonen veel studenten die hoger onderwijs volgen. Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in Utrecht volgt 63 procent hoger onderwijs, dit is ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (37 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (28 procent). Van alle gemeenten met aandachtswijken is alleen in Groningen (72 procent) dit aandeel hoger.

Werken

In de gemeente Utrecht ligt het aandeel personen met een AO-uitkering met 6 procent iets lager dan het gemiddelde voor heel Nederland (7 procent). Binnen de aandachtswijken zijn er grote verschillen te zien. In Ondiep heeft 12 procent van de potentiële beroepsbevolking een AO-uitkering, terwijl dit percentage in Kanaleneiland gelijk is aan het landelijk gemiddelde van 7 procent.

Schuldenproblematiek

Tot slot is het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet in de gemeente Utrecht met 1 procent lager dan het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent). De aandachtswijken in Utrecht scoren beter dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent). In Kanaleneiland en Overvecht is het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet met 2 procent zelfs gelijk aan het gemiddelde voor heel Nederland.

Kanaleneiland

Bevolking

De aandachtswijk Kanaleneiland telt op 1 januari 2007 20 890 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Kanaleneiland met 58 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), het gemiddelde voor Utrecht (21 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Kanaleneiland zijn voornamelijk van Marokkaanse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Kanaleneiland met 50 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Utrecht (38 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

In de aandachtswijk Kanaleneiland is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 2,5 inwoners iets hoger dan in Nederland (2,4 inwoners). Dit in tegenstelling tot de gemiddelde aandachtswijk, waar het aantal inwoners per bewoonde woning met 2,2 bewoners juist lager ligt dan in Nederland.

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Kanaleneiland met 69 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent) en ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (49 procent).

Het percentage vmbo-leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs ligt in Kanaleneiland met 83 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Kanaleneiland met 57 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar ruim onder het Utrechts en Nederlands gemiddelde (beide 69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 6 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Utrecht (3 procent) en heel Nederland (2 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Kanaleneiland met een score van -46 lager dan de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Utrecht scoort -36.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Kanaleneiland gelijk aan het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent), ligt onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en boven het gemiddelde voor Utrecht (1 procent).

Ondiep

Bevolking

De aandachtswijk Ondiep telt op 1 januari 2007 6 560 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Ondiep gelijk aan het gemiddelde voor heel Utrecht (21 procent), daarmee ligt het ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Ondiep met 64 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Ondiep scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Deze aandachtswijk scoort hiermee net zo hoog als Utrecht. Nederland als geheel scoort positief (een 5).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Ondiep met 58 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar ruim onder het Utrechts en Nederlands gemiddelde (beide 69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Ondiep met 6 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Utrecht (3 procent) en heel Nederland (2 procent).

In Ondiep is het aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking met 12 procent een stuk hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (8 procent), Utrecht (6 procent) en heel Nederland (7 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Ondiep met 3 procent tussen het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

Overvecht

Bevolking

De aandachtswijk Overvecht telt op 1 januari 2007 30 970 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Overvecht met 42 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar ruim boven het gemiddelde voor Utrecht (21 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Overvecht zijn voornamelijk van Marokkaanse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Overvecht met 69 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). In het postcodegebied 3561 is het aandeel sociale huurwoningen het laagst (58 procent), in het postcodegebied 3563 daarentegen is het aandeel sociale huurwoningen met 79 procent erg hoog.

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie is in Overvecht gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Overvecht met 58 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar ruim onder het Utrechts en Nederlands gemiddelde (beide 69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is er gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

In Overvecht is het aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking met 10 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (8 procent), Utrecht (6 procent) en heel Nederland (7 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Overvecht met een score van -46 slechter dan de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Utrecht scoort -36.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Overvecht gelijk aan het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent), ligt onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en boven het gemiddelde voor Utrecht (1 procent).

Zuilen Oost

Bevolking

De aandachtswijk Zuilen Oost telt op 1 januari 2007 7 740 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Zuilen Oost met 33 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Utrecht (21 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Zuilen Oost zijn voornamelijk van Marokkaanse afkomst.

Wonen

In Zuilen Oost ligt het aandeel sociale huurwoningen met 55 procent iets onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Utrecht (38 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent). In Zuilen Oost staan meer koopwoningen dan gemiddeld in de aandachtswijken. De woningen in Zuilen Oost bestaan voor 37 procent uit koopwoningen; het gemiddelde voor de aandachtswijken is 24 procent. Van deze koopwoningen is een relatief groot gedeelte nieuwbouw. De helft van de koopwoningen in Zuilen Oost is na 1990 gebouwd.

Zuilen Oost scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Deze aandachtswijk scoort hiermee net zo hoog als Utrecht. Nederland als geheel scoort positief (een 5).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Zuilen Oost met 63 procent ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar onder het Utrechts en Nederlands gemiddelde (beide 69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Zuilen Oost met 5 procent duidelijk onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Utrecht (3 procent) en heel Nederland (2 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Zuilen Oost met 3 procent tussen het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

3.6 Aandachtswijken in de overige gemeenten

Alkmaar

In Alkmaar ligt één aandachtswijk, Overdie, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 1813.

Overdie

Bevolking

De aandachtswijk Overdie telt op 1 januari 2007 7 470 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen in Overdie ligt met 35 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Alkmaar (12 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Overdie zijn voornamelijk van Turkse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Overdie met 67 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Overdie met 58 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent) en het gemiddelde voor Alkmaar (71 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is met 5 procent lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar hoger dan het gemiddelde voor Alkmaar en heel Nederland (beide 2 procent).

In Overdie is het aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking met 13 procent een stuk hoger dan het gemiddelde voor Alkmaar (9 procent), de aandachtswijken (8 procent) en heel Nederland (7 procent). Dit beeld is zowel onder de autochtone, als de allochtone bevolking terug te zien.

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Overdie met een score van -47 lager dan de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Alkmaar scoort -32.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Overdie met 3 procent tussen het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en het gemiddelde voor Alkmaar en heel Nederland (beide 2 procent).

Amersfoort

In Amersfoort ligt één aandachtswijk, De Kruiskamp, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 3814.

De Kruiskamp

Bevolking

De aandachtswijk De Kruiskamp telt op 1 januari 2007 5 120 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen in De Kruiskamp ligt met 40 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (48 procent), maar ruim boven het gemiddelde voor Amersfoort (13 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in De Kruiskamp zijn voornamelijk van Turkse afkomst. Er wonen ook veel niet-westerse allochtonen van Marokkaanse afkomst.

Wonen

In De Kruiskamp ligt het aandeel sociale huurwoningen met 63 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (61 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in De Kruiskamp met 62 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent) en het gemiddelde voor Amersfoort (73 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in De Kruiskamp met 4 procent een stuk lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar hoger dan het gemiddelde voor Amersfoort en heel Nederland (beide 2 procent).

In De Kruiskamp is het aandeel personen met een AO-uitkering met 12 procent een stuk hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk en Amersfoort (beide 8 procent) en Nederland (7 procent). Dit beeld is zowel onder de autochtone, als de allochtone bevolking terug te zien.

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het in De Kruiskamp, met een score van -40, iets beter dan in de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Amersfoort scoort een stuk hoger met -17.

Arnhem

In Arnhem liggen vier aandachtswijken: Klarendal, Presikhaaf, Het Arnhemse Broek en Malburgen/Immerloo. Klarendal, Presikhaaf en Het Arnhemse Broek bestaan elk uit één postcode-4-gebied: Klarendal 6822, Presikhaaf 6826 en Het Arnhemse Broek 6828. De aandachtswijk Malburgen/Immerloo telt drie postcode-4-gebieden: 6832, 6833 en 6841.

Klarendal

Bevolking

De aandachtswijk Klarendal telt op 1 januari 2007 6 440 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen in Klarendal ligt met 29 procent onder de gemiddelde aandachtswijk (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Arnhem (17 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Klarendal zijn voornamelijk van Turkse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt met 63 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (61 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Klarendal met 58 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar onder het gemiddelde voor Arnhem (65 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in Klarendal met 9 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

In Klarendal is het aandeel niet-werkend werkzoekenden die staan ingeschreven bij het CWI met 15 procent hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (11 procent), en aanzienlijk hoger dan in Arnhem (9 procent) en heel Nederland (5 procent). Dit beeld is zowel onder de autochtone, als de allochtone bevolking terug te zien.

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Klarendal met -45 slechter dan de gemiddelde aandachtswijk (-44). Arnhem scoort -32.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Klarendal gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Presikhaaf

Bevolking

De aandachtswijk Presikhaaf telt op 1 januari 2007 9 550 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen in Presikhaaf ligt met 39 procent onder de gemiddelde aandachtswijk (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Arnhem (17 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Presikhaaf zijn voornamelijk van Turkse afkomst.

In Presikhaaf wonen veel 20-29 jarigen (28 procent) dit aandeel ligt boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (19 procent), Arnhem (17 procent) en heel Nederland (12 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt met 77 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in de Presikhaaf met 54 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en ruim onder het gemiddelde voor Arnhem (65 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in Presikhaaf met 6 procent iets lager dan in de gemiddelde aandachtswijk (7 procent), maar hoger dan in Arnhem (4 procent) en heel Nederland (2 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Presikhaaf met 3 procent iets lager dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent), maar hoger dan Arnhem en heel Nederland (beide 2 procent).

Het Arnhemse Broek

Bevolking

De aandachtswijk Het Arnhemse Broek telt op 1 januari 2007 11 380 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen in Het Arnhemse Broek ligt met 23 procent ruim onder de gemiddelde aandachtswijk (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Arnhem (17 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Het Arnhemse Broek zijn voornamelijk van Turkse afkomst.

In Het Arnhemse Broek is het aandeel eenpersoonshuishoudens met 66 procent een stuk hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (51 procent), Arnhem (56 procent) en heel Nederland (35 procent).

In Het Arnhemse Broek wonen relatief veel 20-29 jarigen. Mede hierdoor is het aandeel personen dat tot de potentiële beroepsbevolking behoort in Het Arnhemse Broek met 82 procent hoger dan voor Arnhem (71 procent), de gemiddelde aandachtswijk (70 procent) en heel Nederland (67 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Het Arnhemse Broek met 51 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Arnhem (42 procent) en heel Nederland (33 procent).

Het Arnhemse Broek scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Deze aandachtswijk scoort hiermee net zo hoog als Arnhem. Nederland als geheel scoort positief (een 5).

Leren

In Het Arnhemse Broek wonen veel studenten die hoger onderwijs volgen. Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in Het Arnhemse Broek volgt 57 procent hoger onderwijs, dit is ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (37 procent), Arnhem (36 procent) en heel Nederland (28 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Het Arnhemse Broek met 64 procent duidelijk boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en bijna op het gemiddelde voor Arnhem (65 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Het Arnhemse Broek met 5 procent lager dan in de gemiddelde aandachtswijk (7 procent), iets hoger dan het gemiddelde voor Arnhem (4 procent) maar ligt ruim boven het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Het Arnhemse Broek met -46 slechter dan de gemiddelde aandachtswijk (-44). Arnhem scoort -32.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Het Arnhemse Broek met 3 procent iets lager dan in de gemiddelde aandachtswijk (4 procent), maar hoger dan in Arnhem of heel Nederland (beide 2 procent).

Malburgen/Immerloo

Bevolking

De aandachtswijk Malburgen/Immerloo telt op 1 januari 2007 13 860 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen in Malburgen/Immerloo ligt met 37 procent onder de gemiddelde aandachtswijk (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Arnhem en heel Nederland (respectievelijk 17 en 11 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen is gelijk aan het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Leren

Van de schoolverlaters in Malburgen/Immerloo heeft 70 procent geen startkwalificatie, dit komt overeen met het percentage voor de gemiddelde aandachtswijk en ligt boven het gemiddelde voor Arnhem (63 procent) en heel Nederland (49 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Malburgen/Immerloo met 53 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en ruim onder het gemiddelde voor Arnhem (65 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in Malburgen/Immerloo met 9 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

In Malburgen/Immerloo hebben relatief veel mensen een laag inkomen. Het aandeel huishoudens met een laag inkomen ligt er met 67 procent veel hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (59 procent), Arnhem (47 procent) en heel Nederland (40 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Malburgen/Immerloo met -46 slechter dan de gemiddelde aandachtswijk (-44). Arnhem scoort -32.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Malburgen/Immerloo met 5 procent boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Deventer

In Deventer ligt één aandachtswijk, Rivierenwijk, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 7417.

Rivierenwijk

Bevolking

De aandachtswijk Rivierenwijk is één van de vijf aandachtswijken met het laagste aantal inwoners. De Rivierenwijk telt op 1 januari 2007 4 660 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de Rivierenwijk met 46 procent iets onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar ruim boven het gemiddelde voor Deventer (12 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent). Bijna driekwart van de niet-westerse allochtonen in de Rivierenwijk is van Turkse afkomst.

In de Rivierenwijk wonen veel 20-29 jarigen (30 procent) dit is boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (19 procent), Deventer (13 procent) en heel Nederland (12 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in de Rivierenwijk met 49 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Deventer (35 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in de Rivierenwijk met 49 procent duidelijk onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en ruim onder het gemiddelde voor Deventer (68 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken daarentegen ligt met 4 procent ruim onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Deventer en heel Nederland (beide 2 procent).

Het percentage lage inkomens is in de Rivierenwijk met 73 procent het hoogst van alle aandachtswijken. In de gemiddelde aandachtswijk heeft 59 procent van de huishoudens een laag inkomen, in Deventer 43 procent en in heel Nederland 40 procent.

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het met de Rivierenwijk met een score van -29 een stuk beter dan in de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Deventer -11.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in de Rivierenwijk gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Dordrecht

In Dordrecht ligt één aandachtswijk, Wielwijk/Crabbehof, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 3317.

Wielwijk/Crabbehof

Bevolking

De aandachtswijk Wielwijk/Crabbehof telt op 1 januari 2007 14 300 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Wielwijk/Crabbehof met 28 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Dordrecht (17 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent). Er wonen relatief veel niet-westerse allochtonen afkomstig uit de Antillen en Aruba.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Wielwijk/Crabbehof met 59 procent iets onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Dordrecht (32 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

Wielwijk/Crabbehof scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten

opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Dordrecht als geheel scoort net als Nederland positief (een 5).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie is in Wielwijk/Crabbehof met 73 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Wielwijk/Crabbehof met 58 procent iets hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), onder het gemiddelde voor Dordrecht (67 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 6 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Dordrecht (3 procent) en heel Nederland (2 procent).

Veiligheid

Op het gebied van overlast en veiligheid scoort Wielwijk/Crabbehof gelijk aan Dordrecht (beide -28). In vergelijking met het gemiddelde voor de aandachtswijken is dit positief, de aandachtswijken scoren gemiddeld -44. De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Wielwijk/Crabbehof met 5 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Eindhoven

In Eindhoven liggen drie aandachtswijken, Woensel West, Doornakkers en Bennekel. Deze aandachtswijken bestaan allen uit één postcode-4-gebied: Woensel West 5621, Doornakkers 5642 en Bennekel 5654.

Woensel West

Bevolking

De aandachtswijk Woensel West is één van de vijf aandachtswijken met het laagste aantal inwoners. Woensel West telt op 1 januari 2007 4 210 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Woensel West met 34 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven (15 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent). Meer dan de helft van de niet-westerse allochtonen in Woensel West is van Turkse afkomst.

Wonen

In Woensel West ligt het aandeel sociale huurwoningen met 65 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Leren

In Woensel West wonen veel studenten die hoger onderwijs volgen. Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in Woensel West volgt 66 procent hoger onderwijs, dit is ruim boven het gemiddelde voor Eindhoven (44 procent), de aandachtswijken (37 procent) en heel Nederland (28 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Woensel West met 58 procent iets hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), onder het gemiddelde voor Eindhoven (68 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Woensel West met 6 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven en heel Nederland (beide 2 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Woensel West gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Doornakkers

Bevolking

De aandachtswijk Doornakkers telt op 1 januari 2007 6 350 inwoners. Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Doornakkers met 28 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven (15 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent). Meer dan de helft van de niet-westerse allochtonen in Doornakkers is van Turkse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Doornakkers met 58 procent iets onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven (44 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

Doornakkers scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Eindhoven als geheel scoort net als Nederland positief (een 5).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Doornakkers met 59 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), maar onder het gemiddelde voor Eindhoven (68 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 5 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven en heel Nederland (beide 2 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Doornakkers met 3 procent tussen het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en het gemiddelde voor Eindhoven en heel Nederland (beide 2 procent).

Bennekel

Bevolking

De aandachtswijk Bennekel telt op 1 januari 2007 9 200 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Bennekel met 23 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven (15 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Bennekel met 55 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven (44 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

Bennekel scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Eindhoven als geheel scoort net als Nederland positief (een 5).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Bennekel met 65 procent ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en iets onder het gemiddelde voor Eindhoven (68 procent) en het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 4 procent ruim onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Eindhoven en heel Nederland (beide 2 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in Bennekel met 3 procent tussen het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en het gemiddelde voor Eindhoven en heel Nederland (beide 2 procent).

Enschede

In Enschede ligt één aandachtswijk, Velve-Lindenhof, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 7533.

Velve-Lindenhof

Bevolking

De aandachtswijk Velve-Lindenhof is één van de vijf aandachtswijken met het laagste aantal inwoners. Velve-Lindenhof telt op 1 januari 2007 4 740 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Velve-Lindenhof met 17 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar iets boven het gemiddelde voor Enschede (14 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Velve-Lindenhof zijn voornamelijk van Turkse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Velve-Lindenhof met 49 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Enschede (41 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (33 procent).

Velve-Lindenhof scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4, op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Enschede als geheel scoort net als Nederland positief (een 5).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Velve-Lindenhof met 57 procent iets hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), onder het gemiddelde voor Enschede (63 procent) en ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 6 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar ruim boven het gemiddelde voor Enschede (3 procent) en heel Nederland (2 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het met Velve-Lindenhof, met een score van -20, een stuk beter dan met de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Enschede scoort een stuk beter met -2. Van alle gemeenten met aandachtswijken scoort Enschede het best op het gebied van overlast en veiligheid.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Velve-Lindenhof gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Groningen

In Groningen liggen twee aandachtswijken: Korrewegwijk en De Hoogte. Deze aandachtswijken bestaan elk uit één postcode-4-gebied: Korrewegwijk 9715 en De Hoogte 9716.

Korrewegwijk

Bevolking

De aandachtswijk Korrewegwijk telt op 1 januari 2007 8 490 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in de Korrewegwijk met 15 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Groningen (9 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent).

In de Korrewegwijk is het aandeel eenpersoonshuishoudens met 69 procent een stuk hoger dan het gemiddelde voor Groningen (58 procent), voor de aandachtswijken (51 procent) en heel Nederland (35 procent).

In de Korrewegwijk is het aandeel personen dat tot de potentiële beroepsbevolking behoort met 83 procent hoger dan voor Groningen (76 procent), de gemiddelde aandachtswijk (70 procent) en heel Nederland (67 procent). Dit hangt samen met de leeftijdsopbouw van deze aandachtswijk. Er wonen relatief veel 20-29 jarigen. De Korrewegwijk is een studentenwijk.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in de Korrewegwijk met 79 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

In de Korrewegwijk is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 1,8 inwoners een stuk lager dan in Groningen (2,1 inwoners), de gemiddelde aandachtswijk (2,2 inwoners) en Nederland (2,4 inwoners). Dit hangt samen met het hoge aandeel eenpersoonshuishoudens.

Leren

In de Korrewegwijk wonen veel studenten die hoger onderwijs volgen. Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in de Korrewegwijk volgt 83 procent hoger onderwijs, dit is boven het gemiddelde voor Groningen (72 procent) en ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (37 procent) en heel Nederland (28 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in de Korrewegwijk met 58 procent iets hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), onder het gemiddelde voor Groningen (64 procent) en ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 6 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Groningen (4 procent) en heel Nederland (2 procent).

Het percentage lage inkomens ligt in de Korrewegwijk met 69 procent aanzienlijk hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (59 procent), Groningen (56 procent) en heel Nederland (40 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet ligt in de Korrewegwijk met 3 procent tussen het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (2 procent).

De Hoogte

Bevolking

De aandachtswijk De Hoogte is één van de vijf aandachtswijken met het laagste aantal inwoners. De Hoogte telt op 1 januari 2007 3 150 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in De Hoogte met 20 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Groningen (9 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent).

In De Hoogte is het aandeel eenpersoonshuishoudens met 64 procent hoger dan het gemiddelde voor Groningen (58 procent), en een stuk hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (51 procent) en heel Nederland (35 procent).

In De Hoogte wonen relatief veel 20-29 jarigen. Mede hierdoor is het aandeel personen dat tot de potentiële beroepsbevolking behoort met 80 procent hoger dan voor Groningen (76 procent), de gemiddelde aandachtswijk (70 procent) en heel Nederland (67 procent).

Wonen

In De Hoogte ligt het aandeel sociale huurwoningen met 79 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

In De Hoogte is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 1,7 inwoners een stuk lager dan in Groningen (2,1 inwoners), de gemiddelde aandachtswijk (2,2 inwoners) en Nederland (2,4 inwoners). Dit hangt samen met het hoge aandeel eenpersoonshuishoudens.

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in de Hoogte met 57 procent iets boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), onder het gemiddelde voor Groningen (64 procent) en ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in De Hoogte met 10 procent ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

In De Hoogte is het aandeel niet-werkend werkzoekenden die staan ingeschreven bij het CWI met 16 procent hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (11 procent), en aanzienlijk hoger dan in Groningen (8 procent) en heel Nederland (5 procent).

Het percentage lage inkomens ligt in De Hoogte met 72 procent aanzienlijk hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (59 procent), Groningen (56 procent) en heel Nederland (40 procent).

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in De Hoogte gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Heerlen

In Heerlen ligt één aandachtswijk, Meezenbroek, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 6415.

Meezenbroek

Bevolking

De aandachtswijk Meezenbroek telt op 1 januari 2007 7 160 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Meezenbroek gelijk aan het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent), het ligt daarmee ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Heerlen (7 procent). In Mezenbroek wonen veel westerse allochtonen (21 procent), dit is iets meer dan het gemiddelde voor Heerlen (20 procent) en ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken en het gemiddelde voor heel Nederland (beide 9 procent). Heerlen is een grensgemeente.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen is in Meezenbroek gelijk aan het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Meezenbroek scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4 op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Heerlen als geheel scoort net als Nederland positief (een 5).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid is in Meezenbroek met 56 procent gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken, maar ligt onder het gemiddelde voor Heerlen (60 procent) en ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 6 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Heerlen (4 procent) en heel Nederland (2 procent).

In de aandachtswijk Meezenbroek is het aandeel personen met een AO-uitkering met 10 procent hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (8 procent) en heel Nederland (7 procent). Opvallend is dat het aandeel personen met een AO-uitkering in heel Heerlen met 11 procent nog hoger is.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Meezenbroek gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Leeuwarden

In Leeuwarden ligt één aandachtswijk, Heechterp/Schieringen, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 8924.

Heechterp/Schieringen

Bevolking

De aandachtswijk Heechterp/Schieringen is één van de vijf aandachtswijken met het laagste aantal inwoners. Heechterp/Schieringen telt op 1 januari 2007 3 980 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Heechterp/Schieringen met 26 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar boven het gemiddelde voor Leeuwarden (9 procent) en het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent).

In Heechterp/Schieringen wonen veel 20-29 jarigen (36 procent); dit is ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (19 procent), Leeuwarden (18 procent) en heel Nederland (12 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Heechterp/Schieringen met 70 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

In Heechterp/Schieringen is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 1,8 inwoners een stuk lager dan in Leeuwarden (2,1 inwoners), de gemiddelde aandachtswijk (2,2 inwoners) en Nederland (2,4 inwoners).

Leren

In Heechterp/Schieringen wonen veel studenten die hoger onderwijs volgen. Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in Heechterp/Schieringen volgt 59 procent hoger onderwijs, dit is ruim boven het gemiddelde voor Leeuwarden (47 procent), de aandachtswijken (37 procent) en heel Nederland (28 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Heechterp/Schieringen met 54 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), onder het gemiddelde voor Leeuwarden (66 procent) en ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt met 9 procent ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

In Heechterp/Schieringen is het aandeel niet-werkend werkzoekenden die staan ingeschreven bij het CWI met 15 procent hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (11 procent), Leeuwarden (8 procent) en heel Nederland (5 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het met Heechterp/Schieringen met een score van -31 beter dan met de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Leeuwarden scoort een stuk beter met -5.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Heechterp/Schieringen gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Maastricht

In Maastricht ligt één aandachtswijk, Maastricht Noordoost, die bestaat uit twee postcode-4-gebieden: 6222 en 6224.

Maastricht Noordoost

Bevolking

De aandachtswijk Maastricht Noordoost telt op 1 januari 2007 14 430 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Maastricht Noordoost gelijk aan het gemiddelde voor heel Nederland (11 procent), dit ligt ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar iets boven het gemiddelde voor Maastricht (7 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Maastricht Noordoost met 50 procent onder het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent), maar boven het gemiddelde voor Maastricht (40 procent) en heel Nederland (33 procent).

Maastricht Noordoost scoort hoger dan de gemiddelde aandachtswijk wat betreft de leefbaarheidssituatie, namelijk matig positief (een 4 op een schaal van 1 tot 7) ten opzichte van tussen positief en negatief (een 3) voor een gemiddelde aandachtswijk. Maastricht als geheel scoort net als Nederland positief (een 5).

Leren

In Maastricht Noordoost wonen veel studenten die hoger onderwijs volgen. Van alle leerlingen vanaf het voortgezet onderwijs in Maastricht Noordoost volgt 64 procent hoger onderwijs, dit is boven het gemiddelde voor Maastricht (54 procent), en ruim boven het gemiddelde voor de aandachtswijken (37 procent) en heel Nederland (28 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid is in Maastricht Noordoost met 56 procent gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken, het ligt onder het

gemiddelde voor Maastricht (61 procent) en ruim onder het Nederlands gemiddelde (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Maastricht Noordoost met 4 procent ruim onder aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde voor Maastricht (3 procent) en heel Nederland (2 procent).

In Maastricht Noordoost is het aandeel personen met een AO-uitkering met 11 procent hoger dan het gemiddelde voor Maastricht (9 procent) en ook hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (8 procent) en heel Nederland (7 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het met Maastricht Noordoost met een score van -34 beter dan met de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Maastricht -23.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Maastricht Noordoost gelijk aan het gemiddelde voor Maastricht en heel Nederland (beide 2 procent). Daarmee ligt het onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Nijmegen

In Nijmegen ligt één aandachtswijk, Hatert, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 6535.

Hatert

Bevolking

De aandachtswijk Hatert telt op 1 januari 2007 6 600 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Hatert met 21 procent ruim onder het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), maar ruim boven het gemiddelde voor Nijmegen (12 procent) en heel Nederland (11 procent).

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Hatert met 76 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Hatert met 55 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), en ruim onder het gemiddelde voor Nijmegen (66 procent) en Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken is in Hatert gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het met Hatert met een score van -46 slechter dan met de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Nijmegen -31.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Hatert gelijk aan het gemiddelde voor Nijmegen en heel Nederland (beide 2 procent) en ligt daarmee onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent).

Schiedam

In Schiedam ligt één aandachtswijk, Nieuwland, die bestaat uit twee postcode-4-gebieden: 3118 en 3119.

Nieuwland

Bevolking

De aandachtswijk Nieuwland telt op 1 januari 2007 13 770 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Nieuwland met 51 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent) en ruim boven het gemiddelde voor Schiedam (24 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Nieuwland zijn voornamelijk van Turkse afkomst.

Wonen

In Nieuwland ligt het aandeel sociale huurwoningen met 64 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent). In Nieuwland staan meer koopwoningen uit 2001-2007 dan in Nederland en de gemiddelde aandachtswijk. Van de koopwoningen in Nieuwland is 33 procent in de periode 2001-2007 gebouwd. Dit is ruim boven het aandeel in Schiedam (14 procent), de gemiddelde aandachtswijk (11 procent) en Nederland (8 procent).

Leren

Het aandeel schoolverlaters zonder startkwalificatie ligt in Nieuwland met 79 procent hoger dan het gemiddelde voor de aandachtswijken (70 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid ligt in Nieuwland met 54 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent), en ruim onder het gemiddelde voor Schiedam (66 procent) en Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Nieuwland met 6 procent iets onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar ruim boven het gemiddelde voor Schiedam (3 procent) en Nederland (2 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het met Nieuwland met een score van -32 beter dan met de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Schiedam -24.

Schuldenproblematiek

In Nieuwland is het aantal wanbetalers voor de zorgverzekering met 5 procent hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (4 procent) en de gemeente Schiedam (3 procent).

Zaanstad

In Zaanstad ligt één aandachtswijk, Poelenburg, die bestaat uit één postcode-4-gebied: 1504.

Poelenburg

Bevolking

De aandachtswijk Poelenburg telt op 1 januari 2007 7 740 inwoners.

Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Poelenburg met 57 procent boven het gemiddelde van de aandachtswijken (48 procent), en ook ruim boven het gemiddelde voor Zaanstad (16 procent) en heel Nederland (11 procent). De niet-westerse allochtonen in Poelenburg zijn voornamelijk van Turkse afkomst.

Wonen

Het aandeel sociale huurwoningen ligt in Poelenburg met 81 procent ruim boven het gemiddelde van de aandachtswijken (61 procent).

In Poelenburg is het gemiddelde aantal inwoners per bewoonde woning met 2,6 inwoners hoger dan in de gemiddelde aandachtswijk (2,2 inwoners) en ook hoger dan in Zaanstad en Nederland (beide 2,4 inwoners).

Leren

Het percentage vmbo-leerlingen in het derde leerjaar ligt in Poelenburg met 77 procent iets boven het gemiddelde van de aandachtswijken (74 procent).

Werken

Het aandeel personen met inkomsten uit arbeid is in Poelenburg gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (56 procent) en ligt daarmee onder het gemiddelde voor Zaanstad (70 procent) en Nederland (69 procent).

Het aandeel langdurig bijstandsafhankelijken ligt in Poelenburg met 5 procent onder het gemiddelde voor de aandachtswijken (7 procent), maar boven het gemiddelde van Zaanstad en heel Nederland (beide 2 procent).

In Poelenburg is het aandeel personen met een AO-uitkering met 12 procent een stuk hoger dan in Nederland (7 procent) en in de gemiddelde aandachtswijk (8 procent) en iets hoger dan het gemiddelde van Zaanstad (10 procent).

Veiligheid

De overlast en veiligheid wordt gemeten door middel van een samengestelde index die gebaseerd is op diverse gegevensverzamelingen. De score wordt weergegeven op een schaal van -50 tot +50, waarbij het gemiddelde voor heel Nederland als referentiepunt gekozen is. Voor Nederland als geheel is de score op het gebied van overlast en veiligheid 0. Op het gebied van overlast en veiligheid gaat het met Poelenburg met een score van -22 een stuk beter dan met de gemiddelde aandachtswijk. De gemiddelde aandachtswijk scoort -44, Zaanstad -11.

Schuldenproblematiek

Het aandeel wanbetalers voor de zorgverzekeringswet is in Poelenburg gelijk aan het gemiddelde voor de aandachtswijken (4 procent). Dit ligt boven het gemiddelde van Zaanstad en Nederland (beide 2 procent).

4. Verantwoording van de Outcomemonitor Krachtwijken

4.1 Inleiding

Om de voortgang op het krachtwijkenbeleid te volgen heeft het ministerie van VROM het CBS-CvB gevraagd om een Outcomemonitor Krachtwijken voor de door minister Vogelaar geselecteerde aandachtswijken te ontwikkelen en een nulmeting uit te voeren. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten van de Outcomemonitor Krachtwijken en wordt een verantwoording gegeven van het instrument. Aan de hand van een aantal voorwaarden en criteria wordt de keuze van de indicatoren in de outcomemonitor onderbouwd. Deze keuze is voornamelijk gebaseerd op de wijkactieplannen (WAPs) die de gemeenten met één of meerdere aandachtswijken hebben opgesteld. Aan het eind van dit hoofdstuk worden aanbevelingen gedaan voor de uitvoering van vervolgmetingen.

4.2 Uitgangspunten van de Outcomemonitor Krachtwijken

De Outcomemonitor Krachtwijken is gebaseerd op een aantal uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

Actieplan Krachtwijken: Van Aandachtswijk naar Krachtwijk (VROM);

Brief aan de Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 995, nr. 1;

Brief aan de Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 995, nr. 2;

Contourschets van de outcomemonitor voor het 40 wijken beleid (VROM); en

De WAPs van de betrokken gemeenten.

Op basis van de eerste vier beleidsdocumenten zijn dimensies vastgesteld waarover de outcomemonitor zal rapporteren. De precieze invulling van de binnen deze dimensies te gebruiken indicatoren is tot stand gekomen op basis van de WAPs van de betrokken gemeenten. Hieronder volgt meer informatie over de analyse van de WAPs, waarna een beschrijving van de resulterende dimensies wordt gegeven. In paragraaf 4.3 worden per dimensie de thema's beschreven die in het merendeel van de WAPs worden genoemd. Voor ieder terugkomend thema wordt aangegeven of het wordt opgenomen in de Outcomemonitor Krachtwijken en door welke indicator het thema wordt vertegenwoordigd. In deze paragraaf wordt ook stil gestaan bij de overeenkomsten en verschillen tussen de indicatoren en bronnen die in de outcomemonitor zijn opgenomen en die gebruikt zijn bij de selectie van de 40 aandachtswijken.

Analyse van de WAPs

De WAPs van de gemeenten waarin de krachtwijken gelegen zijn, hebben een belangrijk uitgangspunt gevormd bij het ontwikkelen van de Outcomemonitor Krachtwijken. De WAPs geven per krachtwijk een beeld van de problematiek en de daaruit volgende acties van de gemeente in de betreffende wijk. Het CBS-CvB heeft in totaal 44 actieplannen bestudeerd. Het aantal actieplannen is groter dan het aantal aandachtswijken, omdat voor enkele wijken meerdere actieplannen zijn opgesteld, namelijk per buurt (zogenoemde buurtactieplannen).

In de WAPs definiëren de gemeenten de thema's waarop zij actie willen ondernemen om hun aandachtswijken te verbeteren. Het CBS-CvB heeft de WAPs geanalyseerd en geïnventariseerd welke thema's veelvuldig worden genoemd. In paragraaf 4.3 worden de regelmatig terugkomende thema's uit de WAPs per dimensie beschreven. Thema's die slechts een enkele keer in de WAPs worden genoemd, bijvoorbeeld op het gebied van milieu, zijn niet in de Outcomemonitor Krachtwijken vertegenwoordigd.

Uit de analyse van de WAPs bleek dat de vijf dimensies, Wonen, Leren, Werken, Veiligheid en Integratie, uit het hierboven genoemde "Actieplan Krachtwijken" niet volledig dekkend zijn. Daarom zijn twee dimensies aan de Outcomemonitor Krachtwijken toegevoegd: Schuldenproblematiek en Gezondheid. Daarnaast is de dimensie Bevolking toegevoegd. Deze dimensie bevat achtergrondkenmerken, zoals het aantal inwoners en de leeftijdsopbouw van de aandachtswijken. Hieronder worden de dimensies beschreven die in de Outcomemonitor Krachtwijken zijn opgenomen. Per dimensie wordt aangegeven waaruit de relevantie voor de Outcomemonitor Krachtwijken bestaat en welke aandachtspunten/aspecten er binnen de betreffende dimensie bestaan.

Dimensies in de Outcomemonitor Krachtwijken

Dimensie 0. Bevolking

De dimensie Bevolking bevat geen onderdelen die outcome gerelateerd zijn, toch maakt deze dimensie onderdeel uit van de outcomemonitor. Binnen de dimensie Bevolking worden indicatoren opgenomen die inzicht verschaffen in samenstelling van de bevolking in de wijken. Het gaat in deze dimensie grotendeels om achtergrondkenmerken, zoals het aantal inwoners en de leeftijdsopbouw van de aandachtswijk. Kennis van deze achtergrondkenmerken is van belang om de scores op andere dimensies te kunnen interpreteren.

Dimensie 1. Wonen

De dimensie Wonen kent verschillende aspecten: zowel de woning zelf, als ook de woonomgeving is van groot belang voor de woonsituatie en –tevredenheid van bewoners. De samenstelling van de woningvoorraad hangt samen met de sociale compositie van de buurt: een eenzijdige voorraad van kleine sociale huurwoningen leidt er toe dat ook de bevolking eenzijdig van samenstelling is. Gegevens over de samenstelling van de woningvoorraad zijn bruikbare indicatoren in deze dimensie.

Daarnaast is de leefbaarheid een belangrijk aspect. Leefbaarheid is een ruim begrip. Het omvat de sociale en de fysieke kwaliteit van de woonomgeving en het voorzieningenniveau van die omgeving.

Dimensie 2. Leren

De onderwijskwalificatie die mensen hebben, bepaalt voor een belangrijk deel hun kansen op toegang tot de arbeidsmarkt en daarmee hun positie op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarktpositie betreft werkloosheid, uitkeringsafhankelijkheid, het functieniveau van de baan en het daarmee samenhangende inkomen dat men bereikt. Een groot aandeel laag opgeleiden in de bevolking betekent dat wijken kwetsbaar zijn. Wanneer een groot aandeel van de leerlingen het onderwijs verlaat zonder dat een diploma behaald is, neemt het probleem toe.

Dimensie 3. Werken

De dimensie Werken kent een aantal aspecten. In de eerste plaats gaat het om de vraag of mensen economisch actief zijn, met andere woorden of zij werken, of uitkeringsafhankelijk zijn. Daarnaast is ook de inkomenspositie van het huishouden van belang. Huishoudens met een laag inkomen zullen minder in zichzelf en in de wijk kunnen investeren dan hoge inkomensgroepen. De arbeidsmarktpositie staat centraal bij de bepaling van de maatschappelijke positie en het maatschappelijk succes dat mensen weten te bereiken. De arbeidsmarktpositie is een belangrijke indicator van de 'kracht' van een wijk.

Dimensie 4. Veiligheid

De mate waarin een wijk veilig of juist onveilig is, heeft grote betekenis voor de leefkwaliteit van een wijk en van de mensen die er wonen en opgroeien. Onveiligheid scoort dan ook hoog op de rangorde van belangrijke maatschappelijke problemen. Bij onveiligheid wordt naast de objectieve onveiligheid (criminaliteit), ook de subjectieve onveiligheid (onveiligheidsgevoelens) onderscheiden. Naast onveiligheid blijkt de sociale kwaliteit van de directe woonomgeving een belangrijke factor in de leefkwaliteit.

Dimensie 5. Integratie

Bij het vaststellen van de mate van integratie van allochtonen in de Nederlandse samenleving worden meestal twee aspecten onderscheiden: het sociaal-economische aspect en het sociaal-culturele aspect. Binnen het sociaal-economische aspect gaat het om de arbeidsmarktparticipatie van allochtonen. Dit aspect komt voor een belangrijk deel aan bod in de dimensies Leren en Werken en wordt bij de dimensie Integratie niet meer afzonderlijk besproken. Het sociaal-culturele aspect heeft betrekking op de culturele assimilatie van allochtonen. Deze twee aspecten sluiten aan bij het gangbare onderscheid tussen structurele integratie en culturele integratie.

Dimensie 6. Schuldenproblematiek

Financiële problemen kunnen voor veel instabiliteit in de leefsituatie van mensen zorgen. Wie in financiële moeilijkheden verkeert, zal niet snel in de gelegenheid zijn te investeren in de woonomgeving of in onderwijs. De relatieve achterstand die men ervaart door een gebrekkige financiële situatie heeft daardoor een versterkend negatief effect binnen andere dimensies. Daarmee is schuldenproblematiek een goede indicator voor de kwetsbaarheid van de wijk.

Dimensie 7. Gezondheid

Ook de gezondheidstoestand van de inwoners van de krachtwijken is een aandachtspunt. Wie kampt met gezondheidsproblemen zal op allerlei terreinen een achterstandspositie innemen. Een gebrekkige gezondheid heeft daarmee een versterkend negatief effect binnen andere dimensies.

4.3 Terugkomende thema's in de WAPs

Zoals eerder aangegeven heeft het CBS-CvB de WAPs geanalyseerd en geïventariseerd welke thema's veelvuldig worden genoemd. In deze paragraaf worden de regelmatig terugkomende thema's uit de WAPs per dimensie beschreven. Het gaat om thema's die in het merendeel van de WAPs worden genoemd. Thema's die slechts eenmalig of in een klein deel van de WAPs genoemd worden komen niet in aanmerking voor opname in de outcomemonitor. Een voorbeeld hiervan is het thema milieu. Om als indicator in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken opgenomen te worden moet een thema aan bepaalde voorwaarden en criteria voldoen. Hieronder worden die voorwaarden en criteria toegelicht.

Voorwaarden en criteria

Thema's zijn in de Outcomemonitor Krachtwijken opgenomen als ze betrekking hebben op outcome van het beleid en als ze meetbaar zijn en dus te vatten in een indicator. Daarnaast worden in de Outcomemonitor Krachtwijken ook een aantal achtergrond-indicatoren opgenomen. Het gaat daarbij om indicatoren in de dimensie Bevolking die niet direct outcome gerelateerd zijn. Deze indicatoren komen over het algemeen niet in de WAPs naar voren, met uitzondering van enkele indicatoren die onder het thema segregatie vallen. De dimensie Bevolking is opgenomen om de scores op andere dimensies beter te kunnen interpreteren.

Indicatoren moeten voldoen aan de criteria *validiteit* (ze meten wat beoogd wordt te meten) en *betrouwbaarheid* (de gemeten waarde is de beste benadering van de werkelijke waarde) terwijl in verband met de monitoringfunctie van het instrument daarnaast eisen worden gesteld aan de *actualiteit* van de gegevens, de *periodiciteit* waarmee ze beschikbaar komen en het *ruimtelijk aggregatieniveau* van beschikbaarheid.

Vanwege het lage regionale niveau en de kleine populatieaantallen, is het gebruik van een steekproef over het algemeen niet mogelijk. Ten slotte wordt er voor de Outcomemonitor Krachtwijken geen nieuw onderzoek uitgevoerd. Alle indicatoren moeten dus gebaseerd zijn op bestaande gegevensverzamelingen, om geen extra bestuurlijke last bij de gemeenten te veroorzaken. Alleen indicatoren die aan deze voorwaarden voldoen, zijn opgenomen in de Outcomemonitor Krachtwijken.

In het onderstaande overzicht zijn de regelmatig terugkomende thema's uit de WAPs per dimensie beschreven. Dit zijn uitsluitend thema's die in het merendeel van de WAPs worden genoemd. De thema's en indicatoren die vertegenwoordigd zijn in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken worden beschreven onder 'Opgenomen in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken'. Er zijn ook terugkomende thema's die niet in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken zijn opgenomen omdat ze niet of niet voldoende aan de gestelde voorwaarden en criteria voldoen. Van deze terugkomende thema's kan een aantal op termijn mogelijk wel in vervolgmetingen worden opgenomen. Deze terugkomende thema's worden beschreven onder 'Niet opgenomen in de nulmeting, mogelijk opgenomen in de vervolgmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken'. Andere terugkomende thema's voldoen niet aan de gestelde voorwaarden en criteria. Deze thema's worden beschreven onder 'Niet opgenomen in de Outcomemonitor Krachtwijken'. Daarbij is kort aangegeven waarom deze thema's niet zijn opgenomen in de outcomemonitor. In paragraaf 4.4 komen aanbevelingen voor vervolgmetingen aan bod.

De WAPs richten zich naast de gehele aandachtswijk ook op speciale doelgroepen in deze wijk, zoals allochtone vrouwen en jongeren. Om deze doelgroepen in kaart te brengen zijn een aantal indicatoren onderverdeeld naar leeftijd, geslacht of herkomstgroepering. Met de indeling naar herkomstgroepering komt ook de dimensie Integratie aan bod.

Dimensie 1. Wonen

Opgenomen in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken

Differentiatie in woningaanbod	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren: Aandeel eengezins- en meergezinswoningen (1.1); Aandeel kleine woningen (1.3); en Aandeel koopwoningen, particuliere en sociale huurwoningen (1.4).
Leefbaarheid	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator: Leefbaarheidsscore (1.5).
Meer grotere woningen (i.v.m. overbewoning)	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren: Gemiddeld aantal inwoners per woning (1.2); en Aandeel kleine woningen (1.3). Het CBS beschikt niet over gegevens over 'overbewoning'.

Bouwperiode van woningen	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator: Aandeel koop- en huurwoningen naar bouwjaar in klassen (1.6).
Nieuwbouwwoningen naar huur-/koopwoning	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator: Aandeel koop- en huurwoningen naar bouwjaar in klassen (1.6).
Voorzieningen in de wijk	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator: Verkooppunten en aandeel dagelijks aanbod (1.7).
Verkoopprijs koopwoningen	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator: Gemiddelde verkoopprijs van koopwoningen (1.8).

Niet opgenomen in de Outcomemonitor Krachtwijken

Speciale woningen voor diverse doelgroepen	Het CBS beschikt niet over registraties over speciale woningen voor diverse doelgroepen. Het Kenniscentrum Wonen-Zorg verzamelt gegevens over woningbouwprojecten waarin wonen en zorg wordt gecombineerd. Het betreft echter een incomplete registratie, die niet geschikt is voor het meten op laag regionaal niveau.
Verbetering kwaliteit openbare ruimte	De kwaliteit van openbare ruimte is niet goed te meten met behulp van registraties.
Versterken sociale cohesie	Sociale cohesie is niet goed te meten met behulp van registraties.
Buurtbetrokkenheid	De buurtbetrokkenheid is niet goed te meten met behulp van registraties.

Dimensie 2. Leren

In de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken opgenomen

Startkwalificatie	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator: Schoolverlaters naar het hebben van een startkwalificatie (2.2);
Onderwijsniveau	Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren: Leerlingen in het 3 ^e leerjaar van het voortgezet onderwijs naar onderwijssoort en herkomstgroepering (2.1); en Onderwijsdeelname naar schoolsoort en herkomstgroepering (2.3).

Doorstroom naar havo/vwo	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Leerlingen in het 3e leerjaar van het voortgezet onderwijs naar onderwijssoort en herkomstgroepering (2.1); en</p> <p>Onderwijsdeelname naar schoolsoort en herkomstgroepering (2.3).</p> <p>Informatie over het aantal leerlingen op havo/vwo kan worden verkregen door met behulp van deze indicatoren een jaar op jaar vergelijking te maken van de aantallen scholieren.</p>
--------------------------	---

Niet opgenomen in de Outcomemonitor Krachtwijken

CITO-scores	Het CBS beschikt wel over gegevens van het CITO, maar het CITO geeft geen toestemming om over afzonderlijke scholen te publiceren. Vanwege de zeer grote kans op onthulling van gegevens van afzonderlijke scholen kunnen de CITO-scores niet op wijkniveau gepubliceerd worden.
Schoolverzuim	Het schoolverzuim wordt niet landelijk geregistreerd.
Taalachterstand	De taalachterstand is niet meetbaar met behulp van registraties.
Brede school (school en opvang en activiteiten)	Er is op dit moment geen registratie beschikbaar waarin de activiteiten van scholen zijn vastgelegd.

Dimensie 3. Werken

In de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken opgenomen

Participatie	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator:</p> <p>Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht (3.5).</p>
Armoede	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Verhuizingen naar besteedbaar inkomen in decielklassen en decielgrenswaarden (0.7);</p> <p>Gestandaardiseerd huishoudinkomen naar decielklassen en decielgrenswaarden (3.6); en</p> <p>Wanbetalers voor de zorgverzekeringswet (6.1).</p>
Werkloosheid	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële</p>

	<p>beroepsbevolking (3.1);</p> <p>Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking (3.2);</p> <p>Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking (3.3);</p> <p>Aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking (3.4); en</p> <p>Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid (3.5).</p>
Jeugdwerkloosheid	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse (3.1);</p> <p>Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse (3.2);</p> <p>Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse (3.3);</p> <p>Aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse (3.4); en</p> <p>Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid naar leeftijdsklasse (3.5).</p>
Werkloosheid van eerste en tweede generatie allochtonen	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.1);</p> <p>Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.2);</p> <p>Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.3);</p> <p>Aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.4); en</p> <p>Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid naar herkomstgroepering x generatie (3.5).</p>
Werkloosheid van allochtone vrouwen	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x geslacht (3.1);</p>

	<p>Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x geslacht (3.2);</p> <p>Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x geslacht (3.3);</p> <p>Aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x geslacht (3.4); en</p> <p>Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid naar herkomstgroepering x geslacht (3.5).</p>
Jongere/oudere niet-werkend werkzoekenden	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator:</p> <p>Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse (3.2).</p>

Niet opgenomen in de nulmeting, mogelijk opgenomen in de vervolgmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken

Werkgelegenheid	Een goede benadering voor de werkgelegenheid vormt het aantal arbeidsplaatsen bij bedrijven. Nader onderzoek moet uitwijzen of deze indicator kan worden gemeten.
Ondernemerschap	<p>Het aantal kleine en startende bedrijven is een bruikbare indicator om het thema ondernemerschap te meten.</p> <p>Nader onderzoek moet uitwijzen of deze indicator kan worden gemeten.</p>

Dimensie 4. Veiligheid

In de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken opgenomen

“Schoon, heel en veilig”	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Leefbaarheidsscore (1.5); en</p> <p>Score overlast en veiligheid (4.1).</p>
Overlast in de buurt (o.a. door jongeren)	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Leefbaarheidsscore (1.5); en</p> <p>Score overlast en veiligheid (4.1).</p>
Onveiligheidsgevoelens	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Leefbaarheidsscore (1.5); en</p> <p>Score overlast en veiligheid (4.1).</p>

Niet opgenomen in de nulmeting, mogelijk opgenomen in de vervolgmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken

Slachtoffers van delicten	Het CBS beschikt nog niet over gegevens over slachtoffers en plaats van delicten op het niveau van postcode-4-gebieden. Daarom kan in de nulmeting geen indicator over dit thema worden opgenomen. In de eerste vervolgmeting van de monitor zullen mogelijk wel op het niveau van postcode-4-gebieden cijfers opgenomen kunnen worden.
---------------------------	---

Niet opgenomen in de Outcomemonitor Krachtwijken

Verdachten en daders van criminaliteit (o.a. jongeren)	De woonplaats van verdachten en daders van delicten geeft geen informatie over de veiligheid in een wijk. Beter is het om te kijken naar de woonplaats van slachtoffers van criminaliteit en vermogensdelicten (inbraak).
Huiselijk geweld, kindermishandeling en (aanpak van) problemen achter de voordeur	Het CBS beschikt niet over gegevens over huiselijk geweld, kindermishandeling of de aanpak van problemen achter de voordeur.
Multiprobleemgezinnen	Het CBS beschikt niet over gegevens over multiprobleemgezinnen.

Dimensie 5. Integratie

In de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken opgenomen

Segregatie	<p>Dit thema is vertegenwoordigd in de indicatoren:</p> <p>Personen naar herkomstgroepering (0.4);</p> <p>Verhuizingen naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering en type huishouden (0.6);</p> <p>Leerlingen in het 3^e leerjaar van het voortgezet onderwijs naar onderwijssoort en herkomstgroepering (2.1);</p> <p>Aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.1);</p> <p>Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.2);</p> <p>Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.3);</p>
------------	--

Aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar herkomstgroepering x generatie (3.4);

Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid naar herkomstgroepering x generatie (3.5); en

Paren naar herkomstgroepering (5.1).

Niet opgenomen in de Outcomemonitor Krachtwijken

Empowerment voor
allochtone vrouwen

Empowerment is niet goed te meten met behulp van
registraties.

Dimensie 6. Schuldenproblematiek

In de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken opgenomen

Schulden

Dit thema is vertegenwoordigd in de indicator:

Wanbetalers voor de zorgverzekeringswet (6.1).

Dimensie 7. Gezondheid

Niet opgenomen in de nulmeting, mogelijk opgenomen in de vervolgmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken

Gezondheid van de
bewoners

Het CBS ziet mogelijkheden om in de eerste vervolgmeting een extra indicator op te nemen die informatie geeft over het aantal AWBZ-indicaties, het aantal ziekenhuisopnames, of het aantal verzuimdagen. Nader onderzoek moet uitwijzen welke extra indicatoren binnen de Dimensie Gezondheid kunnen worden opgenomen.

Een overzicht van de indicatoren per dimensie in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken is opgenomen in onderstaand schema.

Schema 4.1 Indicatoren in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken

Dimensie	Indicator
0. Bevolking	0.1 Particuliere huishoudens naar type huishouden*
	0.2 Inwoners en aandeel in particuliere huishoudens*
	0.3 Personen behorend tot de potentiële beroepsbevolking (15-64 jaar)*
	0.4 Personen naar herkomstgroepering*
	0.5 Personen naar leeftijdsklasse*
	0.6 Verhuizingen naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering en type huishouden*
	0.7 Verhuizingen naar besteedbaar inkomen in decielklassen en decielgrenswaarden*
1. Wonen	1.1 Aandeel eengezins- en meergezinswoningen
	1.2 Gemiddeld aantal inwoners per woning*
	1.3 Aandeel kleine woningen
	1.4 Aandeel koopwoningen, particuliere en sociale huurwoningen
	1.5 Leefbaarheidsscore
	1.6 Aandeel koop- en huurwoningen naar bouwjaar in klassen
	1.7 Verkooppunten en aandeel dagelijks aanbod
	1.8 Gemiddelde verkoopprijs van koopwoningen
2. Leren	2.1 Leerlingen in het 3 ^e leerjaar van het voortgezet onderwijs naar onderwijssoort en herkomstgroepering*
	2.2 Schoolverlaters naar het hebben van een startkwalificatie*
	2.3 Onderwijsdeelname naar schoolsoort en herkomstgroepering*
3. Werken	3.1 Aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht*
	3.2 Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht*
	3.3 Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht*

Dimensie	Indicator
	3.4 Aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht*
	3.5 Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht*
	3.6 Gestandaardiseerd huishoudinkomen naar decielklassen en decielgrenswaarden*
4. Veiligheid	4.1 Score overlast en veiligheid
5. Integratie ¹	5.1 Paren naar herkomstgroepering*
6. Schuldenproblematiek	6.1 Wanbetalers voor de zorgverzekeringswet*
7. Gezondheid ²	

* Bron CBS

¹ De mate van integratie van herkomstgroeperingen in de Nederlandse samenleving wordt ook weergegeven door de indicatoren 0.4 en 0.6 en de verbijzondering naar herkomstgroepering van de indicatoren 2.1, 2.3 en 3.1-3.5.

² In de nulmeting is geen specifieke indicator voor gezondheid opgenomen. In de vervolgmetingen is dit waarschijnlijk wel mogelijk.

Overeenkomsten en verschillen tussen indicatoren in de Outcomemonitor Krachtwijken en de wijkenselectie

De Krachtwijken zijn geselecteerd op basis van feitelijke gegevens over de sociaal-economische positie van huishoudens in de wijk en over de kwaliteit van de wijk en de oordelen van de bewoners over leefbaarheidsaspecten met betrekking tot de wijk en haar bewoners.

Hieronder is aangegeven waarom de indicatoren en/of gebruikte bronnen van de wijkenselectie in sommige gevallen afwijken van de indicatoren en/of bronnen in de Outcomemonitor Krachtwijken.

In het Actieplan Krachtwijken zijn vijf thema's geïdentificeerd, waar het Krachtwijkenbeleid zich op richt. Het is dan ook zaak deze thema's te monitoren. De indicatoren die in de outcomemonitor zijn opgenomen op basis van de thema's in het Actieplan Krachtwijken en de terugkomende thema's in de WAPs van de gemeenten, beslaan een breder terrein dan de criteria voor de selectie van de 40 aandachtswijken. De dimensie Integratie is daar een voorbeeld van.

De indicatoren uit de wijkenselectie die betrekking hebben op de sociaal-economische positie van huishoudens zijn ook opgenomen in de outcomemonitor. Voor de indicatoren met betrekking tot de woningvoorraad worden in de outcomemonitor, net als bij de

selectie van de wijken, gegevens van het CBS en gegevens uit het Systeem Woningvoorraad (SYSWOV) gebruikt. Ook voor inkomensgegevens wordt in de outcomemonitor dezelfde bron gebruikt als bij de selectie van de wijken, het Regionaal Inkomensonderzoek (RIO).

Bij gegevens over werk en opleiding worden (deels) andere bronnen gebruikt dan bij de selectie van de wijken. Het CBS beschikt over meer recente bronnen dan bij de selectie van de wijken beschikbaar waren. Bovendien kan het CBS door koppeling op persoonsniveau nieuwe gegevens construeren. Zo is bijvoorbeeld in het bestand van WW-uitkeringen normaliter niet bekend wat de etniciteit van de uitkeringsontvanger is. Door koppeling van de WW-gegevens aan de gemeentelijke basisadministratie is in de outcomemonitor berekend wat de herkomstgroepering van uitkeringsontvangers is.

Bij de oordelen van de bewoners over de leefbaarheidsaspecten met betrekking tot de wijk en haar bewoners, is bij de selectie van de wijken gebruik gemaakt van het Woningbehoefte onderzoek (WBO) in combinatie met het Woningonderzoek Nederland (WoON). Dit onderzoek wordt driejaarlijks uitgevoerd. De gegevens komen daardoor niet vaak genoeg beschikbaar om op te nemen in deze monitor. Daarnaast brengt het bevragen van bewoners een zware bestuurlijke last met zich mee. Bij de outcomemonitor is het uitgangspunt gehanteerd dat uitsluitend van bestaande gegevensverzamelingen gebruik gemaakt wordt.

4.4 Aanbevelingen voor vervolgmetingen

Het CBS-CvB kan in de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken niet over alle terugkomende thema's in de WAPs cijfers leveren. Voor een aantal thema's zal extra informatie moeten worden vergaard over de bruikbaarheid van de bestaande bronnen om deze in meetbare indicatoren om te kunnen zetten. Daarbij dienen de indicatoren steeds te voldoen aan de in paragraaf 4.3 genoemde voorwaarden: betrekking hebbend op de outcome van het beleid, meetbaar, valide, betrouwbaar, actueel, periodiek en op het juiste aggregatieniveau beschikbaar. Hieronder volgen de aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

Vervolgonderzoek

In de tweede helft van 2008 wordt voor de onderstaande thema's onderzocht of zij te operationaliseren zijn door middel van een meetbare indicator. Indien mogelijk zal worden overgegaan tot de meting van deze indicatoren. De Outcomemonitor Krachtwijken zal te zijner tijd met deze indicatoren worden uitgebreid.

Dimensie 1. Wonen

Verkooptijd woningen	Onderzoek naar de beschikbaarheid van gegevens voor een indicator over de verkooptijd van woningen.
----------------------	---

Dimensie 2. Leren

Opleidingsniveau	Onderzoek naar de extra indicator "diploma-informatie".
Schoolpopulatie	Onderzoek naar de extra indicator "schoolpopulatie afspiegeling van de wijk?".

Dimensie 3. Werken

Arbeidsmarktpositie	Onderzoek naar de mogelijkheid om indicatoren 3.1 tot en met 3.5 op persoonsniveau te combineren, waarbij indicator 3.3 wordt uitgebreid met het totaal bijstandsafhankelijken.
Werkgelegenheid	Onderzoek naar de mogelijkheid om gegevens over bedrijven op te nemen en indien mogelijk uit te splitsen naar aantal werknemers, grootteklasse en start datum onderneming.
Startende ondernemers	Onderzoek naar de mogelijkheid om gegevens over startende ondernemers op te nemen en indien mogelijk uit te splitsen naar herkomstgroepering en wel/niet vanuit werkloosheid.

Dimensie 4. Veiligheid

Slachtoffers van delicten	Onderzoek naar de mogelijkheid om in de eerste vervolgmeting van de monitor op het niveau van postcode-4-gebieden cijfers op te nemen over slachtoffers van delicten.
---------------------------	---

Dimensie 7. Gezondheid

Gezondheid van de bewoners	Onderzoek naar mogelijkheid om een of meerdere gezondheidsindicatoren toe te voegen.
Verzuim	Onderzoek naar de kwaliteit van het bronbestand voor "Gemiddeld aantal verzuimdagen ten opzichte van het aantal werkenden". Als de kwaliteit voldoende is volgt operationalisering en meting.

5. Methoden en bronnen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt voor alle indicatoren aangegeven met welke bron en op welke wijze de indicator wordt bepaald. In paragraaf 5.2 worden de indicatoren per dimensie aan de hand van een schema beschreven. In dit schema is per indicator informatie opgenomen over de bron, het peilmoment, de actualiteit en periodiciteit, de kwaliteit, de definitie en operationalisering, eventuele bijzonderheden en de regionale detaillering van de indicator. In paragraaf 5.3 komen de publicatieregels aan bod.

5.2 Beschrijving indicatoren

Dimensie Bevolking

0.1 Particuliere huishoudens naar type huishouden

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens en huishoudensgegevens
Beschrijving van de bron	<p>De Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens is in werking sinds 1 oktober 1994.</p> <p>Alle inwoners van een gemeente behoren in de basisadministratie te zijn ingeschreven, met uitzondering van:</p> <ul style="list-style-type: none">- in Nederland woonachtige personen die gebruik maken van uitzonderingsregels die gelden met betrekking tot opnemingsregels in de bevolkingsregistraties (niet-Nederlandse diplomaten en niet-Nederlandse NAVO militairen). Zij mogen zelf bepalen of zij in de GBA ingeschreven worden of niet.- asielzoekers die korter dan zes maanden in de centrale opvang verblijven en nog geen verblijfsvergunning hebben gekregen. <p>Op basis van het GBA-huishoudensbestand, dat eens per jaar de standgegevens over 1 januari van het betreffende jaar weergeeft, kunnen huishoudensgegevens worden bepaald.</p>
Beschikbaarheid	Het databestand is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA

periodiciteit	<p>persoonsgegevens beschikbaar.</p> <p>Elk jaar maakt het CBS een nieuwe versie van het huishoudensbestand (voorlopige cijfers over 1 januari jaar t komen eind jaar t beschikbaar, definitieve cijfers volgen in voorjaar jaar t+1).</p>
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Particuliere huishoudens naar type huishouden
Operationalisering	<p>Een particulier huishouden bestaat uit een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewonen en zichzelf particulier, dat wil zeggen niet-bedrijfsmatig voorzien in huisvesting en dagelijkse levensbehoeften.</p> <p>De volgende categorieën worden onderscheiden:</p> <p>Eenpersoonshuishouden;</p> <p>Paar met of zonder kinderen;</p> <p>Eenouderhuishouden.</p>
Bijzonderheden	Voor de variabele type huishouden wordt de categorie 'Overig huishouden' niet weergegeven.
Regionale detaillering	Detaillering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

0.2 Inwoners en aandeel in particuliere huishoudens

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	Het databestand is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA persoonsgegevens beschikbaar.
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Aantal inwoners en aandeel inwoners in particuliere huishoudens.

Operationalisering	Aantal inwoners. Een particulier huishouden bestaat uit een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewonen en zichzelf particulier, dat wil zeggen niet-bedrijfsmatig voorzien in huisvesting en dagelijkse levensbehoeften.
Bijzonderheden	De cijfers in de tabel kunnen iets afwijken van overeenkomstige cijfers op StatLine. Deze tabel beschrijft personen die wonen in een aandachtswijk. Voor deze cijfers is gebruik gemaakt van GBA-informatie uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) op persoonsniveau. De op StatLine gepubliceerde cijfers voor postcode-4-gebieden zijn gebaseerd op GBA-informatie op gemeenteniveau zoals die is gebruikt voor de vaststelling van het gemeentelijk inwonertal.
Regionale detaillering	Detailering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

0.3 Personen behorend tot de potentiële beroepsbevolking (15-64 jaar)

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	Het GBA-bestand is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA persoonsgegevens beschikbaar.
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Het aantal personen dat behoort tot de potentiële beroepsbevolking.
Operationalisering	Aantal personen in Nederland van 15 tot en met 64 jaar.
Bijzonderheden	De cijfers in de tabel kunnen iets afwijken van overeenkomstige cijfers op StatLine. Deze tabel beschrijft personen die wonen in een aandachtswijk. Voor deze cijfers is gebruik gemaakt van GBA-informatie uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) op persoonsniveau. De op StatLine gepubliceerde cijfers voor postcode-4-gebieden zijn gebaseerd op GBA-informatie op

	gemeenteniveau zoals die is gebruikt voor de vaststelling van het gemeentelijk inwonertal.
Regionale detaillering	Detaillering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

0.4 Personen naar herkomstgroepering

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	Het databestand is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA persoonsgegevens beschikbaar.
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	De definitie van allochtoon luidt "iemand van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren". Westerse allochtonen zijn allochtonen met als herkomstgroepering één van de landen in de werelddelen Europa (excl. Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan. Alle overige allochtonen zijn niet-westers allochtoon.
Operationalisering	De standaardindeling van het CBS is de volgende: <ul style="list-style-type: none"> - Autochtonen - Westerse allochtonen - Niet-westerse allochtonen <p style="margin-left: 40px;"> Waarvan Turken Marokkanen Surinamers Antillianen en Arubanen Overige niet-westerse allochtonen </p>
Bijzonderheden	De cijfers in de tabel kunnen iets afwijken van overeenkomstige cijfers op StatLine. Deze tabel beschrijft personen die wonen in een aandachtswijk. Voor deze cijfers is gebruik gemaakt van

	<p>GBA-informatie uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) op persoonsniveau. De op StatLine gepubliceerde cijfers voor postcode-4-gebieden zijn gebaseerd op GBA-informatie op gemeenteniveau zoals die is gebruikt voor de vaststelling van het gemeentelijk inwonertal.</p> <p>Voor de variabele herkomstgroepering wordt de categorie 'Onbekend' niet weergegeven.</p>
Regionale detaillering	<p>Detaillering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.</p>

0.5 Personen naar leeftijdsklasse

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	Het databestand is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA persoonsgegevens beschikbaar.
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Leeftijd in klassen
Operationalisering	Standaard wordt bij het CBS de indeling naar vijfjaars leeftijdsgroepen gemaakt: 0-4 jaar, 5-9 jaar, 10-14 jaar enz. tot en met 85-89 jaar, 90-94 jaar en 95 jaar en ouder.
Bijzonderheden	De cijfers in de tabel kunnen iets afwijken van overeenkomstige cijfers op StatLine. Deze tabel beschrijft personen die wonen in een aandachtswijk. Voor deze cijfers is gebruik gemaakt van GBA-informatie uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) op persoonsniveau. De op StatLine gepubliceerde cijfers voor postcode-4-gebieden zijn gebaseerd op GBA-informatie op gemeenteniveau zoals die is gebruikt voor de vaststelling van het gemeentelijk inwonertal.

Regionale detaillering	Detailtering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.
------------------------	---

0.6 Verhuizingen naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering en type huishouden

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens en huishoudensgegevens
Beschrijving van de bron	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens en huishoudensgegevens.
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	Verhuizingen in 2006
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA persoonsgegevens beschikbaar. Elk jaar maakt het CBS een nieuwe versie van huishoudensgegevens (voorlopige cijfers over 1 januari jaar t komen eind jaar t beschikbaar, definitieve cijfers volgen in voorjaar jaar t+1).
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Een verhuizing is een geregistreerde adreswijziging, immigratie of emigratie van een persoon in de GBA.
Operationalisering	Door het adres van een persoon op 1 januari 2007 te vergelijken met het adres op 1 januari 2006, kan worden bepaald of iemand in 2006 binnen, in of uit de gemeente, wijk of het postcode-4-gebied is verhuisd. De volgende leeftijdsindeling is gehanteerd: <ul style="list-style-type: none"> - Jonger dan 20 jaar - 20 tot 65 jaar - 65 jaar en ouder Herkomstgroepering (zie indicator 0.4) volgens de volgende standaardindeling: <ul style="list-style-type: none"> - Autochtonen - Westerse allochtonen

	<ul style="list-style-type: none"> - Niet-westerse allochtonen <p>Type huishouden is ingedeeld naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eenpersoonshuishoudens - Paren - Eenouderhuishoudens <p>Voor verhuizingen de gemeente, wijk of het postcode-4-gebied uit zijn de persoonskenmerken op 1 januari 2006 gebruikt. Voor verhuizingen binnen de gemeente, wijk of het postcode-4-gebied zijn de persoonskenmerken op 1 januari 2007 gebruikt. Ook voor verhuizingen de gemeente, wijk of het postcode-4-gebied in zijn de persoonskenmerken op 1 januari 2007 gebruikt.</p>
Bijzonderheden	
Regionale detaillering	Detaillering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

0.7 Verhuizingen naar besteedbaar inkomen in decielklassen en decielgrenswaarden

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens en Regionaal Inkomensonderzoek (RIO)
Beschrijving van de bron	<p>Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.</p> <p>Het RIO is een steekproefonderzoek dat vanaf 1994 in een longitudinale vorm is opgezet met als doel inkomensgegevens op laagregionaal niveau samen te stellen. Omdat gekozen is voor een longitudinale onderzoeksopzet, wordt voor de bepaling van de RIO-steekproef voor de onderzoeksjaren uitgegaan van de steekproef in RIO1994, waaraan als gevolg van veranderingen in de bevolkingsaantallen een bijtrekking plaatsvindt. De steekproef is een personensteekproef met een fractie van 0,167. Deze personen vormen de 'kernpersonen' van de steekproef. Bij deze kernpersonen worden de overige huishoudensleden bijgetrokken, om het huishoudensinkomen te bepalen.</p>
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	<p>GBA: Gemeenten</p> <p>RIO: Ministerie van Financiën-Belastingdienst, ministerie van VROM en IB-Groep.</p>

Peilmoment	Verhuizingen in 2005 Besteedbaar inkomen in 2005
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA beschikbaar. Het RIO komt jaarlijks beschikbaar. het RIO-bestand over jaar t komt eind jaar t+2 beschikbaar.
Risico op beëindiging	GBA: Nihil RIO: Klein
Kwaliteit	Goed
Definitie	Een verhuizing is een geregistreerde adreswijziging, immigratie of emigratie van een persoon in de GBA. Inkomen betreft hier het besteedbaar inkomen van een persoon.
Operationalisering	Door het adres van een persoon op 1 januari 2006 te vergelijken met het adres op 1 januari 2005, kan worden bepaald of iemand in 2005 binnen, in of uit de gemeente, wijk of het postcode-4-gebied is verhuisd. Het besteedbaar inkomen is het bruto-jaarinkomen verminderd met: <ul style="list-style-type: none"> - betaalde inkomensoverdrachten; - premies inkomensverzekeringen; - premies ziektekostenverzekeringen en - belastingen op inkomen en vermogen. <p>Betaalde inkomensoverdrachten bestaan uit overdrachten tussen huishoudens zoals de alimentatie betaald aan de ex-echtgeno(o)t(e).</p> <p>Premies inkomensverzekeringen betreffen premies betaald voor sociale verzekering (onder meer WW, WAO), volksverzekeringen (AOW, ANW, AAW) en particuliere verzekeringen in verband met werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en ouderdom en nabestaanden.</p> <p>Premies ziektekostenverzekeringen omvatten de premie Ziekenfondswet, premies voor particuliere ziektekostenverzekering en de premie AWBZ.</p> <p>Het besteedbaar inkomen is weergegeven in drie categorieën: een laag, midden en hoog inkomen. Deze categorieën zijn bepaald aan de hand van de decielen voor heel Nederland. Decielen verdelen alle personen die in Nederland zijn verhuisd in het verslagjaar in 10 even grote groepen op basis van hun</p>

inkomen. De eerste vier decielen (40% van de verhuisde personen) vormen de groep met een laag inkomen. De volgende vier decielen vormen de groep met een midden inkomen en de laatste twee decielen vormen de groep met een hoog inkomen. In de tabel is per aandachtswijk en postcode-4-gebied het percentage verhuisde personen weergegeven dat in deze categorieën valt.

Ook zijn de grenswaarden van de decielen per gemeente, aandachtswijk en postcode-4-gebied aangegeven voor de personen die verhuizen. Deze grenswaarden geven aan wat het besteedbaar inkomen is op de grens tussen een laag en midden inkomen (grens tussen het 4^e en het 5^e deciel) en de grenswaarde tussen een midden en een hoog inkomen (grens tussen het 8^e en 9^e deciel).

Bijzonderheden

Regionale detaillering Detaillering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico en onnauwkeurigheid, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

Dimensie Wonen

1.1 Aandeel eengezins- en meergezinswoningen

Bron	SYStem WOningVoorraad (SYSWOV)
Beschrijving van de bron	Systeem met gegevens over de ontwikkeling in de woningvoorraad naar aantal, eigendomsverhouding, type, grootte en ouderdom naar gemeente en (vanaf 1998) naar postcode-4-gebieden.
Data aanwezig bij	VROM
Oorspronkelijke berichtgever	Samengesteld uit meerdere bronnen: BBSH (Besluit Beheer Sociale Huursector), Kadaster, Woningvoorraadstatistiek CBS, Primos berekeningen, WBO (WoningBehoefte Onderzoek) en WoON (WoonOnderzoek Nederland).
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Het informatiesysteem wordt jaarlijks onderhouden en geactualiseerd op basis van voorraadmutaties, waarbij tevens gemeentelijke herindelingen worden verwerkt.
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Percentage eengezins- en meergezinswoningen
Operationalisering	De variabele type woning is onderverdeeld in de categorieën eengezinswoning en meergezinswoning.
Bijzonderheden	Bij onvoldoende informatie over woningvoorraadmutaties zijn in SYSWOV aanvullende schattingen gemaakt voor de woningvoorraad op basis van gegevens uit met name de woningbehoefte-onderzoeken.
Regionale detaillering	Detailering tot op postcode-4-niveau is mogelijk.

1.2 Gemiddeld aantal inwoners per woning

Bronnen	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bronnen	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	De registratie is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA persoonsgegevens beschikbaar.

Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Gemiddeld aantal inwoners per woning.
Operationalisering	Het aantal inwoners gedeeld door het aantal bewoonde woningen.
Bijzonderheden	Onbewoonde woningen worden niet meegenomen bij de bepaling van de indicator.
Regionale detaillering	Detailering tot op het niveau van postcode-6-gebieden is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

1.3 Aandeel kleine woningen

Bron	SYStem WOningVoorraad (SYSWOV)
Beschrijving van de bron	Zie indicator 1.1 voor een beschrijving van SYSWOV.
Data aanwezig bij	VROM
Oorspronkelijke berichtgever	Samengesteld uit meerdere bronnen: BBSH (Besluit Beheer Sociale Huursector), Kadaster, Woningvoorraadstatistiek CBS, Primos berekeningen, WBO (WoningBehoeftte Onderzoek) en WoON (WoonOnderzoek Nederland).
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Het informatiesysteem wordt jaarlijks onderhouden en geactualiseerd op basis van voorraadmutaties, waarbij tevens gemeentelijke herindelingen worden verwerkt.
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Aandeel kleine woningen
Operationalisering	Een kleine woning bestaat uit 3 of minder kamers. Een grote woning bestaat uit 4 of meer kamers.
Bijzonderheden	Bij onvoldoende informatie over woningvoorraadmutaties zijn in SYSWOV aanvullende schattingen gemaakt voor de woningvoorraad op basis van gegevens uit met name de woningbehoefte-onderzoeken.
Regionale detaillering	Detailering tot op postcode-4-niveau is mogelijk.

1.4 Aandeel koopwoningen, particuliere en sociale huurwoningen

Bron	SYStem WOningVoorraad (SYSWOV)
Beschrijving van de bron	Zie indicator 1.1 voor een beschrijving van SYSWOV.
Data aanwezig bij	VROM
Oorspronkelijke berichtgever	Samengesteld uit meerdere bronnen: BBSH (Besluit Beheer Sociale Huursector), Kadaster, Woningvoorraadstatistiek CBS, Primos berekeningen, WBO (WoningBehoefte Onderzoek) en WoON (WoonOnderzoek Nederland).
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Het informatiesysteem wordt jaarlijks onderhouden en geactualiseerd op basis van voorraadmutaties, waarbij tevens gemeentelijke herindelingen worden verwerkt.
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Percentage koopwoningen, particuliere huurwoningen en sociale huurwoningen
Operationalisering	De volgende categorieën worden onderscheiden: <ul style="list-style-type: none">- koopwoningen;- particuliere huurwoningen;- sociale huurwoningen.
Bijzonderheden	Bij onvoldoende informatie over woningvoorraadmutaties zijn in SYSWOV aanvullende schattingen gemaakt voor de woningvoorraad op basis van gegevens uit met name de woningbehoefte-onderzoeken.
Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-4-niveau is mogelijk.

1.5 Leefbaarheidsscore

Bron	De Leefbaarometer
Beschrijving van de bron	De Leefbaarometer biedt inzicht in de leefbaarheidsituatie in alle wijken en buurten in Nederland, waarbij er ingezoomd kan worden tot op een zeer laag schaalniveau van clusters van enkele postcode-6-gebieden. Ook kunnen met behulp van de Leefbaarometer de leefbaarheidsontwikkelingen in de tijd worden gevolgd. De Leefbaarometer bevat 50 indicatoren, te verdelen in drie hoofddimensies: de fysieke verschijningsvorm van de

	<p>woonomgeving, de sociale context van de woonomgeving en veiligheid en overlast.</p> <p>Binnen de fysieke verschijningsvorm van de woonomgeving zijn 28 indicatoren opgenomen op het gebied van de Woningvoorraad, de publieke ruimte en voorzieningen. De sociale context van de woonomgeving bevat 17 indicatoren op sociaal-economisch gebied, de bevolkingssamenstelling, levensfase en sociale samenhang. De dimensie veiligheid en overlast bevat 5 indicatoren.</p>
Data aanwezig bij	VROM
Oorspronkelijke berichtgever	De gegevens zijn door het ministerie van VROM van verschillende partijen ontvangen/gekocht, waaronder het CBS en het kadaster. Een aantal indicatoren zijn afkomstig uit de door de stichting Atlas voor Gemeenten verzamelde en in sommige gevallen bewerkte registraties, zoals politiemonitorgegevens.
Actualiteit en periodiciteit	Per indicator is het meest recente beschikbare jaar gebruikt. De metingen worden vanaf 2006 tweejaarlijks uitgevoerd.
Peilmoment	2006
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Een samengestelde index die de leefbaarheidssituatie en leefbaarheidsontwikkeling in de Nederlandse wijken zo goed en volledig mogelijk weergeeft en die onderscheid kan maken tussen wijken die negatief en wijken die positief worden beoordeeld. Die samengestelde index is de leefbaarheidsscore.
Operationalisering	<p>Leefbaarheidsscore in 7 categorieën:</p> <p>1 = zeer negatief</p> <p>2 = negatief</p> <p>3 = tussen positief en negatief</p> <p>4 = matig positief</p> <p>5 = positief</p> <p>6 = zeer positief</p> <p>7 = uiterst positief</p>
Bijzonderheden	De Leefbaarometer is een instrument in ontwikkeling. Naar verwachting wordt de Leefbaarometer in het najaar van 2008 door VROM gepubliceerd.
Regionale detaillering	Detailering tot op postcode-6-niveau is mogelijk.

1.6 Aandeel koop- en huurwoningen naar bouwjaar in klassen

Bron	SYStem WOningVoorraad (SYSWOV)
Beschrijving van de bron	Zie indicator 1.1 voor een beschrijving van SYSWOV.
Data aanwezig bij	VROM
Oorspronkelijke berichtgever	Samengesteld uit meerdere bronnen: BBSH (Besluit Beheer Sociale Huursector), Kadaster, Woningvoorraadstatistiek CBS, Primos berekeningen, WBO (WoningBehoefte Onderzoek) en WoON (WoonOnderzoek Nederland).
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Het informatiesysteem wordt jaarlijks onderhouden en geactualiseerd op basis van voorraadmutaties, waarbij tevens gemeentelijke herindelingen worden verwerkt.
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Aandeel huur- en koopwoningen naar bouwjaar in klassen
Operationalisering	De variabele 'eigendom' wordt ingedeeld in koop en huur (zowel particuliere als sociale huur). De volgende klassen van het bouwjaar kunnen worden onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> - Voor 1906 - 1906-1930 - 1931-1944 - 1945-1959 - 1960-1970 - 1971-1980 - 1981-1990 - 1991-2000 - 2001-2007
Bijzonderheden	Bij onvoldoende informatie over woningvoorraadmutaties zijn in SYSWOV aanvullende schattingen gemaakt voor de woningvoorraad op basis van gegevens uit met name de woningbehoefte-onderzoeken.
Regionale detaillering	De detaillering tot op postcode-4-niveau is mogelijk.

1.7 Verkooppunten en aandeel dagelijks aanbod

Bron	Locatus
Beschrijving van de bron	Locatus verzamelt informatie over alle winkels en consumentgerichte, dienstverlenende bedrijven in Nederland. Gegevens zoals aantal verkooppunten en branche worden geregistreerd in de database van Locatus.
Data aanwezig bij	Locatus
Beschikbaarheid	Via VROM
Oorspronkelijke berichtgever	Veldwerk door buitendienst Locatus. Daarnaast verzamelt de binnendienst gegevens over de winkels door het versturen van enquêtes en door telefonisch onderzoek. Tevens wordt met een groot aantal partijen rechtstreeks informatie uitgewisseld.
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Jaarlijks worden alle winkelgebieden bezocht.
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Verkooppunten en aandeel dagelijks aanbod
Operationalisering	Een verkooppunt is de belangrijkste economische activiteit op een uniek adres. Hierbij is sprake van eigen personeel, eigen kassa en winkelverkoopvloeroppervlakte. De volgende onderwerpen behoren tot het dagelijks aanbod: Diepvriesartikelen; groente en fruit; bakker; vlaaien; toko; Turks/Arabische levensmiddelen; buitenlands overig; chocolaterie; koffie- en theewinkel; delicatessen; kaas; kampwinkel; minisuper; noten; poelier; reform; slagerij; slijter; supermarkt; tabak en lectuur; vis; zoetwaren; zuivel; tanksuper; ziekenhuiswinkel; stationwinkel; levensmiddelen overig; apotheek; drogist; parfumerie; persoonlijke verzorging overig.
Bijzonderheden	
Regionale detaillering	In principe is detaillering mogelijk tot op postcode-4-niveau.

1.8 Gemiddelde verkoopprijs van koopwoningen

Bron	Kadaster-Koopsombestand
Beschrijving van de bron	Registratie van transacties van woningen en appartementen aan particuliere personen, met de koopprijzen uit de akten die zijn ingeschreven in de openbare registers bij het Kadaster.
Data aanwezig bij	Kadaster
Beschikbaarheid	Via VROM
Oorspronkelijke berichtgever	Kadata
Peilmoment	2006
Actualiteit en periodiciteit	Kadata levert maandelijks aanvullingen
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Gemiddelde verkoopprijs van woningen en aantal verkochte woningen
Operationalisering	<p>De gemiddelde verkoopprijs van woningen binnen een gebied is bepaald door het totaalbedrag van de verkochte woningen te delen door het aantal verkochte woningen.</p> <p>Het betreft alleen de aan particulieren verkochte woningen, inclusief verkochte huurwoningen.</p> <p>Er wordt onderscheid gemaakt tussen eengezins- en meergezinswoningen.</p>
Bijzonderheden	
Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

Dimensie Leren

2.1 Leerlingen in het 3e leerjaar in het voortgezet onderwijs naar schoolsoort en herkomstgroepering

Bron	Eéncijferbestand voortgezet onderwijs (VO) en Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	Het VO-bestand geeft informatie over het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs. Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	VO: Centrale financiële instellingen (Cfi, agentschap van het ministerie van OCW) GBA: Gemeenten
Peilmoment	1 oktober 2006, voorlopige cijfers
Actualiteit en periodiciteit	Jaarlijks, voorlopige en definitieve cijfers (voorlopige cijfers over jaar t komen in jaar t+1 beschikbaar, definitieve cijfers volgen in jaar t+2).
Risico op beëindiging	Klein
Kwaliteit	Goed
Definitie	Leerlingen in het 3e leerjaar in het bekostigd voortgezet onderwijs naar onderwijssoort en herkomstgroepering
Operationalisering	Leerlingen in het 3e leerjaar in het voortgezet onderwijs dat is bekostigd door het ministerie van OCW of het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV; de zogenaamde vmbo-afdelingen van de Agrarische Opleidingscentra). Exclusief het praktijkonderwijs. Schoolsoort is ingedeeld in vier categorieën: <ul style="list-style-type: none">- vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg,- vmbo theoretische en gemengde leerweg,- havo en- vwo. En 2 categorieën: <ul style="list-style-type: none">- vmbo (basis- en kaderberoepsgerichte leerweg en theoretische en gemengde leerweg samen) en- havo/vwo (havo en vwo samen). De categorieën vmbo en havo/vwo worden weergegeven naar herkomstgroepering volgens de standaardindeling van het CBS

	<p>(zie indicator 0.4).</p> <p>Het vmbo is inclusief het leerweg ondersteunend onderwijs (lwoo). Het algemene leerjaar 3 valt onder de havo.</p> <p>De regio-indelingen zijn gebaseerd op de gemeente en het postcodegebied waar de leerling woont. Een leerling kan in een andere gemeente of postcodegebied naar school gaan.</p>
Bijzonderheden	<p>De regiogegevens in de tabel komen uit de GBA waardoor kleine verschillen mogelijk zijn met overeenkomstige gegevens op StatLine waarbij naast de GBA ook gebruik gemaakt is van de regiogegevens uit het ééncijferbestand VO.</p> <p>Leerlingen in het niet-bekostigd onderwijs (privé scholen of opleidingen aan commerciële opleidingsinstituten) zijn niet in de uitkomsten opgenomen.</p>
Regionale detaillering	<p>De detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.</p>

2.2 Schoolverlaters naar het hebben van een startkwalificatie

Bron	<p>Voortijdig schoolverlaters-bestand:</p> <p>Het Voortijdig schoolverlaters-bestand bestaat uit een combinatie van de bestanden Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) persoonsgegevens, Onderwijsnummerbestand Voortgezet Onderwijs (BRON-VO), Onderwijsnummerbestand beroepsonderwijs (BRON-MBO), Onderwijsnummerbestand volwasseneneducatie (BRON-VE), Bestand ééncijfer hoger onderwijs, Les- en cursusgelden register (LCS), Examen Resultaten Register (ERR) en Sociaal Statistisch Bestand (SSB).</p>
Beschrijving van de bron	<p>De statistiek over voortijdig schoolverlaters geeft inzicht in de achtergrondkenmerken van voortijdig schoolverlaters in vergelijking tot niet-voortijdig schoolverlaters. Het gaat hierbij om de nieuwe voortijdig schoolverlaters in een schooljaar, ook wel de jaarlijkse aanwas genoemd.</p> <p>Doelpopulatie: alle leerlingen tot 23 jaar, in het door de overheid bekostigde voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs die zowel eind september van het basisjaar als eind september van het daaropvolgende jaar staan ingeschreven in de GBA, met uitzondering van leerlingen in het praktijkonderwijs en Engelse Stroom/Internationaal Baccalaureaat, het voortgezet onderwijs aan speciale scholen, het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs en mbo'ers die geen les volgen, maar uitsluitend staan ingeschreven voor het</p>

	doen van examenen.
	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	De registratie is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	IB-Groep en Cfi (agentschap van het ministerie van OCW)
Peilmoment	Schooljaar 2005/2006 (overgang van schooljaar 2005/'06 naar 2006/'07), voorlopige cijfers
Actualiteit en periodiciteit	Jaarlijks, voorlopige en definitieve cijfers. (voorlopige cijfers over jaar t komen in jaar t+1 beschikbaar, definitieve cijfers volgen in jaar t+2).
Risico op beëindiging	Klein
Kwaliteit	Goed
Definitie	Schoolverlaters naar het hebben van een startkwalificatie
Operationalisering	<p>Schoolverlaters:</p> <p>Leerlingen uit het basisjaar die het volgende schooljaar geen bekostigd onderwijs meer volgen. Het gaat om alle leerlingen tot 23 jaar, die op 1 oktober 2005 staan ingeschreven in het door de overheid bekostigde voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs (met uitzondering van leerlingen in het praktijkonderwijs, het voortgezet onderwijs aan speciale scholen, het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs en mbo'ers die geen les volgen, maar uitsluitend staan ingeschreven voor het doen van examenen) en die op 1 oktober 2006 niet meer staan ingeschreven in het door de overheid bekostigde onderwijs (voortgezet onderwijs, inclusief praktijkonderwijs en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, inclusief mbo'ers die geen les volgen, maar uitsluitend staan ingeschreven voor het doen van examenen, en hoger onderwijs). Daarnaast betreft het alleen de leerlingen die zowel eind september 2005 als eind september 2006 staan ingeschreven in de GBA.</p> <p>Voortijdig schoolverlater:</p> <p>Een schoolverlater die niet in het bezit is van een startkwalificatie.</p> <p>Startkwalificatie:</p> <p>Een leerling heeft een startkwalificatie met ten minste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, of een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2).</p>

Bijzonderheden	<p>Leerlingen die de school verlaten met alleen een vmbo-diploma hebben geen startkwalificatie en worden dus als voortijdig schoolverlaters beschouwd.</p> <p>Leerlingen zonder startkwalificatie die overstappen naar het niet-bekostigde onderwijs (privé scholen of opleidingen aan commerciële opleidingsinstituten) worden als voortijdig schoolverlaters beschouwd.</p> <p>Een deel van de voortijdig schoolverlaters haalt na een paar jaar alsnog een startkwalificatie.</p>
Regionale detaillering	<p>Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.</p>

2.3 Onderwijsdeelname naar schoolsoort en herkomstgroepering

Bron	<p>Eéncijferbestand voortgezet onderwijs (VO), onderwijsnummerbestand beroepsonderwijs (BRON-MBO), ééncijferbestand hoger onderwijs (HO) en Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens</p>
Beschrijving van de bron	<p>De eerste drie bestanden geven informatie over het aantal leerlingen/studenten in respectievelijk het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs.</p> <p>Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.</p>
Beschikbaarheid	<p>De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.</p>
Oorspronkelijke berichtgever	<p>VO: Centrale financiële instellingen (Cfi); BRON-MBO: IB-Groep; HO: Cfi en IB-Groep. GBA: Gemeenten</p>
Peilmoment	<p>1 oktober 2006, VO en BRON-MBO voorlopige cijfers, HO definitieve cijfers.</p>
Actualiteit en periodiciteit	<p>Jaarlijks, voorlopige en definitieve cijfers (voorlopige cijfers over jaar t komen in jaar t+1 beschikbaar, definitieve cijfers volgen in jaar t+2).</p>
Risico op beëindiging	<p>Klein</p>
Kwaliteit	<p>Goed</p>

Definitie	Leerlingen en studenten ingeschreven in het bekostigd voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs naar onderwijssoort en herkomstgroepering
Operationalisering	<p>Leerlingen in het voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs dat is bekostigd door het Ministerie van OCW of het Ministerie van LNV (de zogenaamde vmbo- en mbo-afdelingen van de Agrarische Opleidingscentra). Exclusief het praktijkonderwijs. Exclusief mbo'ers die uitsluitend staan ingeschreven voor het doen van examens.</p> <p>Schoolsoort is ingedeeld in acht categorieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg, - vmbo theoretische en gemengde leerweg, - havo, - vwo, - leerjaren 1 en 2 en algemeen leerjaar 3, - mbo beroepsopleidende leerweg, - mbo beroepsbegeleidende leerweg, - hbo en - wo. <p>En in drie categorieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voortgezet onderwijs, - middelbaar beroepsonderwijs en - hoger onderwijs. <p>De leerlingen per schoolsoort worden weergegeven naar herkomstgroepering volgens de standaardindeling van het CBS (zie indicator 0.4).</p> <p>Het vmbo is inclusief het leerweg ondersteunend onderwijs (lwoo).</p> <p>De regio-indelingen zijn gebaseerd op de gemeente en postcodegebieden waar de leerling woont. Een leerling kan in een andere gemeente of postcodegebied naar school gaan.</p>

Bijzonderheden	<p>De regiogegevens in de tabel komen uit de GBA waardoor kleine verschillen mogelijk zijn met overeenkomstige gegevens op StatLine waarbij naast de GBA ook gebruik gemaakt is van de regiogegevens uit de onderwijsbestanden.</p> <p>Leerlingen in het niet-bekostigd onderwijs (privé scholen of opleidingen aan commerciële opleidingsinstituten) zijn niet in de uitkomsten opgenomen.</p>
Regionale detaillering	<p>De detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.</p>

Dimensie Werken

3.1 Aandeel personen met een WW-uitkering in de potentiële beroepsbevolking, naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht

Bron	WW-registraties van het Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen (UWV) en Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	In de WW-maandregistraties staat iedereen geregistreerd die in het betreffende statistiekjaar recht heeft op een WW-uitkering. Een persoon kan meer dan één keer voorkomen in de registratie, namelijk wanneer hij of zij van meer dan één dienstbetrekking recht heeft op WW. Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	WW-registratie: UWV GBA: gemeenten
Peilmoment	Eind 2006
Actualiteit en periodiciteit	Het UWV levert maandelijks WW-gegevens aan het CBS. In april van jaar t+1 zijn de gegevens over alle maanden van jaar t beschikbaar bij het CBS.
Risico op beëindiging	Klein
Kwaliteit	Goed
Definitie	Personen met een WW-uitkering.
Operationalisering	Personen met een WW-uitkering: Personen die op de laatste vrijdag van de maand recht hebben op een WW uitkering en waaraan in die maand een bedrag is uitgekeerd. Potentiële beroepsbevolking: Alle personen in Nederland van 15 tot en met 64 jaar op het peilmoment vast te stellen. De leeftijdsklassen zijn ingedeeld in tienjaars leeftijdsgroepen: 15-24 jaar, 25-34 jaar, 35-44 jaar, 45-54 jaar en 55-64 jaar. Herkomstgroepering en generatie: Herkomstgroepering volgens standaardindeling CBS (zie indicator 0.4). Ook bij de indeling van allochtonen naar generatie is de standaardindeling van het CBS gehanteerd: eerste generatie allochtonen zijn zelf in het buitenland geboren. Allochtonen van de tweede generatie zijn in Nederland geboren,

	maar ten minste één van beide ouders is in het buitenland geboren.
Bijzonderheden	
Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

3.2 Aandeel niet-werkend werkzoekenden ingeschreven bij het CWI in de potentiële beroepsbevolking, naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht

Bron	Niet-werkend werkzoekenden (NWW) registratie van het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) en Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	In de Niet-werkend werkzoekenden registratie van het CWI staan personen geregistreerd die zich hebben ingeschreven bij het CWI en geen werk hebben. Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	NWW-registratie: CWI GBA: gemeenten
Peilmoment	Eind 2006
Actualiteit en periodiciteit	Het CWI levert maandelijks een update van de NWW-registratie aan het CBS.
Risico op beëindiging	Klein
Kwaliteit	Goed
Definitie	Personen die staan ingeschreven bij het CWI als niet-werkend werkzoekende.
Operationalisering	Niet-werkend werkzoekend: Personen die op de laatste vrijdag van de maand bij het CWI geregistreerd staan als NWW'er. Hierbij worden eendagsinschrijvingen niet meegerekend en worden herinschrijvingen binnen 30 dagen beschouwd als doorlopende inschrijvingen. Zie de beschrijving bij indicator 3.1 voor details over de gehanteerde indelingen naar persoonskenmerken. Potentiële beroepsbevolking:

	Alle personen in Nederland van 15 tot en met 64 jaar op het peilmoment vast te stellen.
Bijzonderheden	
Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

3.3 Aandeel langdurig bijstandsafhankelijken in de potentiële beroepsbevolking, naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht

Bron	Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS) en Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	In de Bijstandsuitkeringenstatistiek staat iedereen die in het betreffende statistiekjaar een algemene bijstandsuitkering heeft gekregen (aanvragers en partners) geregistreerd. Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	BUS: gemeenten GBA: gemeenten
Peilmoment	Eind 2006
Actualiteit en periodiciteit	Via de gemeenten krijgt het CBS continu bijstandsgegevens aangeleverd. Ten minste eens per halfjaar worden deze gegevens door het CBS geanalyseerd en samengevoegd in een bestand voor heel Nederland. Het databestand over het eerste halfjaar van jaar t komt aan het eind van jaar t beschikbaar bij het CBS. Het databestand over het tweede halfjaar van jaar t komt in de zomer van jaar t+1 beschikbaar bij het CBS.
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Langdurig bijstandsafhankelijken zijn personen die op het peilmoment ten minste drie jaar periodiek algemene bijstand ontvangen.
Operationalisering	Langdurig bijstandsafhankelijke personen: Personen met ten minste drie jaar recht op periodiek algemene bijstand en waaraan een bedrag is uitgekeerd. Zie de beschrijving bij indicator 3.1 voor details over de gehanteerde indelingen.

	<p>Potentiële beroepsbevolking:</p> <p>Alle personen in Nederland van 15 tot en met 64 jaar op het peilmoment vast te stellen.</p>
Bijzonderheden	
Regionale detaillering	<p>Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.</p>

3.4 Aandeel personen met een AO-uitkering in de potentiële beroepsbevolking, naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht

Bron	<p>Arbeidsongeschiktheidsregistratie (AO-registratie). Deze bestaat uit de registraties van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) en de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ).</p> <p>Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens.</p>
Beschrijving van de bron	<p>De maandelijkse AO-registratie bevat uitkeringen in het kader van de WAO, WIA, Wajong en WAZ. De maandbestanden worden door het CBS samengesteld uit de informatie die van het UWV wordt ontvangen.</p> <p>Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.</p>
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	<p>AO-registraties: Uitvoering Werknemersverzekeringen (UWV)</p> <p>GBA: gemeenten</p>
Peilmoment	Eind 2006
Actualiteit en periodiciteit	Het UWV levert maandelijks AO-gegevens aan het CBS. In april van jaar t+1 zijn de gegevens over alle maanden van jaar t beschikbaar bij het CBS.
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Personen met een uitkering in het kader van de WAO, WIA, Wajong en de WAZ.
Operationalisering	<p>Personen met een AO-uitkering:</p> <p>Personen die op de laatste vrijdag van de maand recht hebben</p>

	<p>op een WAO, WIA, Wajong of WAZ uitkering en waaraan in die maand een bedrag is uitgekeerd.</p> <p>Zie de beschrijving bij indicator 3.1 voor details over de gehanteerde indelingen.</p> <p>Potentiële beroepsbevolking:</p> <p>Alle personen in Nederland van 15 tot en met 64 jaar op het peilmoment vast te stellen.</p>
Bijzonderheden	<p>Sinds 1 januari 2006 is de WAO vervangen door de WIA (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen).</p> <p>Geen rekening wordt gehouden met administratieve vertraging, waardoor een kleine onderschatting plaatsvindt van het aantal personen met AO.</p>
Regionale detaillering	<p>Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.</p>

3.5 Aandeel van de potentiële beroepsbevolking met inkomsten uit arbeid, naar leeftijdsklasse, herkomstgroepering x generatie en herkomstgroepering x geslacht

Bron	<p>Sociaal Statistisch Bestand (SSB)-Banen</p> <p>Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens</p>
Beschrijving van de bron	<p>Het SSB bevat gegevens over alle personen, banen en uitkeringen in Nederland die op microniveau aan elkaar relateerbaar zijn. Hiervoor zijn gegevens over personen uit registraties en enquêtes op microniveau gekoppeld en waar nodig consistent gemaakt.</p> <p>De gegevens van het SSB-Banen zijn voornamelijk afkomstig uit de verzekerden-administratie werknemers (VZA), aangevuld met informatie uit de voorheffing loonbelasting (FIBASE) en de enquête werkgelegenheid en lonen (EWL).</p> <p>Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.</p>
Beschikbaarheid	<p>De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.</p>
Oorspronkelijke berichtgever	<p>SSB-Banen: Belastingdienst, gemeenten en bedrijven</p> <p>GBA: gemeenten</p>
Peilmoment	<p>Eind 2005</p>
Actualiteit en periodiciteit	<p>Vanaf 2006 is de EWL opgehouden te bestaan. Het is nog niet duidelijk wanneer de opvolger van de EWL, de Statistiek Werkgelegenheid en Lonen (SWL) van voldoende kwaliteit wordt</p>

	geacht om het SSB-Banenbestand 2006 mee te vervaardigen. Naar verwachting komt het SSB 2006 eind 2009 beschikbaar.
Risico op beëindiging	Klein
Kwaliteit	Goed
Definitie	Personen met inkomsten uit een baan.
Operationalisering	Personen met inkomsten uit een baan: In het SSB-Banenbestand geregistreerde personen met een betaalde baan. Zie de beschrijving bij indicator 3.1 voor details over de gehanteerde indelingen. Potentiële beroepsbevolking: Alle personen in Nederland van 15 tot en met 64 jaar op het peilmoment vast te stellen.
Bijzonderheden	
Regionale detaillering	Detailering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

3.6 Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen in decielklassen en decielgrenswaarden

Bron	Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens
Beschrijving van de bron	Zie indicator 0.7 voor een beschrijving van het RIO. Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens.
Beschikbaarheid	De registratie is binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Ministerie van Financiën-Belastingdienst, ministerie van VROM en IB-Groep.
Peilmoment	2005
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA persoonsgegevens beschikbaar. Het RIO komt jaarlijks beschikbaar. Normaal gesproken komt eind jaar t het RIO-bestand over t-2 beschikbaar.
Risico op beëindiging	GBA: Nihil RIO: Klein

Kwaliteit	Goed
Definitie	Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen in decielklassen en decielgrenswaarden
Operationalisering	<p>Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen:</p> <p>Om de inkomens van huishoudens van verschillende omvang en samenstelling vergelijkbaar te maken, wordt het inkomen van het huishouden met behulp van een equivalentiefactor gestandaardiseerd. Het gestandaardiseerd inkomen wordt ook wel het koopkrachtinkomen genoemd. Het koopkrachtinkomen geeft niet het geldbedrag aan dat een huishouden besteden kan, maar geeft aan op welk 'welvaarsniveau' de huishoudensleden zich bevinden, waarbij een eenpersoonshuishouden als standaardhuishouden gehanteerd wordt.</p> <p>Het 'besteedbaar huishoudinkomen' is het bruto-inkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (o.a. alimentatie voor ex-partner) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto-inkomen omvat winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten (zoals RWW, AOW, WAZ, WAJONG en WAO).</p> <p>Het besteedbaar huishoudinkomen is weergegeven in drie categorieën: een laag, midden en hoog inkomen. Deze categorieën zijn bepaald aan de hand van decielen voor heel Nederland. Decielen verdelen alle huishoudens in Nederland in 10 even grote groepen op basis van hun inkomen. De eerste vier decielen (40% van de personen) vormen de groep met een laag inkomen. De volgende vier decielen vormen de groep met een midden inkomen en de laatste twee decielen vormen de groep met een hoog inkomen. In de tabel is per gemeente, aandachtswijk en postcode-4-gebied het percentage personen weergegeven dat in deze categorieën valt.</p> <p>Ook zijn de grenswaarden van de decielen per gemeente, aandachtswijk en postcode-4-gebied aangegeven. Deze geeft aan wat het besteedbaar inkomen is op de grens tussen een laag en midden inkomen (grens tussen het 4^e en 5^e deciel) en de grenswaarde tussen een midden en een hoog inkomen (grens tussen het 8^e en 9^e deciel).</p>
Bijzonderheden	

Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico en onnauwkeurigheid, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.
------------------------	--

Dimensie Veiligheid

4.1 Score overlast en veiligheid

Bron	De Leefbaarometer
Beschrijving van de bron	Zie indicator 1.5 voor een beschrijving van de Leefbaarometer. De dimensie veiligheid en overlast in de Leefbaarometer bevat 5 indicatoren: vernieling, verstoring openbare orde, geweldsmisdrijven, diefstal uit de auto en overlast (indicator overlast betreft een samengestelde indicator van overlast van drugsgebruik, van jongeren, van omwonenden, vernieling aan openbare werken, rommel op straat en bekladding).
Data aanwezig bij	VROM
Oorspronkelijke berichtgever	De gegevens zijn door het ministerie van VROM van verschillende partijen ontvangen/gekocht, waaronder het CBS en het kadaster. Een aantal indicatoren zijn afkomstig uit de door de stichting Atlas voor Gemeenten verzamelde en in sommige gevallen bewerkte registraties, zoals politie-monitorgegevens.
Actualiteit en periodiciteit	Per indicator is het meest recente beschikbare jaar gebruikt. De metingen worden vanaf 2006 tweejaarlijks uitgevoerd.
Peilmoment	2006
Risico op beëindiging	Klein
Definitie	Score overlast en veiligheid
Operationalisering	De score voor overlast en onveiligheid wordt gepresenteerd als een afwijking van het Nederlands gemiddelde. De score verloopt van -50 (voor gebieden met een maximale negatieve afwijking) tot +50 (voor gebieden met een maximale positieve afwijking). Een gebied met een score 0 wordt gekenmerkt door een gemiddelde overlast- en veiligheidssituatie. Nederland als geheel scoort 0.
Bijzonderheden	De Leefbaarometer is een instrument in ontwikkeling. Naar verwachting wordt de Leefbaarometer in het najaar van 2008 door VROM gepubliceerd.
Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk.

Dimensie Integratie

5.1 Paren naar herkomstgroepering

Bron	Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) persoonsgegevens en huishoudensgegevens
Beschrijving van de bron	Zie indicator 0.1 voor een beschrijving van de GBA persoonsgegevens en huishoudensgegevens.
Beschikbaarheid	De registraties zijn binnen het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Gemeenten
Peilmoment	1 januari 2007
Actualiteit en periodiciteit	Elke maand komt er een nieuwe versie van het GBA beschikbaar. Elk jaar maakt het CBS een nieuwe versie van huishoudensgegevens (voorlopige cijfers over 1 januari jaar t komen eind jaar t beschikbaar, definitieve cijfers volgen in januari jaar t+1).
Risico op beëindiging	Nihil
Kwaliteit	Goed
Definitie	Gehuwde en ongehuwde paren, naar herkomstgroepering van de partners. Herkomstgroepering (zie indicator 0.4) volgens de volgende standaardindeling: <ul style="list-style-type: none">- Autochtonen- Westerse allochtonen- Niet-westerse allochtonen
Operationalisering	Op basis van de huishoudenssamenstelling kunnen paren worden vastgesteld. Vervolgens kan van beide partners met behulp van de herkomstvariabele worden bepaald of zij al dan niet allochtoon zijn. Er wordt onderscheid gemaakt tussen: Beide partners autochtoon of westers allochtoon Beide partners niet-westers allochtoon Eén partner niet-westers allochtoon, één autochtoon of westers allochtoon
Bijzonderheden	Alleen huishoudens bestaande uit één paar (met of zonder kinderen) zijn in deze indicator opgenomen.

Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.
------------------------	--

Dimensie Schuldenproblematiek

6.1 Wanbetalers voor de zorgverzekeringswet

Bron	Bestanden van zorgverzekeraars
Beschrijving van de bron	Voor het in kaart brengen van de wanbetalers voor de zorgverzekeringswet hebben verzekeraars aan het CBS de gegevens beschikbaar gesteld van de bij hen geregistreerde wanbetalers.
Beschikbaarheid	De registratie is bij het CBS beschikbaar.
Oorspronkelijke berichtgever	Zorgverzekeraars
Peilmoment	31 december 2006
Actualiteit en periodiciteit	Jaarlijks, cijfers over jaar t komen in jaar t+1 beschikbaar.
Risico op beëindiging	Het onderzoek naar het aantal wanbetalers voor de zorgverzekeringswet maakt vooralsnog geen deel uit van het reguliere werkprogramma van het CBS.
Kwaliteit	Goed. Verzekeraars hebben er zelf groot belang bij om hun wanbetalers te kennen. Het CBS heeft over 2006 van vrijwel alle verzekeraars gegevens van wanbetalers gekregen. De verzekeraars die bestanden hebben aangeleverd vertegenwoordigen ruim 96 procent van alle premieplichtige verzekerden.
Definitie	Aantal wanbetalers voor de zorgverzekeringswet
Operationalisering	Een wanbetaler is een persoon die verzekerd is tegen ziektekosten en op 31 december 2006 minimaal zes maanden geen premie voor de basisverzekering heeft betaald, 18 jaar of ouder is en in de GBA staat ingeschreven op de genoemde peildatum.
Bijzonderheden	Een verzekerde kan bij meerdere zorgverzekeraars wanbetaler zijn. Hiervoor wordt gecorrigeerd.
Regionale detaillering	Detaillering tot op postcode-6-niveau is mogelijk. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijk onthullingsrisico, waardoor het CBS niet over alle regionale indelingen zal kunnen publiceren.

5.3 Publicatieregels

De onderstaande publicatieregels zijn op alle indicatoren van toepassing:

- De aantallen zijn afgerond op 10-tallen.
- In de StatLine-tabel wordt nul (0) weergegeven als het getal minder is dan de helft van de gekozen eenheid.
- De percentages zijn berekend op de onafgeronde absolute aantallen.
- De percentages zijn afgerond op gehele getallen.
- In de StatLine-tabel worden kruisjes (x) weergegeven voor de percentages als de noemer kleiner is dan 100.
- Het peilmoment is niet voor elke indicator hetzelfde. In de nulmeting zijn als peilmoment de jaren 2005, 2006 en 2007 opgenomen. In de StatLine-tabel is alleen het peilmoment van de betreffende indicator gevuld, voor de overige jaren worden puntjes (.) weergegeven

Voor de indicatoren binnen de dimensie Leren geldt bovendien de extra regel:

- In de StatLine-tabel worden kruisjes (x) weergegeven als de aantallen kleiner zijn dan 10. De bijbehorende percentages worden in dat geval ook weergegeven met een kruisje (x).

Voor indicator 1.8 Gemiddelde verkoopprijs van koopwoningen binnen de dimensie Wonen geldt bovendien de extra regel:

- In de StatLine-tabel worden kruisjes (x) weergegeven als de aantallen kleiner zijn dan 5.

6. Begrippen en afkortingen

6.1 Begrippen

Allochtoon – Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Autochtoon – Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren.

Eengezinswoning – Elke woning welke tevens een geheel pand vormt. Hieronder vallen vrijstaande woningen, aaneengebouwde woningen, zoals twee onder één kap gebouwde hele huizen, boerderijen met woningen en voorts alle rijenhuizen (Bron: SYSWOV).

Eenouderhuishouden – Particulier huishouden bestaande uit één ouder met thuiswonende kind(eren) (en met mogelijk ook overige leden).

Eenpersoonshuishouden – Particulier huishouden bestaande uit één persoon.

Eerste generatie allochtoon - Persoon die in het buitenland is geboren met ten minste één in het buitenland geboren ouder.

Herkomstgroepering – Voor de indeling van personen naar etnische achtergrond is de CBS-indeling naar herkomstgroepering gebruikt. De herkomstgroepering van een persoon wordt vastgesteld aan de hand van diens geboorteland en dat van zijn ouders.

G4 – De 4 grootste gemeenten in Nederland (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht).

G14 – De 14 grootste gemeenten in Nederland.

G31 – De 31 grootste gemeenten in Nederland.

Gestandaardiseerd huishoudinkomen – Het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

Huishouden – Een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewoont en daar zichzelf voorziet, of door derden wordt voorzien, in dagelijkse levensbehoeften.

Koopwoning – Woningen die in eigendom zijn van de bewoner (Bron: SYSWOV).

Kleine woning – Een woning van drie kamers of minder. Een kamer is een vertrek, geschikt voor een langdurig verblijf, bijvoorbeeld om in te wonen, te werken of te slapen. (Bron: SYSWOV)

Laag inkomen – Deze categorie van inkomen is bepaald aan de hand van de decielen voor Nederland. Decielen verdelen alle personen in Nederland in 10 even grote groepen op basis van hun besteedbaar inkomen. De eerste vier decielen (40 procent van de personen) vormen de groep met een laag inkomen. De volgende vier decielen vormen de groep met een midden inkomen en de laatste twee decielen vormen de groep met een hoog inkomen.

Langdurig bijstandsafhankelijken – Personen die op het peilmoment ten minste drie jaar algemene bijstand ontvangen.

Leefbaarheidsscore – Een samengestelde index die de leefbaarheidssituatie en leefbaarheidsontwikkeling in de Nederlandse wijken zo goed en volledig mogelijk weergeeft en die onderscheid kan maken tussen wijken die negatief en wijken die positief worden beoordeeld. Die samengestelde index is de leefbaarheidsscore. De leefbaarheidsscore is onderverdeeld in 7 categorieën:

1 = zeer negatief

2 = negatief

3 = tussen positief en negatief

4 = matig positief

5 = positief

6 = zeer positief

7 = uiterst positief

(Bron: Leefbaarometer)

Meergezinswoning – Elke woning die samen met andere woonruimten c. q. bedrijfsruimten een geheel pand vormt. Hieronder vallen flats, galerij-, portiek-, beneden- en bovenwoningen, appartementen en woningen boven bedrijfsruimten, voorzover deze zijn voorzien van een buiten de bedrijfsruimte gelegen toegangsdeur (Bron: SYSWOV).

Niet-westerse allochtoon – Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije.

Niet werkend werkzoekend – Een persoon is niet-werkend werkzoekend als hij of zij tussen de 15 en 64 jaar is, ingeschreven staat bij het CWI en geen werk heeft.

Nulmeting - Een meting met als doel inzicht te krijgen in de stand van zaken in de aandachtswijken op het moment waarop het Krachtenwijkenbeleid van start ging.

Overlast en veiligheidsscore - De score voor overlast en onveiligheid wordt gepresenteerd als een afwijking van het Nederlands gemiddelde. De score verloopt van -50 (voor gebieden met een maximale negatieve afwijking) tot +50 (voor gebieden met een maximale positieve afwijking). Een gebied met een score 0 wordt gekenmerkt door een gemiddelde overlast- en veiligheidssituatie (Bron: Leefbaarometer).

Particulier huishouden – Een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewoont en zichzelf daar particulier, dat wil zeggen niet-bedrijfsmatig voorziet in dagelijkse levensbehoeften.

Particuliere huurwoning – Huurwoningen in eigendom van institutionele beleggers of in eigendom van particulieren die de woning verhuren aan de bewoner (Bron: SYSWOV).

Personen met inkomsten uit arbeid – Personen van 15 tot en met 64 jaar die aan het eind van het verslagjaar geregistreerd staan met een betaalde baan of andere inkomsten uit arbeid.

Personen met een AO-uitkering – Personen met inkomsten uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Deze uitkeringen worden verstrekt op grond van de WAO, WIA, WAZ of Wajong.

Personen met een WW-uitkering – Personen met inkomsten uit een werkloosheidsuitkering. Deze uitkeringen worden verstrekt op grond van de WW.

Potentiële beroepsbevolking – Alle personen van 15 tot en met 64 jaar ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie.

Schoolverlaters – Leerlingen tot 23 jaar uit het basisjaar die het volgende schooljaar geen bekostigd onderwijs meer volgen. Daarnaast betreft het alleen de leerlingen die zowel eind september van het basisjaar als eind september van het volgend schooljaar staan ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie.

Sociale huurwoning – Huurwoningen die eigendom zijn van ‘toegelaten instellingen’ (woningcorporaties) (Bron: SYSWOV).

Startkwalificatie – Een leerling heeft een startkwalificatie met ten minste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, of een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2).

Tweede generatie allochtoon – Persoon die in Nederland is geboren met ten minste één in het buitenland geboren ouder.

Verkooppunten – Een verkooppunt is de belangrijkste economische activiteit op een uniek adres. Hierbij is sprake van eigen personeel, eigen kassa en winkelverkoopvloeroppervlakte (Bron: Locatus).

Verkooppunten in het dagelijks aanbod – De volgende onderwerpen behoren tot het dagelijks aanbod: diepvriesartikelen; groente en fruit; bakker; vlaaien; toko; Turks/Arabische levensmiddelen; buitenlands overig; chocolaterie; koffie- en theewinkel; delicatessen; kaas; kampwinkel; minisuper; noten; poelier; reform; slagerij; slijter; supermarkt; tabak en lectuur; vis; zoetwaren; zuivel; tanksuper; ziekenhuiswinkel; stationwinkel; levensmiddelen overig; apotheek; drogist; parfumerie; persoonlijke verzorging overig (Bron: Locatus).

Voortijdig schoolverlater – Een schoolverlater die niet in het bezit is van een startkwalificatie.

Wanbetaler – Een wanbetaler is een persoon die verzekerd is tegen ziektekosten en op 31 december 2006 minimaal zes maanden geen premie voor de basisverzekering heeft betaald, 18 jaar of ouder is en in de Gemeentelijke Basisadministratie staat ingeschreven op de genoemde peildatum.

Westerse allochtoon – Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan.

6.2 Afkortingen

AAW	Algemene Arbeidsongeschiktheidswet
ANW	Algemene Nabestaandenwet
AO	Arbeidsongeschiktheid
AOW	Algemene Ouderdomswet
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBSH	Besluit Beheer Sociale Huursector
BUS	Bijstandsuitkeringenstatistiek
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
Cfi	Centrale financiële instellingen
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
ERR	Examen Resultaten Register
EWL	Enquête Werkgelegenheid en Lonen
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
havo	Hoger algemeen vormend onderwijs
HO	Hoger onderwijs
IB-Groep	Informatie Beheer Groep
IOAW	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
LCS	Les- en cursusgelden register
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
lwoo	Leerwegondersteunend onderwijs
mbo	Middelbaar Beroepsonderwijs
NWW	Niet-werkend werkzoekend
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
RIO	Regionaal Inkomensonderzoek
RWW	Rijksgroepsregeling Werkloze Werknemers
SRG	Statistiek Re-integratie door Gemeenten

SSB	Sociaal Statistisch Bestand
SWL	Statistiek Werkgelegenheid en Lonen
SYSWOV	Systeem Woningvoorraad
UWV	Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen
VE	Volwasseneneducatie
vmbo	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VO	Voortgezet onderwijs
VRM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
vwo	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
VZA	Verzekerden-administratie werknemers
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAPs	Wijkactieplannen
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WBO	WoningBehoeftte Onderzoek
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WoON	WoonOnderzoek Nederland
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WW	Werkloosheidswet
WWI	Wonen, Wijken en Integratie

Literatuurlijst

Jan Brouwer en Judith Willems, *Ruimtelijke concentratie van achterstanden en problemen*, inventarisatie (2003), ABF Research, Delft

Jan Brouwer en Judith Willems, *Ruimtelijke concentratie van achterstanden en problemen*, *Actualisatie en analyse achtergronden* (2004), ABF Research, Delft

Jan Brouwer en Judith Willems, *Ruimtelijke concentratie van achterstanden en problemen*, Vaststelling selectie 40 aandachtswijken en analyse achtergronden (2007), ABF Research, Delft

Brief aan de Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 995, nr. 1

Brief aan de Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 995, nr. 2

Arjen Verweij, *Contourschets van de outcomemonitor voor het 40-wijken beleid*, juli 2007, VROM, Den Haag

VROM, *Actieplan Krachtwijken: Van Aandachtswijk naar Krachtwijk*, <http://www.vrom.nl/pagina.html?id=32209&term=actieplan+krachtwijken> (geraadpleegd op 25 juni 2008)

Wijkactieplannen van de gemeenten, <http://www.vrom.nl/pagina.html?id=31051> (geraadpleegd op 25 juni 2008)

Bijlage I Overzicht aandachtswijken en onderliggende postcode-4-gebieden

Gemeente	Naam aandachtswijk	Postcode
Alkmaar	Overdie	1813
Amersfoort	De Kruiskamp	3814
Amsterdam	Amsterdam Noord	1024
Amsterdam	Amsterdam Noord	1031
Amsterdam	Amsterdam Noord	1032
Amsterdam	Nieuw-West	1061
Amsterdam	Nieuw-West	1062
Amsterdam	Nieuw-West	1063
Amsterdam	Nieuw-West	1064
Amsterdam	Nieuw-West	1065
Amsterdam	Nieuw-West	1067
Amsterdam	Nieuw-West	1068
Amsterdam	Nieuw-West	1069
Amsterdam	Bos en Lommer	1055
Amsterdam	Bos en Lommer	1056
Amsterdam	Bos en Lommer	1057
Amsterdam	Amsterdam Oost	1092
Amsterdam	Amsterdam Oost	1094
Amsterdam	Bijlmer	1103
Amsterdam	Bijlmer	1104
Arnhem	Klarendal	6822
Arnhem	Presikhaaf	6826
Arnhem	Het Arnhemse Broek	6828
Arnhem	Malburgen/Immerloo	6832
Arnhem	Malburgen/Immerloo	6833
Arnhem	Malburgen/Immerloo	6841
Deventer	Rivierenwijk	7417
Dordrecht	Wielwijk/Crabbehof	3317
Eindhoven	Woensel West	5621
Eindhoven	Doornakkers	5642
Eindhoven	Bennekel	5654
Enschede	Velve-Lindenhof	7533

Gemeente	Naam aandachtswijk	Postcode
Groningen	Korrewegwijk	9715
Groningen	De Hoogte	9716
Heerlen	Meezenbroek	6415
Leeuwarden	Heechterp/Schieringen	8924
Maastricht	Maastricht Noordoost	6222
Maastricht	Maastricht Noordoost	6224
Nijmegen	Hatert	6535
Rotterdam	Rotterdam West	3014
Rotterdam	Rotterdam West	3021
Rotterdam	Rotterdam West	3022
Rotterdam	Rotterdam West	3024
Rotterdam	Rotterdam West	3025
Rotterdam	Rotterdam West	3026
Rotterdam	Rotterdam West	3027
Rotterdam	Rotterdam Noord	3031
Rotterdam	Rotterdam Noord	3033
Rotterdam	Rotterdam Noord	3034
Rotterdam	Rotterdam Noord	3035
Rotterdam	Rotterdam Noord	3036
Rotterdam	Bergpolder	3038
Rotterdam	Overschie	3042
Rotterdam	Oud Zuid	3072
Rotterdam	Oud Zuid	3073
Rotterdam	Oud Zuid	3074
Rotterdam	Oud Zuid	3081
Rotterdam	Oud Zuid	3082
Rotterdam	Oud Zuid	3083
Rotterdam	Vreewijk	3075
Rotterdam	Zuidelijke Tuinsteden	3085
Rotterdam	Zuidelijke Tuinsteden	3086
Schiedam	Nieuwland	3118
Schiedam	Nieuwland	3119
's-Gravenhage	Stationsbuurt	2515
's-Gravenhage	Schilderswijk	2525
's-Gravenhage	Schilderswijk	2526
's-Gravenhage	Den Haag Zuidwest	2532
's-Gravenhage	Den Haag Zuidwest	2533

Gemeente	Naam aandachtswijk	Postcode
's-Gravenhage	Den Haag Zuidwest	2541
's-Gravenhage	Den Haag Zuidwest	2542
's-Gravenhage	Den Haag Zuidwest	2544
's-Gravenhage	Den Haag Zuidwest	2545
's-Gravenhage	Transvaal	2572
Utrecht	Kanaleneiland	3526
Utrecht	Kanaleneiland	3527
Utrecht	Ondiep	3552
Utrecht	Overvecht	3561
Utrecht	Overvecht	3562
Utrecht	Overvecht	3563
Utrecht	Overvecht	3564
Utrecht	Zuilen Oost	3554
Zaanstad	Poelenburg	1504

Bijlage II Korte handleiding bij het gebruik van StatLine

De resultaten van de nulmeting van de Outcomemonitor Krachtwijken zijn opgenomen in StatLine: de elektronische databank van het CBS. De StatLine-tabellen zijn via de volgende link te benaderen: <http://statline.cbs.nl/StatWeb/dome/?LA=NL>.

De gegevens zijn in StatLine ondergebracht onder het thema 'Nederland regionaal'. Dit thema wordt getoond in de linkerkolom. Door het thema met de muis aan te klikken krijgt dit thema een blauwe kleur en wordt de inhoud ervan in de kolom ernaast getoond. Daar staat het subthema 'Krachtwijken; outcomemonitor' aangegeven. Op deze manier kunt u door de themaboom en zijn onderverdeling bladeren.

Thema's en subthema's worden weergegeven door een geel mapje.

Tabellen worden weergegeven door een beschreven wit papier.

Het actieve thema wordt met een blauwe achtergrondkleur aangeduid.

Om een tabel te kiezen moet u er met de muis op klikken, zodat hij een blauwe achtergrondkleur krijgt. Daarna kunt u dubbelklikken of op de knop 'Maak keuze' klikken om door te gaan naar het volgende scherm, waarin u gegevens uit de tabel kunt selecteren.

Centrum voor Beleidsstatistiek

Het CBS verzamelt gegevens bij personen, bedrijven en instellingen om deze daarna te verwerken tot statistische informatie over groepen mensen, bedrijven en hun omgeving. De resultaten stelt het CBS voor iedereen beschikbaar. Voor sommige vragen is deze informatie, die beschikbaar wordt gesteld via de CBS-website www.cbs.nl, echter niet toereikend. In dat geval kunnen externe partijen zich wenden tot het Centrum voor Beleidsstatistiek (CBS-CvB).

Het CBS-CvB bepaalt in nauw overleg met de klant welke informatie in welke vorm beschikbaar en nuttig is voor het beantwoorden van de vraag. Daarna voert het CBS-CvB het onderzoek uit en beschrijft de resultaten in een rapport, artikel of maatwerkpublicatie. Alle uitkomsten en publicaties worden openbaar gemaakt en zijn te vinden op de website van het CBS-CvB (www.cbs.nl/cvb).

In de reeks rapporten van het Centrum voor Beleidsstatistiek zijn vanaf 2006 verschenen:

07007 - WMO te meten? Bronnenonderzoek monitoring Wet maatschappelijke ondersteuning

07006 - Met begeleiding naar werk - Tweede vervolgmeting voor de 25%-doelstelling

07005 - Kunstenaars in Nederland

07004 - Wie willen er werk? Participatiepotentieel in 2005 en 2006

07003 - Aansluiting WIWID-SRG

07002 - Samenloop in zorg en sociale zekerheid

07001 - Vormgevers in Nederland

06002 - Vanuit de uitkering naar werk: eerste vervolgmeting voor de 25%-doelstelling

06001 - Beloningsverschillen verklaard? Verschillen in uurloon bij de overheid, 2004